

Juupajoki

Lylyn rakennetun ympäristön inventointi
2003

Pirkanmaan maakuntamuseo, kulttuuriympäristöyksikkö
Minna Halonen

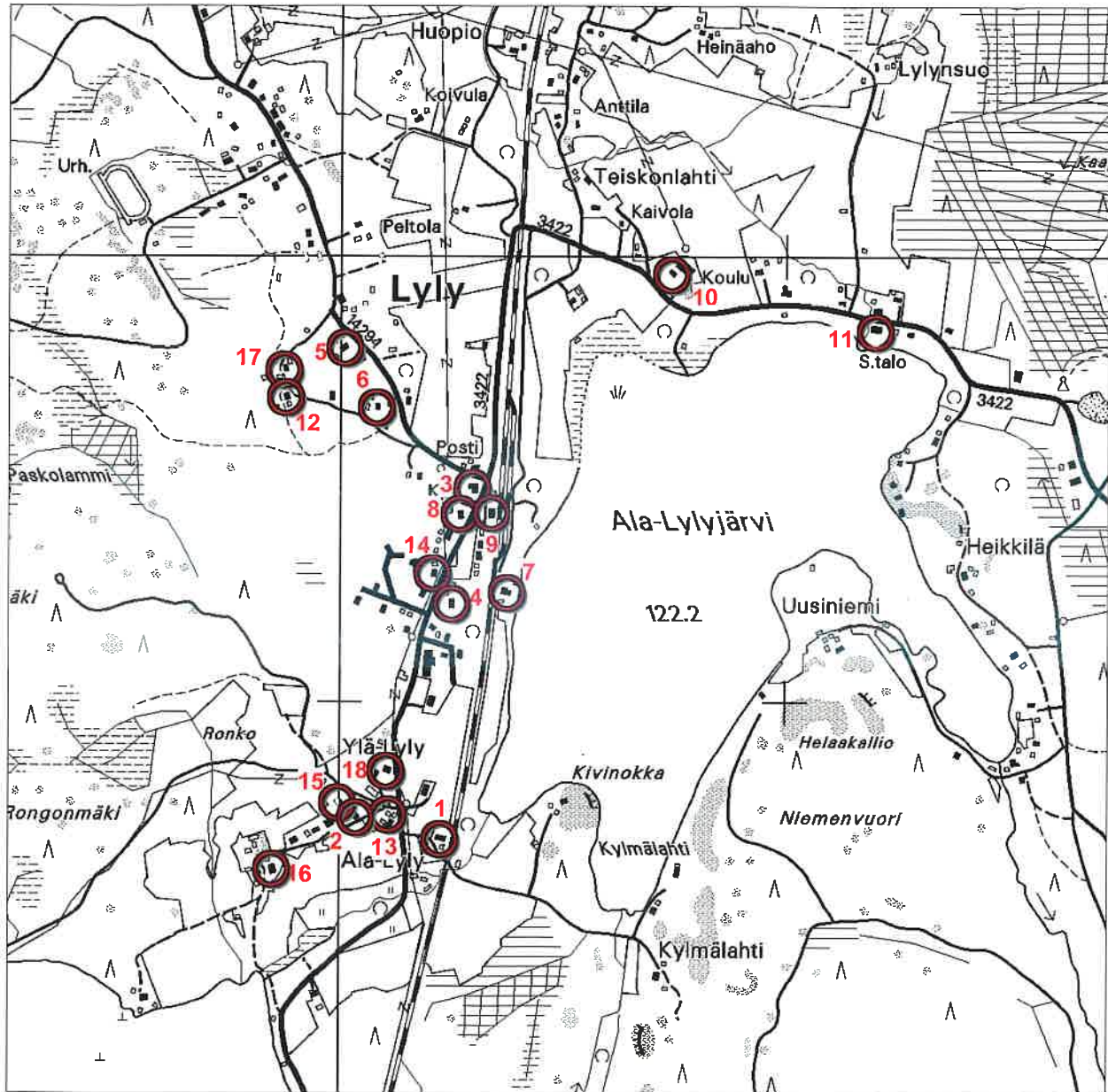
Kansi Tuija Luokola
Kannen kuvat Minna Halonen
Raportin kartat Maanmittauslaitos/PiSa lupa 75/4033/1999

SISÄLLYS

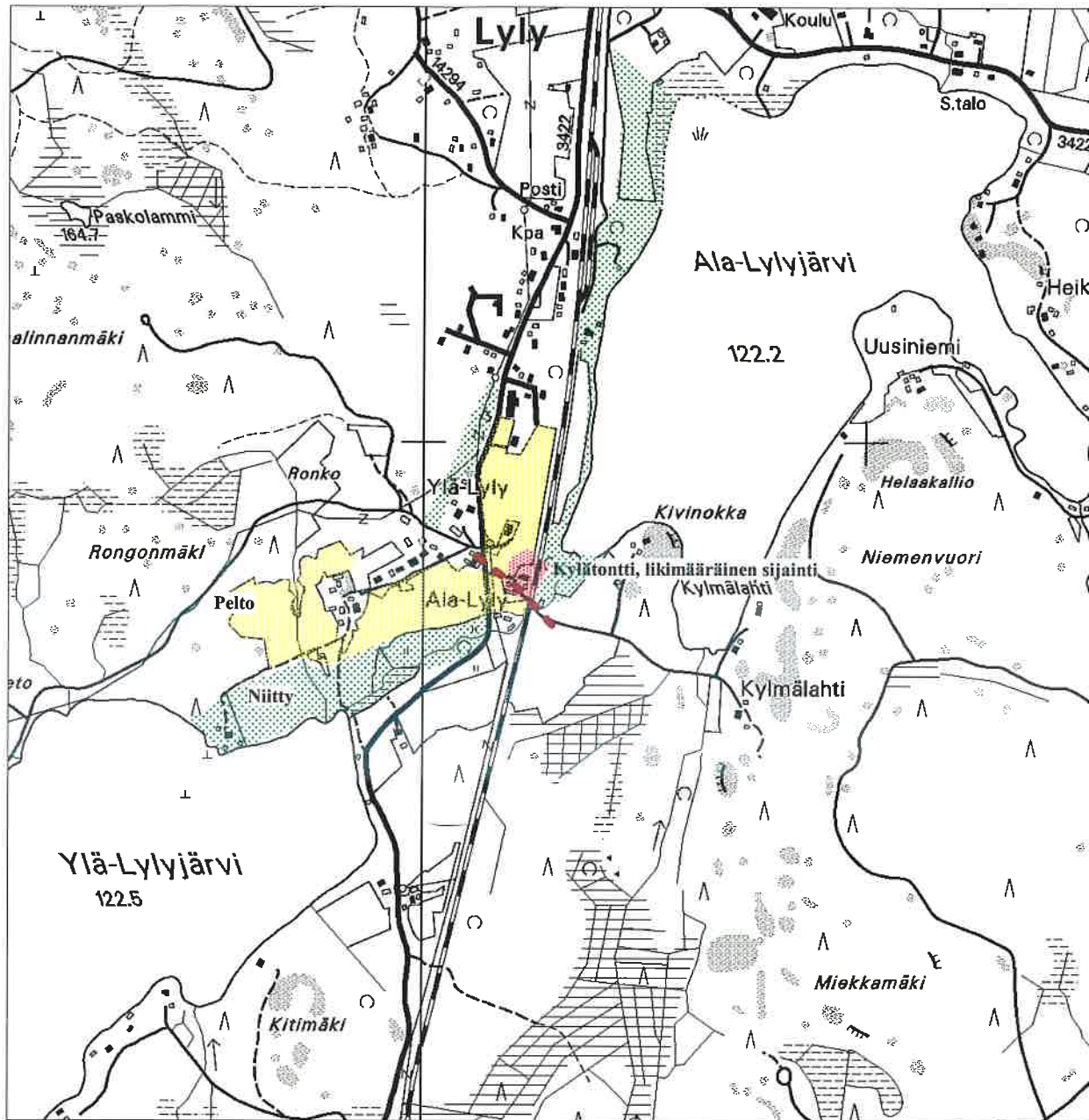
Rakennusinventointi Juupajoen Lylyjärven kylässä	1
Lylyn asemanseudun ja taajamaan kulttuurimaiseman ominaispiirteet	2
Inventoitujen rakennusten säilyneisyys ja ominaispiirteet	3
Vuoraustyyppejä	7
Lylyjärvi/alueinventointi	8
Kohdeinventoinnit	
1. Ala-Lyly	12
2. Kangas ”Kotikangas”	28
3. Kauppakulma ”Kotipohja”	36
4. Kauppala ”Rauhalan talo”	44
5. Kiviaho	51
6. Kumpula	61
7. Lykkylä ”Pumppuhuone”	69
8. Lyly	77
9. Lylyn asema	83
10. Lylyn kansakoulu	108
11. Ranta ”Työväentalo Rauhala”	116
12. Raunio ”Roposen mäki”	122
13. Rekola ”Veeran mökki”	131
14. Rintämäki	137
15. Sahinaho	144
16. Vainionpää	151
17. Viitala	162
18. Ylä-Yrjölä	172

Juupajoen Lylyn rakennusinventointi

Inventoidut kohteet 2003

**Historiallinen maankäyttö vuoden 1788 isojakokartan mukaan
Lylyjärven kylätontin ympäristö**

Rakennusinventointi Juupajoen Lylyjärven kylässä

Lylyjärven kylän Lylyssä tehtiin elokuussa 2003 rakennusinventointi koskien pääasiassa asemanseutua rakennuksineen ja sen vaikutuspiirissä olleita Lylyn- ja Varikontien varren rakennuksia taajama-alueella. Selvityksen tilasi Ikaalisten käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksen Puurakentamisen perinne –projekti. Inventointi rajattiin Lylyssä koskemaan erityisesti ennen vuotta 1940 rakennettuja rakennuksia. Tarkastelun kohteena olivat rakennusten vuoraus ja sen säilyneisyys, materiaalit ja rakennustapa tyylipiirteineen.

Inventointi käsitti esi- ja jälkityövaiheen, joiden aikana tutkittiin erilaisia lähteitä kuten kirjallisuutta ja arkistotietoja koskien Lylyn asemaa, asemanseutua sekä laajemmin kylän historiaa. Kenttätöiden aikana inventoitiin jo ennalta rajattu alue kohteineen. Alueeseen kuuluivat Ala-Lylyn tilakeskukset ja Karimäen tien rakennukset, asemanseutu ja Lylyn kyläkeskusta, Varikontien varren rakennukset mäki-alueella sekä Ala-Lylyjärven pohjoispuolen rakennukset, jotka ovat kylän vanhinta rakennuskantaa. Inventoinnissa huomioitiin myös näiden alueiden maisemakokonaisuudet ja erityispiirteet, jotka on liitetty alueinventointikuvaukseen.

Kenttätutkimuksia täydennettiin Hämeen maanmittauslaitoksen arkistossa Lylyjärven kylän iso- ja uusjakokarttoja sekä maarekisterikirjoja tarkastelemalla. Jälkityövaiheessa aineistokokonaisuus on koottu Access- tietokannaksi, alue- ja kohdekorteille. Kohteista tallennettiin rakennusten historiaa, materiaaleja ja rakennustapaa koskevat tiedot korteille sekä digitaalkuvat kuvatiedostoon.

Inventointi- ja kartta-aineiston perusteella raporttiin laadittiin myös Map-info –pohjainen karttaesitys, josta selviää alueen maiseman historialliset piirteet nykytilanteeseen peilattuna (liitekartta). Inventoinnissa kerätty aineisto säilytetään Pirkanmaan maakuntamuseon kulttuuriympäristöyksikössä, museokeskus Vapriikissa.

Lylyn asemanseudun ja taajaman kulttuurimaiseman ominaispiirteet

Ylä-Lylyjärveltä, etelästä, kylään tultaessa on järvien välisellä alueella suojaisa notkelma Ala-Lylyn tilakeskuksen kohdalla. Lylyn järvet ovat pohjois-eteläsuunnassa ala- ja yläjärvi ja nii-

den välillä on pieni joki. Ala-Lylyn pellot ja tilakeskuksen rakennusryhmä ovat Lylyntien molemmin puolin. Tilan paikka peltoineen on Lylyn vanhimman asutuksen aluetta. Pelloilta on löytynyt kivikautinen asuinpaikka ja kylän ensimmäinen talo, Yrjölä (rekisteri no. 1), on sijainnut vanhojen karttatietojen mukaan todennäköisesti järvien välisessä notkelmassa lähellä Ala-Lylyjärveä. Tämä alue on maisemallisesti vanhan asutuksen ja viljelyskulttuurin muovaamaa. Rakentaminen alueelle muuttaisi ratkaisevasti maisemakokonaisuutta.

Ala-Lylyjärven tilakeskuksen jälkeen nousee maasto korkeammalle rinteelle, josta on näköala Ala-Lylyjärvelle. Rinteellä on Ylä-Yrjölän tilakeskus vanhoine rakennuksineen. Tilan pellot ovat Lylyntien järven puoleisella osalla. Pihapiiristä ja Lylyntieltä on avoin näkymä järven suuntaan ja pelloille. Avoin viljelysmaisema, tilakeskuksen peltojen, metsien ja pihapiirin sekä rakennuksien yhteys tien molemmin puolin voi häiriintyä herkästi lisä- tai uudisrakentamisella.

Ylä-Yrjölän tilakeskuksen jälkeen Lylyntien ja Ala-Lylyjärven väliin jää asema-alue vanhoine rakennuksineen. Aseman seutu laajempaa maisemana on muotoutunut Lylyntien varteen ja asemarakennuksen läheisyyteen, kyläkeskustaan. Asemarakennukset, niiden pihapiirit ja asema-alue muodostavat oman valtakunnallisesti merkittävaksi luokitellun kulttuuriympäristön. Rakennukset ovat valtion rautateiden suojelusopimuksella suojellut. Asema-alueella on säilynyt vielä osin vanhoja puita ja piharakenteita (maakellarit, polut ja pengerrykset). Maa-ala rata- ja järven välillä on tärkeä, lähes rakentamaton, reuna-alue. Se on tällä hetkellä pääosin luonnontilainen ja kasvanut umpeen. Maisema on ollut avoimempi järven suuntaan. Mahdollinen uudisrakentaminen alueelle on vaikeaa. Ratakiskot ja asema-alueen rakennukset ovat selkeä kokonaisuus joiden historialliseen ja toiminnalliseen yhteyteen on vaikea sovittaa luontevasti uudisrakennuksia.

Asemarakennuksen lähellä ja Lylyntien sekä Varikontien risteyksessä on kyläkeskusta. Alueen vanha rakennuskanta on osin tuhoutunut (mm. vanhat kaupparakennukset) ja uudisrakennukset ovat 1970-90-luvulta. Keskustalla ei ole vanhan kylämaiseman ja rakennuksien yhtenäisyyttä. Rakennusten tuhoutuminen ja uudisrakentaminen, joka ei ole mitoitettu kyläkeskustan vanhan rakennustavan ja tyylin mukaiseksi, ovat muuttaneet sitä ratkaisevasti. Kylän vanhasta keskustasta, rakennuksien, teiden ja aseman yhteydestä ovat jäljellä tuttu tielinja ja asema-alueen rakennukset.

Varikontien varren vanha mäkialue-asutus on kuusivaltaisen metsärinteen puolella. Rakennukset ovat väljästi rakennettu metsän keskelle tai tien varteen. Tien läheisyydessä oleva ja tielle näkyvä vanha rakennuskanta osoittaa vanhan asutuspaikan, mäkitupien ja torppien alueen.

Lylyntiellä Ala-Lylyjärven pohjoispuolella on kylän vanha koulu ja työväenyhdistyksen talo. Koulun alue tien yläpuolisella mäellä muodostaa oman maisemakokonaisuutensa. Samalla tavoin työväenyhdistyksen rakennuksella järven rannalla on suuri maisemallinen merkitys. Rakennukset ovat osa kylän vanhaa rakennuskantaa ja sosiaalisen yhteisötoiminnan aluetta. Ne ryhmittyvät erilleen kylänkeskustasta ja asema-alueen vaikutuspiiristä. Koululla ja työväentalolla on kummallakin selkeästi oma tunnettu historiansa ja rakennusten sekä pihapiirien maisemakokonaisuus Lylyntien varrella.

Inventoitujen rakennusten säilyneisyys ja ominaispiirteet

Ylä-Yrjölä

Ala-Lylyjärven eteläpuolella olevien tilakeskusten rakennuskanta on säilynyt hyvin. Rakennukset on rakennettu 1800-luvun puolivälissä ja 1900-luvun alkupuolella. Ala-Lylyn pihapiirin vanha asuinrakennus on vuoraamaton ja hirsipinnalla. Uudempi asuinrakennus on muuttunut ulkoasultaan. Sen vuoraus, rakennustapa ja -tyyli eivät ole säilyneet rakennusajankohdan mukaisina. Ylä-Yrjölä vanha asuinrakennus on myös peruskorjattu siten, että sen ulkoasu, vuoraus, rakennustapa ja -tyyli ovat muuttuneet alkuperäisestä. Nykyinen päärakennus sen sijaan on säilynyt hyvin ulkoasultaan ja sen vuoraus, listat sekä koristeet on uusittu vähän aikaa sitten vanhan ulkoasun mukaisiksi. Tilakeskusten lähellä ja Karimäentien läheisyydessä vaihtelee vanhojen asuinrakennusten säilyneisyys paljon. Ulkoasultaan osa on säilytetty vuorauksen ja ikkunoiden jäsennyksen osalta hyvin, mutta osa on muutettu peruskorjauksin täysin uusiksi rakennuksiksi.

Aseman alueella vanhat suojellut asemarakennukset ja niiden ulkoasu ovat säilyneet hyvin rakennusajankohdan, 1880-1910, ja ko. ajan rakennustavan mukaisina. Tämä tulee huomioida rakennuksia korjattaessa. Asemarakennuksessa on vaatimaton vuoraus ja sen jäsennyks-

ristein on vähäinen. Mutta vahtitupien ja pumppuhuoneen vuoraukset listoineen, vuorilautoineen ja konsoleineen ovat koristeelliset. Nämä tulee säilyttää niiden rakennustavan ja –tyylin mukaisina niin materiaaleiltaan kuin väreiltään.

Lylyn kyläkeskustan ja aseman lähellä olevat rakennukset ovat pääosin jälleenrakennuskaudelta tai 1970-1990-luvulla rakennettuja. Poikkeus on vanha Rauhalan kyläkaupan rakennus, jonka perusrunko, osa ulkovuorauksesta ja koristeista on säilynyt hyvin fragmenttien tapaan ulkoasussa.

Varikontien varren mäkialueen rakennuskanta on säilynyt vaihtelevasti. Pääosin 1900-20-luvulla rakennettujen rakennusten ulkoasua on muutettu peruskorjauksin tai vuorauksia uusimalla. Uusitut vuoraukset ovat kuitenkin tehty pääosin vanhaa rakennustapaa- ja mallia noudattaen. Lylyntien varrella Ala-Lylyjärven pohjoispuolella ovat vanha kansakoulu ja työväentalo. Työväentalon ulkoasu on muuttunut peruskorjausten ja lisäosien rakentamisen myötä. Vanha kansakoulu on hirsipinnalla ja sen ikkunoiden vuorilautojen koristeet ovat säilyneet hyvin.

Ala-Lylyn vanhan asuinrakennuksen kuisti

Lylyn kylän vanha rakennuskanta on vanhimmilla osillaan talonpoikaista rakennusperinnettä Ala-Lylyn ja Ylä-Yrjölän tilakeskusten alueella. Asemanseudulla on asemarakennuksen arkkitehtuuri vaikuttanut oleellisesti rakennusten ulkoasuun. Asemarakennuksen rakentamisen jälkeen paikkakunnalla rakennettiin arvotaloja, joissa on selviä piirteitä asemarakennusten arkkitehtuurista, mm. Vileniuksen kaupparakennus ja asuinrakennus, kansakoulurakennus ja Ylä-Yrjölän päärakennus. Näistä ovat säilyneet Ylä-Yrjölän päärakennus (1903) ja vanha kansakoulu (1904). Erityisesti on huomattava, että nämä rakennukset suunnitteli Lylyn aseman ratamestari Otto Aronsson.

Lylyn asemarakennuksen ulkoasu ei ole kuitenkaan ollut näiden rakennusten arkkitehtuurin tai koristeiden mallina, vaan 1900-luvun vaihteen ja alun rakennus-

ten vuoraus sekä koristeet on toteutettu näissä kohteissa hyvin omintakeisesti yhdistellen yksityiskohtia eri aikakausien asemarakennusten tyyppiirustusten sekä ajan yleisen rakennustavan mukaan. Asema-alueen vahtitupien, ulkorakennusten ja pumppuhuoneen ulkoasun vuoraus sekä koristeet ovat tyyllillisesti 1880-1910-lukujen asemarakennuksille annettujen tyyppiirustusten mukaisia, mutta eivät tarkasti rakennusajankohtansa tyylin mukaisia. Yllämainittujen rakennusten säilynyt perinteinen rakennustapa ja ulkoasu tulee säilyttää. Asemarakennusten tai asema-arkkitehtuurista mallinsa saaneiden rakennusten ulkoasu on pyrittävä säilyttämään nykyisen kaltaisena. Niiden korjauksissa on huomioitava vuorauksen sekä koristeiden säilyneet materiaalit, mitoitukset ja muoto.

Ylä-Yrjölän päärakennus, yksityiskohta

Asemarakennuksen vuorauksen yksityiskohta

Muu rakennuskanta Karimäentien varressa ja Varikontien varressa on vaihtelevaa rakennustavaltaan ja tyylliltään. Ne ovat mäkitupia ja torppia, 1920-40-luvulla rakennettuja pientaloja tai jälleenrakennuskauden rakennuksia. Peruskorjaukset ovat muuttaneet niiden rakennustapaa ja tyyliä muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Näiden rakennusten korjauksissa on huomioitava niiden säilynyt rakennustapa ja se maisemakokonaisuus jonka rakennukset yhdessä muodostavat.

Lylyn asema-alueen ja taajaman inventoidulla alueella oleva vanha rakennuskanta on siis säilynyt vaihtelevasti. Maisema ja rakennusalue kokonaisuuksilla, Ala-Lyly, asemanseutu, Varikontie ja Ala-Lylyjärven järven pohjoispuoli, ei ole yhtenäistä arkkitehtonista ilmettä. Asemarakennukset ovat rakennustavallaan ja tyyllillään vaikuttaneet lähinnä

Lylyn Kauppakulma ja uusi kauppa

Ala-Lylyjärvi Lylyntieltä

Varikontien maisemaa

VUORAUSTYYPPEJÄ/Juupajoen Lylyjärven kylä
kuvat Minna Halonen

Ylä-Yrjölä

Kauppala

Kangas

Ylä-Yrjölä

Kiviaho

Kumpula

Lykkylä

Lylyn kansakoulu

ALUELOMAKE

Aluetyyppi maarekisterikylän osa

alue-id 11

Historia

Lylyjärven kylän historia alkaa myöhäiseltä keskiajalta, 1500-luvulta, jolloin Juupajoen erämaihin syntyi ensimmäisiä pysyviä asumuksia. Nykyisestä Lylyn kylästä, Ala- ja Ylä-Lylyjärven välisestä suojaisasta notkosta on löytynyt (kaivauksissa vuonna 1999) kiinteä muinaisjäännös, kivistinen asuinpaikka. Järvien välinen maasto on ollut siis jo kivikaudella suotuisa asuinpaikka. Keskiajalla asumukset rakennettiin vesistöjen varsille, kulkureittien läheisyyteen. Edelleen 1600-luvulla asutus keskittyi vesistöjen varsille. Juupajoki kuului tuolloin Oriveden hallintopitäjään. Oriveden seurakunnan pohjoisin asutusalue oli Lylyjärvellä, jossa 1600-puolivälissä on ollut vain yksi asumus. Maa-ala tämän asutuksen läheisyydessä oli raivaamatonta metsää ja suota. Lylyjärven kylän vanhin talo on ollut Yrjölä, yhden mantaalin talo. Yrjölän talo on isojakokartan vuodelta 1788 mukaan sijainnut mahdollisesti juuri tuossa suojaisassa notkelmassa Ala- ja Ylä-Lylyjärven välissä. Järvien välillä on ollut lisäksi pieni joki. Talon paikka näyttää olleen kutakuinkin nykyisellä Ala-Lylyn tilalla, rautatien kohdalla ja lähempänä järven pohjukkaa. Yrjölän tilan ympärillä on nousvilla rinteillä ollut peltoja ja pitkospuupolku ylös notkelmasta peltojen välistä. Yrjölän talo on tuloin ollut vielä mahdollisesti jakamaton. Isojaon yhteydessä tila jaettiin Ylä- ja Ala-Yrjöläksi.

Ylä-Yrjölän tilakeskus on kylän kantatalo rek. no 1. Alkujaan Yrjölä niminen kantatalo ja perintötila. Suomen asutuksen yleisluettelon mukaan Yrjölä nimisellä tilalla on ollut isäntiä vuodesta 1639 (Vilppu Yrjönpoika). Nykyisellä suvulla tila on ollut vuodesta 1697. Tila on isojaon aikana (päätyi vuonna 1798) maarekisterikirjan mukaan halottu osiin Ylä-Yrjölä (ylätalo) ja Ala-Yrjölä (alatalo) tiloiksi. Talot ovat voineet olla isojaon aikaan lähellä toisiaan Lylyjärvien välisellä alavalla maalla ja joen varressa. Taloista Ylä-Yrjölä on myöhemmin siirretty nykyiselle paikalleen ylärinteelle, mahdollisesti 1800-luvulla tilan vanhimman asuinrakennuksen rakentamisen aikoihin. Ylä-Yrjölän tilalla on toiminut sen historian aikana perinteisesti kestikievari, joka myöhemmin muuttui kyytiasemaksi. Kyytikievarina Ylä-Yrjölä oli tiettävästi viimeisen kerran 1920-luvun lopulla.

Ala-Yrjölän tilan nimi tuli sille mitä ilmeisimmin siksi, että se jäi Ylä-Yrjölän alapuoleiseen notkelmaan, rinteelle (alkuperäiselle "Yrjölä" kantatalon asutuspaikalle). Tilan vanha päärakennus on rakennettu 1800-luvun puolivälissä. Tila muuttui nimeltään Ala-Lylyksi todennäköisesti 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. Vuonna 1918 maarekisterikirjan mukaan tila oli nimeltään Ala-Yrjölä ja Isäntänä oli tuolloin Tuomas Ala-Lyly. Nimi on muuttunut isännän mukaan myöhemmin Ala-Lylyksi. Nykyisen omistajan Aarno Niemelän isä osti tilan vuonna 1952 Tuomas Ala-yrjölältä.

Vuonna 1833 maarekisterikirjan mukaan Yrjölän kantatalolla (Ylä-Yrjölä) oli Lehtinen niminen torppa. Ylä-Yrjölän tilalle kuului aikanaan kymmenenkunta mäkitupaa, myöhemmin torppaa, jotka kaikki tulivat vuoden 1919 jälkeen itsellisiksi. Näitä olivat ainakin Pöyhölä, Lehtinen, Nieminen, Rauhala, Santala, Kalliola, kivimäki ja Raunio. Torpista Pöyhölä sijaitsi lähellä aseman seutua, nykyisen Lylyn Kulman asutusalueen kohdalla. Raunio sijaitsi kauempana "Roposen mäellä". Ylä-Yrjölän ja Teiskonlahden kantalojen torpat ja mäkituvat ovat sijainneet pääosin tällä korkealla rinteellä, joka jää nykyisen Varikontien länsipuolelle. Mäkitupa- ja torppa-asutuksen aikaan rinteelle on kulkenut vain metsäpolut. Nykyinen Varikontie on rakennettu 1940-luvun vaihteessa, jolloin rakennettiin armeijan viestivarikkoa. Tie valmistui osin vankityövoimalla ja sotavuosien

ALUELOMAKE

aikana. Lylyntie kylälle on valmistunut lähes nykyisen linjauksen mukaisesti rautatien rakentamisen aikoihin. Aiemmin sillä kohdin oli polku peltojen ja metsäkaistan välissä.

Lylyn kylän asutus ja elinkeinotkin muuttuivat ratkaisevasti 1800-luvun lopulla, jolloin järvien väliseltä alueelta rakennettiin Vaasan rautatie 1880-luvun alussa. Rautatien myötä alkoi aseman kautta laaja puutavaran lastaus ja kuljetus. Yrjölän tilasta lohkottiin vuonna 1883 palstatila, valtion rautatiealuetta varten. Rautatiealuetta varten lohkottiin lisäksi maa-ala Lylyn kylän Teiskonlahden kantatalosta, rekisteri no. 2. Lylyn asema-alueen laajentamista varten Ylä-Yrjölän tilasta on pakkolunastettu maa-ala lisäksi vuonna 1951.

Asema-alue ja asemanseutu ovat rakentuneet 1800-luvun lopulta sodan jälleenrakennuskauteen asti pääosin nykyiseen muotoonsa. Kylän keskustaan lähelle asemaa on rakennettu uudisrakennuksia vasta pääosin vasta 1970-luvulta: pankki ja posti sekä kauppa Lylyn- ja Varikontien risteykseen. Pankki- ja postirakennus on rakennettu aseman vanhan puutavara "laanin" vastapäätä Lylyntien toiselle puolelle. Asemarakennuksen rakentamisen jälkeen ja rataliikenteen myötä alkoi kylän keskusta muotoutua aseman ympärille. Lähelle asemaa rakennettiin kauppoja ja asuinrakennuksia. Näistä on säilynyt mm. entinen "Rauhalan" ja "Kotipohjan" kaupparakennukset. Posti toimi asemarakennuksessa sen rakentamisen jälkeen aina 1970-luvulle asti.

Teiskonlahden kantatalo, rekisteri no. 2 ei näy isojakokartassa vuodelta 1788. Tila sijaitsee Ala-Lylyjärven pohjoispuolella. Se on ollut aikanaan kahden manttaalin talo, jonka maat ulottuivat viestivarikolle asti (valtio lunastanut maat varikkoaluetta varten tilasta 1940-luvun vaihteessa). Maita oli n. 2000 hehtaaria metsää ja peltoja. Tilan päärakennuksessa toimi Lylyn ensimmäinen kauppa ja aluksi myös koulu. Tilan päärakennus, talli, navetta ja talousrakennukset oli ryhmitetty umpipihan tapaan. Kaksi riittä oli talon eteläpuolella kauempana. Päärakennus on ollut perinteinen talonpoikaistyyppinen tilarakennus, jossa oli lisäksi eteläosassa. Rakennus on purettu 1950-luvulla, ja siitä on enää osa jäljellä. 1900-luvun vaihteessa tilaa piti isäntäväki Adolf ja Aleksandra Teiskonlahti. 1930-luvulla tilan osti Väinö Nurminen ja tila on edelleen suvun omistuksessa. Teiskonlahden tilan koivukuja on alkanut nykyiseltä Lylyntieltä, Ala-Lylyjärven pohjoispuolelta. Lylyntie on ollut järven pohjoispuolella nimeltään aiemmin Pirttikankaantie.

Ala-Lylyjärven pohjoispuolella on lisäksi Lylyn vanha kansakoulu. Sen maa-alan lahjoitettiin ja lohkaistiin Teiskonlahden tilasta 1900-luvun alussa. Kansakoulu sijaitsee Naurismäellä ja se näkyy rinteeltä hyvin alas Lylyntielle. Vanha kansakoulu oli käytössä 1950-luvun alkuun, jolloin sen lähelle rakennettiin uusi koulurakennus. Vanhan koulurakennuksen tiloja käytetään edelleen kirjastona ja jumppasalina. Koulun jälkeen Lylyntietä itään on järven rannalla vanha Työväenyhdistyksen Rauhalan talo. Talo on toiminut yhdistyskäytössä vapaussodan ja toisen maailmansodan aikoja lukuunottamatta tähän päivään asti.

Kuvaus

Lylyjärven kylä on muodostunut Ala- ja Ylä-lylyjärvien ympäristöön- Ylä-Lylyjärvi on näistä kartalla eteläisin ja Ala-järveä alempana maastossa. Ylä-lylyjärveltä Lylyn kylää lähestyttäessä on ensimmäinen selkeä maisemakokonaisuus Ala-Lylyn ja Ylä-Yrjölän tilojen tilakeskukset. Nämä ovat taajama-aluetta ja vajaan kilometrin päässä Lylyn asemalta. Ala-Lylyn tilan pellot ovat pääosin Ylä-Lylyjärveltä nousevalla suojaisalla rinteellä. Tilan

ALUELOMAKE

rakennukset jäävät Lylyntien ja radanvarren väliselle alueelle suojaisaan notkoon. Tilan rajalla kulkee kapea joki järvien välissä. Lähellä Ala-Lylyä, rinteessä on Ylä-Yrjölän tilakeskus. Näiden tilakeskusten kohdalla maisemaa hallitsevat vuoroviljellyt peltoaukeat. Osa pelloista on umpeen kasvanutta Ala-Lylyn tilan etelälaidalla. Ylä-Yrjölän tilakeskuksen kohdalla avautuu pellon yli komea aukea ja järvimaisema Ala-Lylyjärvelle. Tiheä kuusikko tilakeskuksen pohjoispuolella ja Lylyntien varressa asemalle mentäessä on saanut kasvaa metsämaana ainakin 1900-luvun vaihteesta. Metsää ei ole raivattu tässäkohdin uudisrakennuksille. Tilan pihapiiri on myös pysynyt samoilla kohdilla suvun tiedon mukaan 1800-luvulta.

1970-luvulla on rakennettu tilan entisen haan paikalle, Lylyntien järven puoleiselle osalle, uusi omakotitalo. Ympäristö on Lylyjärven vanhaa kulttuurimaisemaa, viljelysmaisemaa. 1960-luvulla maisema oli niin avoin, että Ylä-Yrjölän päärakennuksen kohdalla, yli peltomaiseman, pystyi näkemään Rauhalan entisen kaupparakennuksen, vesitornin sekä asemanseudun. VR:n suunniteltu rata-alueen laajentaminen 1950-luvulla ei toteutunut ja alue jäi kesannolle ja varastoalueeksi. Nykyisin paikalla on Lylyn kulman ja -rinteen asuntoalue. Kylätie, Lylyntie, ei ole linjauksiltaan muuttunut Ylä-Yrjölän tilan kohdalla eikä siitä asemalle mentäessä ainakaan sataan vuoteen.

Lylyn asema-alue on valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema. Sen rakennuskanta on Valtion rautateiden suojelusopimuksella suojeltu. Lylyn asemansuutu on maisemakuvallisesti ja toiminnallisesti kyläkeskusta, kauppajen, aseman ja asutuksen keskittymä. Asemarakennus on merkinä vanhasta kyläkeskustasta. Asema-alueen ja keskustan maisema on yhteinen suurempi kokonaisuus. Asemarakennukset ovat siinä ainoa ehjä rakennuskokonaisuus. Rata-alue on avoin etelä-pohjoisuuntaan. Alue aseman ja järven välissä ei ole enää avoin näkymiltään. Ranta-alue on kasvanut umpeen. Pumpuhuone jää ratapenkan ja vanhojen puiden varjoon. Aseman vanha puutavara laanin alue on hoitamaton ja kasvanut umpeen asemarakennuksien lähellä. Entinen laanin alue ei ole maisemassa enää selkeästi osa asema-aluetta. Varikontien ja Lylyntien risteysalue, nykyinen kyläkeskusta, on väljästi rakennettu. Uudisrakennukset rikkovat osin alueen historiallisen, maisemallisen ja toiminnallisen yhteyden asema-alueen ja vanhan keskustan välillä.

Varikontien varsi ja sen metsät rinteellä ovat kasvaneet siten, ettei vanhoja rakennuksia enää erota hyvin maastosta. Rakennukset ovat olleetkin osin rinteessä suojassa. Ala-Lylyjärven pohjoispuoli on edelleen oma maisemakokonaisuutensa. Teiskonlahden tila, koulurakennus ja työväenyhdistyksen rakennus ovat erilliset pienmaisemat Lylyntietä kulkeville.

Erillisinä maisema-alueina, joiden "sisällä" on pienmaisemia, on inventoinnissa eroteltu: Ala-Lylyn taajama-alueen tilakeskukset ja Karimäentien asutus, Asemansuutu ja asema-alue kyläkeskustana, Varikontien mäki-alue vanhana torppa ja mäkitupa-asutuksena sekä Ala-Lylyjärven pohjoispuoli, sen tien ja rannan tuntumassa oleva vanha rakennuskanta. Yhdessä nämä muodostavat Lylyn aseman ja sen läheisen taajama-alueen suurmaisemakokonaisuuden.

Lisätiedot

Valokuvat

Ilmakuva Lylystä v. 1960, Lylyn kautta. Orivesi 2002.

ALUELOMAKE

Piirustukset

Kartat Lylyjärven kylän peltokartta 1788 (isojakokartta). Hämeen maamittauslaitoksen arkisto, Hämeenlinna.

Asiakirjat Maarekisterikirjat Juupajoki, Aakkolan jakokunta ja Lylyjärvi. Hämeen maamittauslaitoksen arkisto, Hämeenlinna.

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002. Suomen rautatieasemat vuosina 1857-1920, Sirkka Valanto. MV rakennushistorian osaston julkaisusarja 11, 1982. Rautatierakennukset, rautatierakennusten korjausohjeet 1-6. MV rakennushistorian osasto 1998. Asemansudun mahdollisuudet, matkalippuprojekti. TTY 2001. Ylä Lylyn Laura muistelee, Lylyn kylän ja suvun vaiheita. Sukuhistoriikki 1996.

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	65
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-137
Osoite	Lylyntie 255	Alue	0
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	maatalous	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	kantatalo	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tila	Rak lkm	6
		Inventoitu	6

Kuvaus

Ala-Lylyn tilakeskus sijaitsee Lylyntien varressa, Lylyn asemalta n.1 km etelään. Tilan rakennukset ja pihapiiri jäävät Lylyntien ja rautatien väliseen maastoon. Lylyntieltä pihaan vie koivukuja. Piha laskee viettäen alas radanvarrtta kohti. Pihapiiriin kuuluvat Vanha päärakennus, uusi päärakennus, navetta, liiteri ja maakellari. Vanha päärakennus sijaitsee aivan radan tuntumassa ja radan suuntaisesti rakennettuna. Uusi päärakennus on hiukan ylempänä pääty rataa päin. Uuuden päärakennuksen vastapäätä on pihan etelälaidalla navetta. Navetan lähellä, Lylyntien suuntaisesti, on piharakennus, jossa ovat liiteri, aitta sekä varasto. Riihi sijaitsee kauempana rakennusryhmästä ja lähinnä Lylyntietä. Maakellari on lähellä uutta päärakennusta pihan yläosassa. Rakennukset muodostavat suojaosan pihan umpipihan tapaan. Rakennusryhmä jää maisemassa suojaamaan viettävään rinteeseen, eikä sitä erota hyvin Lylyntieltä. Riihi ja koivukuja näkyvät Lylyntielle. Pihatien lisäksi navetan päädystä ja tkaa kulkee huoltotie riihen sivuitse aina Lylyntielle ja tien yli tilan pelloille.

Historia

Tilan lohkominen tapahtui Yrjölän tilan kantatalosta isojaossa vuonna 1798 Ala-Yrjölä nimiseksi tilaksi. Tilan vanha päärakennus on rakennettu 1800-luvun puolivälissä. Tila muuttui nimeltään Ala-Lylyksi todennäköisesti 1900-luvun alkupuolella. Vuonna 1918 maarekisterikirjan mukaan tila oli nimeltään Ala-Yrjölä ja Isäntänä oli tuolloin Tuomas Ala-Lyly. Tuomas Ala- Yrjölä (ent. sukunimi Ala-Lyly) rakennutti uuden päärakennuksen vuonna 1929. Pappa Nestori Ala-Yrjölä jäi asumaan tuolloin vanhaa päärakennusta. Vanha päärakennus oli 1930- 40-luvuilla palvelusväen asuntona.

Tuomas Ala-Yrjölä rakensi myöhemmin vuonna 1951 Lylyntien toiselle puolelle, nykyisen Rekolan tilalle uuden talon. Ala-Lylyn nykyisen omistajan aarno Niemelän isä osti Ala-Lylyn tilan Tuomas Ala-Yrjölältä vuonna 1952. Isäntä Aarno Niemelän mukaan vanha asuinrakennusta olisi siirretty jossain vaiheessa ylemmäksi tontille radan toiselta puolelta. 1950- ja 60-lukujen vaihteessa pihapiirissä olivat vanha ja uusi päärakennus, navetta, liiteri, maakellari, riihi ja radan toisella puolella sauna ja joitain pieniä talusrakennuksia.

Ympäristö ja pihapiiri

Ala-Lylyn tilakeskus on taajama alueella. Lähellä on lisäksi Ylä-Yrjölän tilakeskus, joten Ala Lylyn kohdalla maisemaa hallitsevat tilan ja naapuritilan vuoroviljellyt peltoaukeat. Osa pelloista on umpeen kasvanutta Ala-Lylyn tilan etelälaidalla. Lylyntietä etelään ajettaessa Ala-Lylyn kohdalta maasto laskee Ala- ja Ylä-Lylyjärvien väliseen suojaosaan notkelmaan. Ala-

Lylyn pellot ovat pääosin Lylyntien länsipuolella ja järvien välisessä notkelmassa. Tilakeskuksen rakennusryhmä jää umpeen kasvaneiden peltojen ja kesantopeltojen suojaan. Pihapiirin koivukuja ja laskeva tonttimaa suojaavat rakennusryhmää. Radanvarressa on lisäksi suojaavia vanhoja puita, kuusia, koivuja, raitoja ja tuomia. Uuden päärakennuksen ympärillä on pohjoisivulla marjapensaita ja länsipäässä kasvimaata.

Maisema oli tilakeskuksen kohdalla avoimempi vielä 1960-luvulla, jolloin Lylyntien varressa oli tilan hoidetut peltoaukeat. Pihatietä ei vielä tuolloin reunustanut koivukuja. Riihi oli aivan Lylyntien varressa vailla nykyistä puuston suojaa. Riihen ja talousrakennusten takana sekä Lylyntien länsipuolella oli pitkälti avointa peltomaisemaa. Radan varressa kasvoi rakennusryhmän suojana muutamia puita. Lylyntieltä kulki kylätie vielä 1960-70-luvulla Ala-lylyn pihan läpi ja radan yli Kivinokkaan ja Kylmälahteen. Osa Ala-Lylyn tilan rakennuksista sijaitsi radan toisella puolella, mm. sauna. Ala-Lylyjärvestä laskeva joki kulki tilan reunalla, radan ali ja riihen takaa kohti Ylä-Lylyjärveä. Joki, kylätie pihan läpi ja rataliikenne ovat vaikuttaneet pihapiirissä liikkumiseen. Tie suljettiin 1980-luvulla, eikä pihan läpi enää ajeta. Pihapiiri on rauhoittunut. Rataliikenne ja sen melu sensijaan vaikuttavat edelleen rakennuksiin ja melu kuuluu rakennuksiin sisälle. Vanhaa päärakennusta junaliikenne on liikuttanut jonkin verran. Tie navetan länsipäädystä kulki 1960-luvulla riihen takaa ja editse Lylyntielle.

Kaava Osayleiskaava

pvm

Suojelu

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002.

Suulliset lähteet Aarno ja Kaija Niemelä

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Perustelu	Ala-lylyn tilakeskuksen vanha asuinrakennus on ollut paikalla jo ennen Lylyn Rautatietä ja siirretty todennäköisesti radan toiselta puolelta nykyiselle paikalle. Pihapiirissä vanhaa rakennuskantaa on lisäksi riihi. Ala-Lylyn järvenpuoleisilta pelloilta on löytynyt kiinteä muinaisjäänös arkeologisissa inventointi kaivauksissa vuonna 1999. Paikalta on löydetty kivikautinen asuinpaikka.
Arvoluokka	2

Lisätietoja, toim.pidesuos. Tilakeskuksen vanhaa asuinrakennusta on todennäköisesti siirretty radan vuoksi. Riiehtä on osin purettu ja siirretty hiukan ylemmäksi tien varressa. Nämä rakennukset tulisi säilyttää nykyisillä paikoillaan. Muut tilakeskuksen rakennukset ovat osa uudempaa rakennettua kulttuurimaisemaa ja osa tilakeskuksen kerroksista rakennuskantaa. Ympäristöllä olevat avoimet pellot ja viljelysmasema tulisi säilyttää ja välttää uudisrakentamista. Radan ja Lylyntien välinen alue on kapea ja herkkä osa maisemassa. Rakentaminen entisille pelloille ja lähelle rataa ei

ole suositeltavaa.

Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 21.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	65	Rakennus id	270	Rno	177-411-1-137
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluku			1,5
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			Eteiskamaritupa
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☒
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1929	Vuoraus			Vaakalauta
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -tiilijäljitelmä
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1955, 1960, 1970, 2000	Kuisti			umpikuisti harjakatto
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Päärakennus on suorakulmainen ja harjakattoinen. Julkisivun puolella on keskellä umpikuisti. Kuistin molemmista päistä ovat portaat sisälle. Rakennus on hirrestä. Rakennuksen itäpäässä on ovi permannon (rossipermanto) alle. Siellä ei ole varsinaista kellaria, vaan maakellari on rakennuksen länsipään rinteessä.

Huonejako ja pohjakaava eivät ole paljon muuttuneet asuinkerroksessa. Länsipäässä rakennusta on iso tupa, keskellä rakennusta aula ja keittiö. Itäpäässä rakennusta on kaksi salia. Portaat yläkertaan lähtevät alakerran aulasta. Yläkerrassa on aula ja rakennuksen päissä kaksi makuuhuonetta. Yläkerrasta pääsee kuistin yläpuolen parvekkeelle.

Ulkoseinien keskellä on vaakalautoitus (pontti), joka on rajattu listoin. Seinien alaosat ja rakennuksen päädyt on pystyautoitettu. Lautoituksen alaosassa ei ole vesi- ja sokkelilistaa. Vuori- ja nurkkalaudat selä listat ovat valkoiset. Rakennus on maalattu keltaiseksi keltamullan sävyyn. Päärakennuksen ikkunat ovat kuusi ja yhdeksän ruutuisia.

Ikkunoiden vuorilaudat ja koristelilat ovat uudet. Niiden muoto tai tyyli ei ole 1920-luvulta kuten itse päärakennus, vaan koristelistojen malli on saatu läheisen Ylä-Yrjölän tilan päärakennuksen ikkunoista. Ikkunat ovat nyt tyyliltään uusvanhat, mutta eivät rakennuksen iän ja rakennustavan mukaiset. Seinien vuorilautoitus ja jäsennys ovat myös uudet, eivätkä ole säilyneet alkuperäisen mallin mukaisina.

Perustus on paikalla valetusta sementistä hiekkamaalle. Kate on uusi ja pelti tiilijäljitelmänä.

Historia

Päärakennus rakennettiin vuonna 1929. Päärakennuksessa asui vuoteen 1952 Tuomas ja Hilda

Ala-Yrjöjä. Sen jälkeen tilalla ovat asuneet Niemelät. Päärakennukseen on tehty useita muutoksia ja korjauksia 1950-luvulta eteenpäin. Rakennusta ei ole kuitenkaan jatkettu, vaan sen perusmuoto ja pohjakaava ovat säilyneet.

Tuvassa avattiin uumin viereinen seinä aulaan suuremmaksi ja rakennettiin 1950-60-luvun vaihteessa uusi uuni tiilestä. 1960-luvulla keittiön seinää siirrettiin ja rakennettiin yläkertaan huoneet. Myöhemmin rakennettiin aulan ja keittiön väliin wc. Kuisti uudistettiin vuonna 1999. Alkuperäinen kuisti oli satulakattoinen ja siinä oli etelään suuret ikkunat, joiden puitejako oli koristeellinen ja pieniruutuinen 1920-luvun muotokielen (huvilatyyli) mukaan. 1960-luvulla kuistia muutettiin pariinkin otteeseen. Sisäänkäynti muutettiin keskelle kuistia, ikkunat uusittiin ajanmukaisiksi, ja kuistin ylle vintille tehtiin vinttihuoneiden rakentamisen yhteydessä (1964) parveke uusien ovin ja ikkunoin. Nykyinen kuisti on korotettu ja harjakattoinen ja siinä on parveke, johon pääsee vintiltä. Kuistin asuinkerrososaan on rakennettu sauna, johon kuljetaan kuistin ovesta ja sisältä aulasta. Vintillä on huonejakoa muutettu 2000-luvun vaihteessa, jolloin rakennuksen huoneet korjattiin vakituiseen asumiskäyttöön. Tuvan hirsiseinät ja lankkulattiat ovat säilyneet. Huoneissa on vielä vanhat kattolistat ja peiliövet.

Ikkunat ovat olleet alkuaan kuusi ja yhdeksänruutuiset talon julkisivuilla. Ikkunapuitejako on näissä säilytetty ja ikkunat on uusittu vuoden 2000 paikkeilla. Samalla uusittiin ikkunoiden vuorilaudat. Seinän vuoraus uusittiin myös vuonna 2000 ja vanha vuorilaudoitus jätettiin uuden alle. Tiilijäljitelmä peltikate on uusittu vuonna 2000. Kate on nykyisen isännän mukaan ollut aluksi pärekatto, joka katettiin huovalla 1950-luvun puolivälissä ja 1970-luvulla pellillä.

Nykyinen isäntäpari on asunut tilalla aiemmin lähinnä kesäaikaan. Nyt rakennus on uudistettu vakituiseen asuinkäyttöön sopivaksi.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Päärakennus on rakennettu 1920-luvun maatilojen rakennustavan ja tyylin mukaan. Parhaiten on säilynyt rakennuksen runko, perustukset ja huonejako. Rakennuksen paikka on pihapiirissä säilynyt ja se on osa Ala-Lylyn tilakeskusten maisemakokonaisuutta. Päärakennus näkyy Lylyntielle peltoaukean yli, radan varteen laskevalla maalla. Rakennus rajaa suojaisaa pihapiiriä pellon reunassa.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja Päärakennuksen ensimmäisen kerroksen huonejako tulisi säilyttää enemmiltä muutoksilta. Rakennuksen ulkoasu on

muuttunut uudistuksien myötä siten, että sen oikeaa rakennusikää, -tyyliä ja -tapaa on vaikea arvioida. Ikkunoiden paikat ja ruutujako kertovat parhaiten 1920-luvun alkuperäisestä ulkoasusta ja huonejaosta. Ne tulisi säilyttää.

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 2

Kiinteistö	65	Rakennus id	276	Rno	177-411-1-137
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	ei käytössä	Pohjakaava			Eteiskamaritupa
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -tiilijäljitelmä
Rak.vuosisata	1800	Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1900, 1930	Kuisti			umpikuisti
		Kuistin kattomuoto			harjakatto

Kuvaus

Vanha asuinrakennus sijaitsee pihan itälaidan alarinteellä lähellä radan vartta. Rakennus näkyy hyvin Lylyntielle pihatien koivukujan kohdalla. Se on suorakulmainen ja lähes keskellä rakennuksen julkisivua on umpikuisti. Pohjakaava on tupa ja kamari tyyppinen. Kuistin jälkeen on porstua ja keittiö keskellä. rakennuksen pohjoispäässä on kamari ja itäpäässä tupa.

Rakennus on hirsipintainen ja punamullalla maalattu. Ikkunoiden vuorilaudat ovat valkoiset. Ikkunat ovat kuusiruutuisia. Vesilistat pääjulkisivun ikkunoissa ovat valkoiset ja profiloituneet uusklassistiseen tyyliin. Rakennuksen päädyissä on vinoponttilaudoitus (helmipontti), joka on maalattu keltamullalla.

Pohjakaava ei ole muuttunut. Tupa ja kamari ovat paikoillaan samoin niiden välissä oleva keittiö, joka alun perin on todennäköisesti ollut eteiskamari. Porstua on säilynyt alkuperäisellä paikallaan. Kamarin ja tuvan muurit ovat paikallaan.

Perustus on nurkkakivillä, mutta sitä on täytetty luonnonkivillä. Kuistin perustuksena on lohkokivet. Lattialankut ovat alkuperäiset, uivat ja alus on multiainen. Kuisti on hirsirunkoinen ja lautavuorattu leveällä ponttilaudalla.

Rakennuksen ja kuistin katto on harjakatto, joka on katettu nyt tiilijäljitelmä pellillä. Vanha pärekatto on jätetty alle.

Historia

Vanha asuinrakennus on vanhan rakennustavan mukainen, ja siitä päätellen 1800-luvun alkupuolella tai puolivälissä rakennettu. Isäntä Nestori Ala-Yrjölä asui rakennusta 1900-luvun alussa. Tuolloin talossa järjestettiin kyläläisille näytelmäiltoja ja muita juhlia. Poika Tuomas Ala-Yrjölä rakennutti uuden päärakennuksen vuonna 1929, jolloin vanha rakennus on

mahdollisesti siirretty nykyiselle paikalleen papan taloksi ja myöhemmin tilan työväen taloksi. Rakennus saattoi sijaita alkujaan Ala-Yrjölään tilan mailla nykyisen radan itäpuolella ja lähempänä järveä. Radan toisella puolella oli vielä 1960-luvulla sauna ja talousrakennuksia. Rakennuksen historia on tuntematon osittain siksi, ettei tila ole ollut saman suvun hallussa 1900-luvulla.

Kamari on mahdollisesti uudistettu 1930-luvulla, jolloin eteiskamarista on tehty keittiö. Siloin rakennuksessa asui työväkeä perheineen ja useampi uunin paikka oli tarpeen. Tuvan, keittiön ja kamarin uunit ovat tiilestä (kamarissa kalkittu). kuten tuvan uunikin. Kamariin laitettiin pinkopahvit kattoon ja tapetit seinille. Kuisti on voitu rakentaa jo 1900-luvun alussa, tai rakennuksen siirtämisen jälkeen.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Vanha asuinrakennus on pihapiirin säilynein rakennus ja kertoo parhaiten paikan sekä kylän historiasta, kun se säilytetään sellaisenaan. Rakennukseen on kerätty siihen liittyviä sekä tilan historiaan liittyviä tarvckaluja ja esineitä.

Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
-------------------	---

Kunto	Hyvä
--------------	------

Luokitus	
-----------------	--

Lisätietoja	Vanha päärakennus on osa tilan historiaa ja kylän historiaa ja on osa nykyistä Ala-Lylyn kulttuurimaisemaa. Se tulee säilyttää nykyisessä asussa ja nykyisellä paikallaan.
--------------------	--

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 3

Kiinteistö	65	Rakennus id	277	Rno	177-411-1-137
Rakennustyyppi	navetta	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	muu käyttö	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	maatalous	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Sementtitiilimuuraus
Rak.vuosi		Vuoraus			Vaakalauta
Rak.vuosikymmen	1920	Katemateriaali			Tiili -betoni
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1957	Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Navetta on betonitiilistä rakennettu ja sen yläosa on vaakalautoitettu (pontti). Navetalla on ylinen, katto on tiilestä ja perustukset valettu sementtivaluna paikalla.

Historia

Navetta on rakennettu samaan aikaan 1920-luvun lopulla kuten Ylä-Yrjölän navettakin. Naapuritilojen navetoiden perusrunko on sama ja ne on molemmat rakennettu paikalla tehdyistä sementtitiilistä. Hiekka tiiliin on otettu Ylä-Yrjölän takaa hiekkarinteestä. Ala-Lylyn navettaa on 1950-luvulla korotettu ja lautavuorattu. Samalla on laitettu tiilikatto. Alkujaan navetassa oli pärekatto. Navetassa ei ole ollut karjaa 1960-luvun jälkeen.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen asutushistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Lylyjärven kylässä on muitakin 1920-luvun lopulla rakennettuja sementtitiilinavetoita, joiden perusrunko, malli, ja ovien sekä ikkunoiden tiilkaaret ovat samanlaisia. Näitä ovat Ala-Lylyn, ylä-Yrjölän, Vainionpään ja Kiviahon navetat. Aikansa rakennustavan ja tyylin edustaja.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

Navetta tulee säilyttää nykyisellä paikallaan.
Se on osa pihapiirin maisemaa ja rajaa
suojaisaa pihaa sen etelälaidalla.

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 4

Kiinteistö	65	Rakennus id	278	Rno	177-411-1-137
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Rankorakenne
Rak.vuosi	1957	Vuoraus			Vaakalauta
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -tiilijäljitelmä
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Liiteri on punamultamaalilla maalattu, vaakalaudoitettu. Sen keskiosassa on sisäänkäynti solassa. Rakennuksen päissä on laudoitetut rakennusosat. Nurkka- ja vuorilaudat ovat valkoiset.

Historia

Liiterin paikalla on ollut liiteri aiemminkin pihapiiriä rajaamassa pihan länsilaidalla. Vanhassa liiterissä oli hirsikehikot molemmissa päissä ja lautarakenteinen keskiosa. Nykyinen liiteri on rakennettu vuonna 1957, samoihin aikoihin kun navettaa uudistettiin.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Liiteri rajaa vanhaa pihapiiriä Lylyntielle ja on osa alueen maisemakokonaisuutta.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 5

Kiinteistö	65	Rakennus id	279	Rno	177-411-1-137
Rakennustyyppi	riihi	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	ei käytössä	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	maatalous	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosi		Perustus			
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Pelti- aalto	
Rak.vuosisata	1800	Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet	1990-2000	Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Riihi on hirsipinnalla. Purettu osin. Se on nyt nostettu ja siirretty hiukan ylemmäksi pihapiirissä.

Historia

Riihi on todennäköisesti ollut pihapiirissä alempana aiemmin. Riihen historiasta ei tiedetä rakennusvuotta, mutta säilynyt runko on mahdollisesti 1800-luvun lopulta tai 1900-luvun alusta.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Riihen sijainilla pihapiirissä ja laajemmin maisemakokonaisuudessa on arvoa.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Luokitus

Lisätietoja Riihen sijainilla pihapiirissä osana rakennusryhmää on merkitystä, vaikka se onkin osin purettu. Se tulisi säilyttää myös

osana ympäröivää viljelysmaisemaa.

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 6

Kiinteistö	65	Rakennus id	280	Rno	177-411-1-137
Rakennustyyppi	aitta	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	muu käyttö	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosi		Perustus		Nurkkakivet	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Pelti -tiilijäljitelmä	
Rak.vuosisata	1900	Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet	1960	Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Aitta on hirsipintainen ja otsamalla. Pääty on pystylaudoitettu. Aitta on maalattu punamultamaalilla ja siihen on uusittu peltikate. Aittaa ollaan juuri siirtämässä uuteen paikkaan.

Historia

Aitta on ollut aiemmin vielä 1960-luvulla radan toisella puolella. Se on ollut aiemmin saunarakennus. Rakennus on siirretty radan varteen pihapiiriin nykyiselle paikalle 1960-70-luvun vaihteessa.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Tallentaja

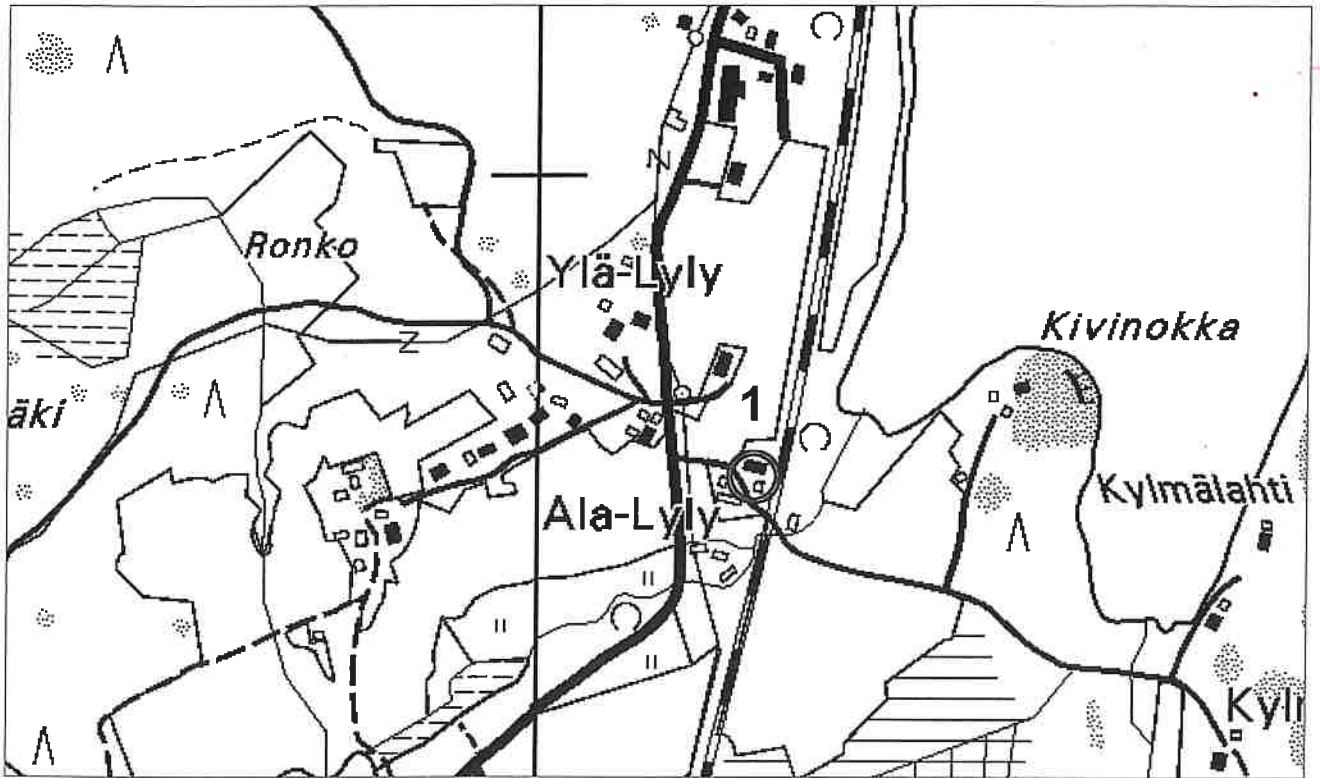
Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Luokitus

Lisätietoja

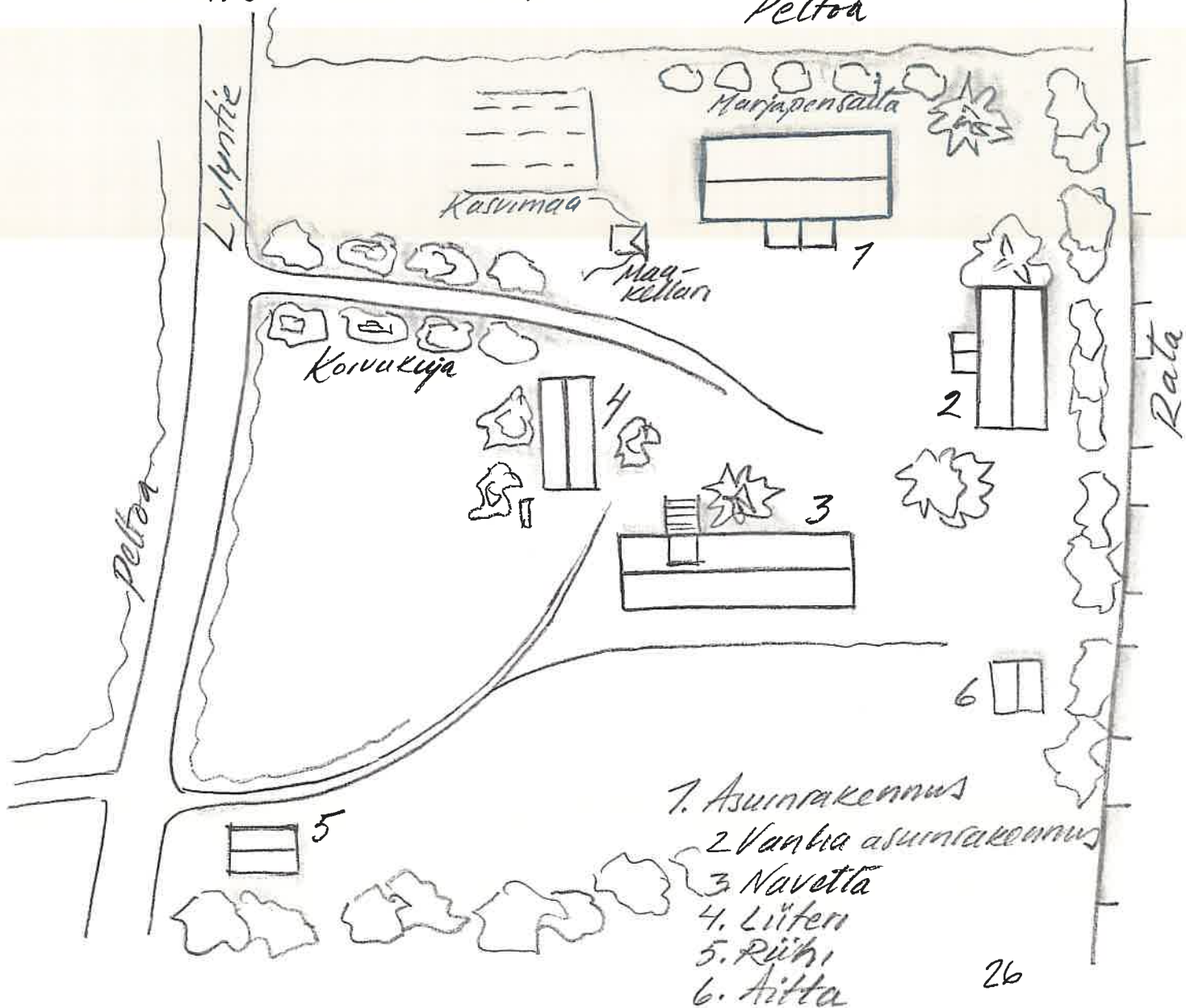
Juupajoki/Lylyjärvi/Ala-Lyly

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

Peltoa

1:8000

Juupajoki/Lylyjärvi/Ala-Lyly

Asuinrakennus1 eteläsivu

Asuinrakennus1 pohjoissivu

Asuinrakennus1 itäsivu

Asuinrakennus1 länsisivu

Asuinrakennus2 länsisivu

Navetta

Piharakennus

Aitta

Riihi

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	66
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-64
Osoite		Alue	0
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	tontti	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	3
		Inventoitu	2

Kuvaus

Tontilla on 1930-luvulla rakennettu jyrkkä harjakattoinen pientalo ja tontin itäsivulla pitkä piharakennus. Tontin itäkulmalla on aivan uusi kesämökki, joka on rakennettu 1990-luvulla. Molemmat vanhat rakennukset ovat ajan tavan mukaan hirsi ja lautarakenteisia sekä punamultamaalilla maalattuja. Asuinrakennuksen julkisivu on Karimäentielle, etelään. Piharakennuksen pääty on Karimäentiellepäin.

Historia

Tila on lohkottu Ylä-Yrjölän tilasta. Nykyisen omistajan isovanhemmat muuttivat paikalle vuonna 1934 (Aadolf ja Aleksandra Adolfson). Pappa oli Lylyn aseman ratavartijana. Tontti oli alun perin 1/2 hehtaarin ala, josta lohkottiin 1950-luvulla viereinen tontti naapurin uudelle omakotitalolle. Norjanen kertoi, että tilan ympärillä oli alkujaan vain peltoaukeat ja komea näkymä Ylä-Lylyjärvelle. Pihapiirissä oli vain muutamia koristepensaita ja tietysti kasvimaata. Koivut on istutettu 1950-luvulla. Piharakennuksessa oli alkujaan pieni navetta lehmälle ja hevoselle sekä ulkokuusi. Liiteri oli navetan ja piharakennuksen toisessa päässä olevan saunan välissä. Tilan asuinrakennus on säilynyt alkuperäisellä paikallaan samoin piharakennus. Tontille on rakennettu vain uusi hirsinen kesämökki tontin ulkolaidalle tien lähelle. Suvussa tila tunnetaan "Kotikangas" nimellä.

Ympäristö ja pihapiiri

Tila sijaitsee Lylyntieltä kääntyvän Karimäentien alkupäässä Ylä-Lylyssä. Tila on Ylä-Yrjölän tilan vieressä, heti Yrjölän navetan takana. Asuinrakennus on aivan tien reunassa ja tontin etelälaidalla. Tien varteen sijoittuu pienomakotitalojen rivi, jotka on rakennettu vuosina 1920-60. Pihassa on vanhoja pihapuita, koivuja ja kuusia talosta hiukan kauempana ja tontin laitamilla. Pihaan on istutettu koristepensaita. Länsilaidalla tonttia on pensasaita. Piharakennuksen pohjoispäässä tontti nousee jyrkästi ylös hiekkarinteeksi.

Kaava Osayleiskaava **pvm**

Suojelu

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002.

Suulliset lähteet Seppo Norjanen

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist. rakennusperinteinen

Historiallinen

asutushistoria

Ympäristöarvo

maisemallisesti keskeinen sijainti

Perustelu

Säilyneisyys kaikkien rakennusten osalta hyvä. Rakennukset alkuperäisillä paikoillaan ja alkuperäisessä asussa.

Arvoluokka

I

Lisätietoja, toim.pidesuos.

Vanhan asuinrakennuksen muotoja ulkoasu tulee säilyttää. Piharakennus ja pihapiiri ovat säilyneet hyvin. Pihapuut ovat kasvaneet, mutta pihapiiriin ei ole annettu kasvaa umpeen. Lisärakentaminen ei ole suositeltavaa. Uudisrakentamista pihapiiriin tulee välttää.

Liitteet

Kuvaliite, karttaote asemapiirros

Valokuvat

Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM

Inventoija

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

21.8.2003

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	66	Rakennus id	271	Rno	177-411-1-64
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluke		1,5	
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko ☐		Kellari ☐	
Signeeraus/vuosil		Perustus		Lohkokivi	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi	1928	Vuoraus		Vaakalauta	
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Tiili -betoni	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet	1930, 1950	Kuisti		umpikuisti	
		Kuistin kattomuoto		harjakatto	

Kuvaus

Rakennus on jyrkkä harjakattoinen ja edelleen 1920-luvun tyylin mukainen ulkoasultaan sekä pohjakaavaltaan. Rakennuksen sisäpuolella on pääsisäänkäynti. Umpikuisti/lasikuisti on rakennettu hiukan sivuun julkisivussa.

Huonejako on alkuperäinen. Alhaalla on eteinen, tupa ja kaksi kamaria, jotka on voinut kiertää. Eteisestä on rappuset vintille, jossa on kesähuone toisessa päässä avovinttiä. Vanha muurin ja uuni tuvassa sekä pönttöuuni kamarissa ovat paikoillaan. Lattioilla on korkkimatot. Sisähuoneissa on alkuperäiset peiliovet, kattolistat.

Ikkunat ovat kuusi ruutuisia. Kuistilla on pieniruutuiset isot ikkunat. Ikkunoiden vuorilaudat ja listat ovat säilyneet alkuperäisinä. Seinissä on vaakalautoitus ja se on maalattu punamultamaalilla. Vuori- ja nurkkalaudat ovat valkoiset.

Perustus on lohkokivistä ja rakennuksessa on rossipohja. Kate on tiilestä. Kellarina on toiminut maakuoppa tuvan lattian alla.

Historia

Nykyisen omistajan isovanhemmat muuttivat asuinrakennukseen vuonna 1934. Asuinrakennus on rakennettu vuonna 1928 tyyppiirustusten mukaan paikallisin voimin. Alun perin rakennuksessa oli pärekatto, joka uusittiin tiilikatteeksi 1950-luvulla. Ulkoseinät olivat hirsipintaiset ja maalattu punamullalla. Nurkkalaudat olivat valkoiset, kuten ikkunoiden vuorilaudatkin. Talon päädyissä oli pystylautavuoraus. Kuistilla oli pärekatto ja se oli myös pystylautavuorattu. Talon seinien vuoraus on omistajan arvion mukaan tehty 1930- ja 40-luvun vaihteessa.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Kangas (2) "Kotikangas"

Juupajoen rakennusinventointi 2003

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen asutushistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Vanha asuinrakennus on ulkoasultaan säilynyt hyvin. Siinä on selkeästi nähtävissä tehdyt muutokset. Sisätilojen huonejako on säilynyt samoin suurin osa sisustusta.

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

Rakennus tulisi säilyttää tällaisena kokonaisuutena. Lisärakentaminen tai huonetilojen laajentaminen ei ole suositeltavaa.

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 0

Kiinteistö	66	Rakennus id	281	Rno	177-411-1-64
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	muu käyttö	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen	1930	Katemateriaali			Pelti -tiilijäljitelmä
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Piharakennus on pitkänomainen ja suorakulmainen. Siihen on rakennettu ulkokuusi, navetta, liiteri ja sauna. Liiteristä kulkee rappuset alas betoniseen maakellariin. Rakennus rajaa pihapiiriä. Sen tilajärjestys ei ole muuttunut. Päädyissä on betoniperustus ja hirsikehikko navetan ja saunan kohdalla. Liiteri on lautarakenteinen. Kate on vasta uusittu pelti, tiilijäljitelmä. Sauna, liiteri ja huussi ovat alkuperäisessä asussaan ja niitä käytetään edelleen. navetta on varastona. Ovet ovat lauta tai paneliovia. Nurkkalaudat, ovien ja ikkunoiden vuorilaudat ovat valkoiset.

Historia

Piharakennus on rakennettu todennäköisesti samaan aikaan asuinrakennuksen kanssa 1920-luvun lopulla.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen arkkitehtoninen

Historiallinen asutushistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Piharakennuksen ulkoasu, tilajärjestys ja tilojen käyttötarkoitus ovat säilyneet hyvin.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

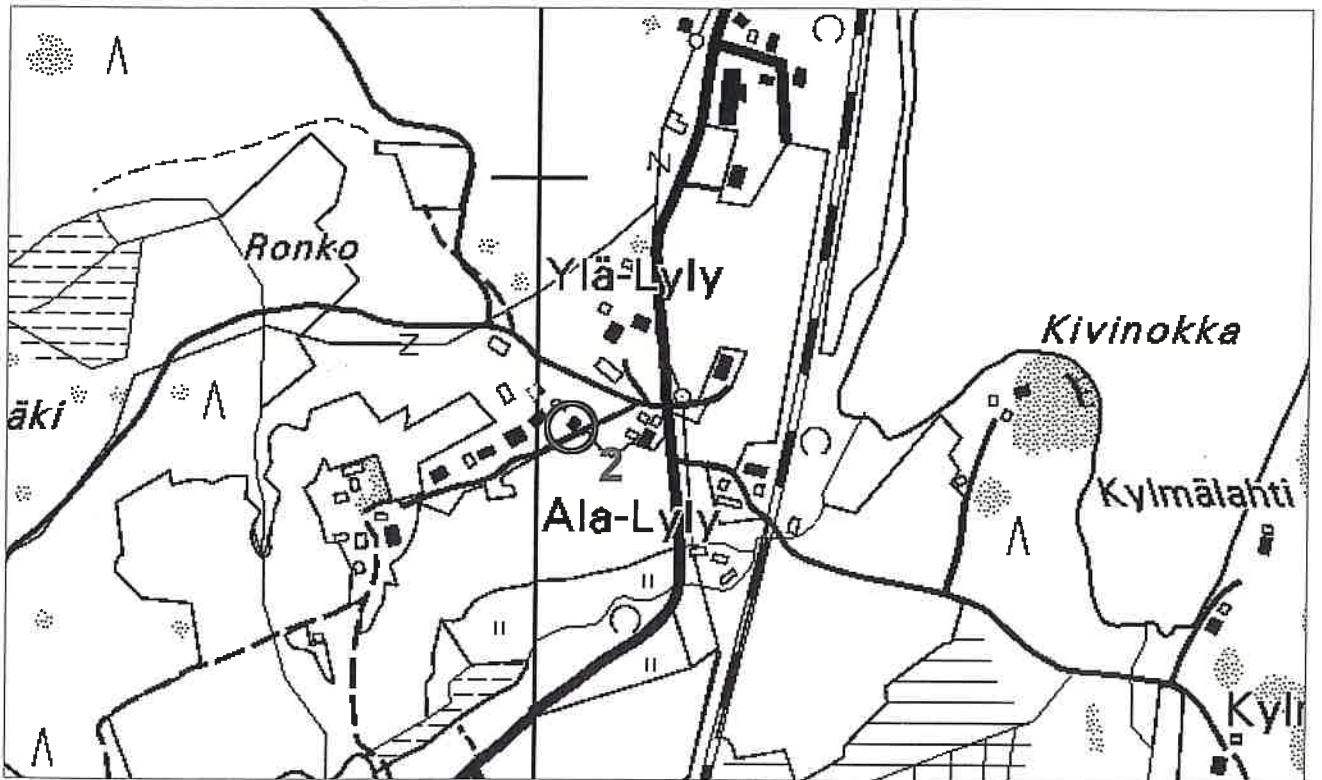
Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

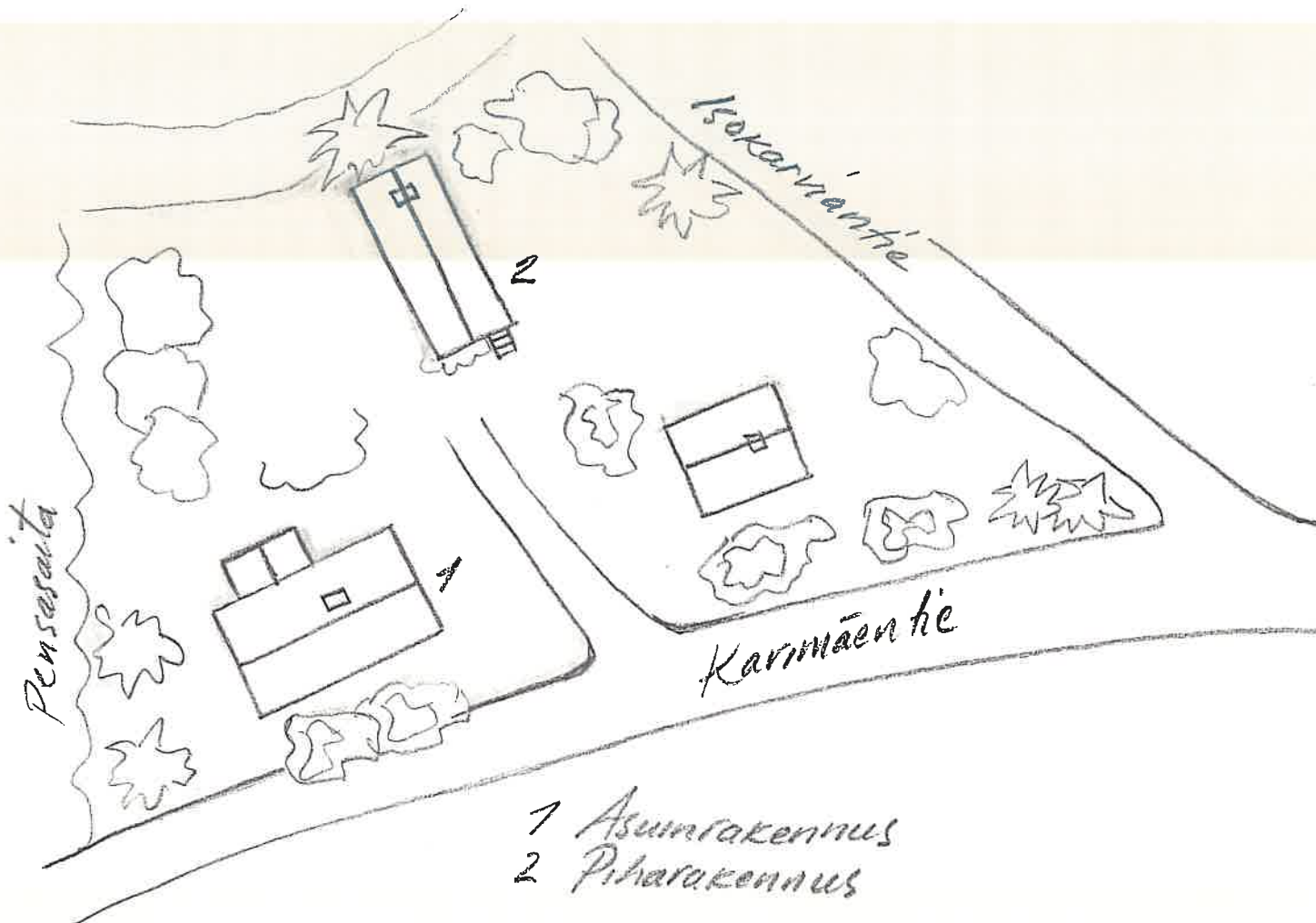
Piharakennus tulee säilyttää ilman lisärakentamista. Nyt hyvin säilyneitä tiloja tulee hoitaa samoin edelleen. Piharakennuksen tilojen käyttö säilyttää niitä parhaiten ja pitää ne kunnossa.

Juupajoki/Lylyjärvi/Kangas

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

Juupajoki/Lylyjärvi/Kangas

Asuinrakennus kaakkoissivu

Asuinrakennus luoteissivu

Asuinrakennus koilissivu

Asuinrakennus lounaissivu

Piharakennus; sauna, liiteri, navetta

Piharakennus kaakkoissivu

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	67
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-61
Osoite	Varikontie 1	Alue	11
Aluetyyppi	kyläkeskusta	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	liike-elämä	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	tontti	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	2
		Inventoitu	2

Kuvaus

Lylyntien ja Varikontien kulmauksessa sijaitsevalla tontilla sijaitsee entinen kaupparakennus 1950-luvulta, joka on nykyisin asuinkäytössä. Talon pitkä sivurakennus on Varikontien laidassa tien suuntaisesti. Piharakennus sijaitsee tontin länsilaidalla, sisäpihan takaosassa. Pihapiiriin kuuluu myös maakellari. Yhdessä rakennukset muodostavat suojaosan sisäpihan Lylyntien liikenteelle.

Historia

Tontilla on ollut todennäköisesti aiempaa asutusta, josta kertoo vanha hirsinen piharakennus ja maakellari. Osin Kotipohjan tontilla ja Taipaleen tontin välissä toimi Vilhelm Vileniuksen kauppatalo, joka vanhojen valokuvien perusteella rakennettiin 1900-luvun alkupuolella ja oli arkkitehtonisesti asemarakennusten tyylin mukainen. Maakellari rakennettiin nykyisen omistajan mukaan vuonna 1928 (rakennusvuosi näkyy jossain rakenteissa, kellari ei ole enää käytössä). Kotipohjan kaupparakennus rakennettiin tontille vuonna 1952, kun Kauppakunta Kotipohja laajensi kauppaansa Lylyn seudulla. Kaupan tiloja laajennettiin myöhemmin 1980-luvulla ja muutettiin 1990-luvulla asuinkäyttöön. Pirkanmaan Osuuskauppa vähensi myymälöitään 1990-luvun vaihteessa, jolloin Kotipohjan kauppa lakkautettiin (joulukuussa 1991). Nykyinen omistaja osti talon asuinrakennukseksi vuonna 1991. Kaupan entisessä varastorakennuksessa on nykyisin kirpputori ja kahvila.

Ympäristö ja pihapiiri

Kaupparakennus on ollut alun perinkin kylän keskustassa ja liikenteellisesti keskeisellä paikalla. Kaupan vastapäätä Lylyntien toisella puolella on Lylyn asema. Entinen kaupparakennus kuuluu aseman seutuun. Pihapiirissä ei ole paljon vanhoja puita. Sisäpihalla on joitain koristepensaita ja kukkaistutuksia. Maakellari on pensaiden ja nuoren puuston peittämä. Tontilla on vanha hirsinen piharakennus 1800-1900-lukujen vaihteesta.

Kaava Osayleiskaava **pvm**

Suojelu

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002.

Suulliset lähteet Anneli Järvinen

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.

Kauppakulma (3) "Kotipohja"

Juupajoen rakennusinventointi 2003

Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Perustelu	Rakennus on osa kyläkeskustan maisemakokanaisuutta, se kertoo myös paikan historiasta ja kylän kauppojen ja asemanseudun historiaa.
Arvoluokka	3

Lisätietoja, toim.pidesuos. Lisärakentaminen tai rakennusosien purkaminen ei ole suositeltavaa. Lisärakentaminen pihapiiriin hävittäisi rakennuksen kaupan ominaispiirteen ja pihapiirin historian (piharakennus ja maakellari).

Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 21.9.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	67	Rakennus id	272	Rno	177-411-1-61
Rakennustyyppi	kauppa	Kerrosluku			1,5
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	liike-elämä	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Rankorakenne
Rak.vuosi	1952	Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti- aalto
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1980, 1990	Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Kyläkaupparakennus on suorakulmainen rakennus, johon on rakennettu pitkä varastosiiپی. kauppaosa on nykyisin asuinkäytössä, asuinhuoneina. Pitkä varasto on tiloineen avoin (sola) sisäpihalle. Siinä on matala lastauslaituri.

Ulkoasussa on säilynyt julkisivun puolella kaupan ikkunajäsennys ja oven paikka. rakennuksen väri on vaalean keltainen . Se on pystylaudoitettu peiterimoin. Kate on alltopelti. Vuoraus ja ikkunoiden vuorilaudat ovat saaneet mallinsa tyyppiirustuksista. Kate on nyt aaltopellistä.

Historia

Kauppatoiminta alkoi rakennuksessa vuonna 1952. Kaupparakennuksen eteläpäähän on rakennettu 1980-luvun alussa huoneisto. Silloin on todennäköisesti lisätty ikkuna julkisivuun kaupan näyteikkunoiden lisäksi. Eteläpäädyistä on mahdollisesti ollut lisäksi ovi tai ikkuna joka on nyt ummessa. Kaupparakennus on muutettu asuinkäyttöön 1990-luvun alussa kun kauppatoiminta lakkautettiin. Nyt talossa asuva omistaja pitää pihanpuolella varastosiivessä kirpputoria.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen arkkitehtoninen

Historiallinen asutushistoria

Ympäristöarvo maisemallisesti keskeinen sijainti

Arvojen perustelu Kylän keskustassa ei ole muita säilyneitä vanhoja kaupparakennuksia eri vuosikymmeniltä. Rauhalan kauppa lähellä asemaa on säilynyt asuinrakennuksena. Kylässä toimi

Kauppakulma (3) "Kotipohja"

Juupajoen rakennusinventointi 2003

aikanaan neljä kauppaa. E-liikkeen myymälä, Vaaksalan kauppa, paloi vuonna 1981. Vilhelm Vileniuksen kaupparakennus "Kotipohjan vierestä purettiin 1940-50-luvun vaihteessa.

Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
Kunto	Hyvä
Luokitus	
Lisätietoja	Rakennuksen ulkoasu "Kotipohjan kauppana" tulisi säilyttää. Lisärakentaminen tai rakennusosien purkaminen ei ole suositeltavaa.

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **2**

Kiinteistö	67	Rakennus id	282	Rno	177-411-1-61
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Huopa -kolmiorima
Rak.vuosisata	1900	Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Piharakennus on pitkä ja suorakulmainen. Siinä on ollut sauna, liiteri, navetta ja huussit. Runko on ollut vuorattu joskus pystylaudoin ja peiterimoin. Nyt vuoraus on revitty osin irti huonon kunnan vuoksi. Katto on huopakatto, joka ei ole enää kunnossa. Kattorakenne ei myöskään ole kunnossa. Ulko-ovet ovat lauta ja paneliovia. Ovien ja ikkunoiden vuorilaudat ovat olleet valkoiset ja ovat säilyneiltä osin nytkin.

Historia

Piharakennus on kaupparakennusta vanhempi. Se voi olla 1900-luvun alkuvuosikymmeninä rakennettu, kun viereisellä tontilla toimi Vileniuksen kauppaliike. Piharakennuksen vieressä on hoitamaton maakellari, joka voi olla kuulunut aiemmalle Vileniuksen kauppaliikkeelle tai paikalla olleeseen muuhun asutukseen ja rakennuskantaan. Kylähistoriikista tai nykyisistä asukkailata ei ole selvinnyt näiden pihapiirin rakennusten historia.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Rakennuksen huonon kunnan vuoksi, sen säilyminen on hyvin epävarmaa.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Huono

Luokitus

Lisätietoja

Vanhan piharakennuksen ja sen vieressä olevan maakellarin läheisyyteen rakentamisessa tulee huomioida vanhojen piharakenteiden ja rakennuksien paikat sekä niiden rakennustapa.

Juupajoki/Lylyjärvi/Kauppakulma

Asuinrakennus, entinen kauppa "Kotipohja", itäsiivu

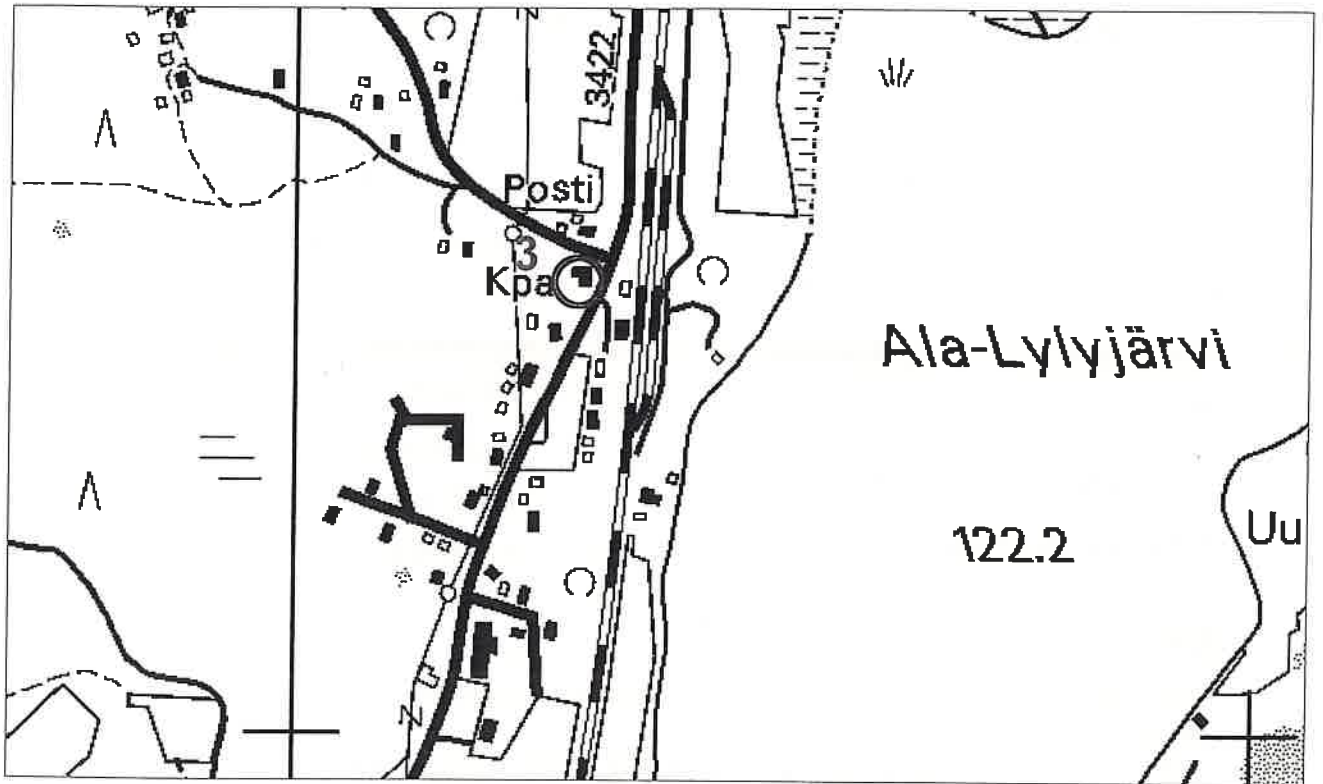

Asuinrakennus sisäpiha

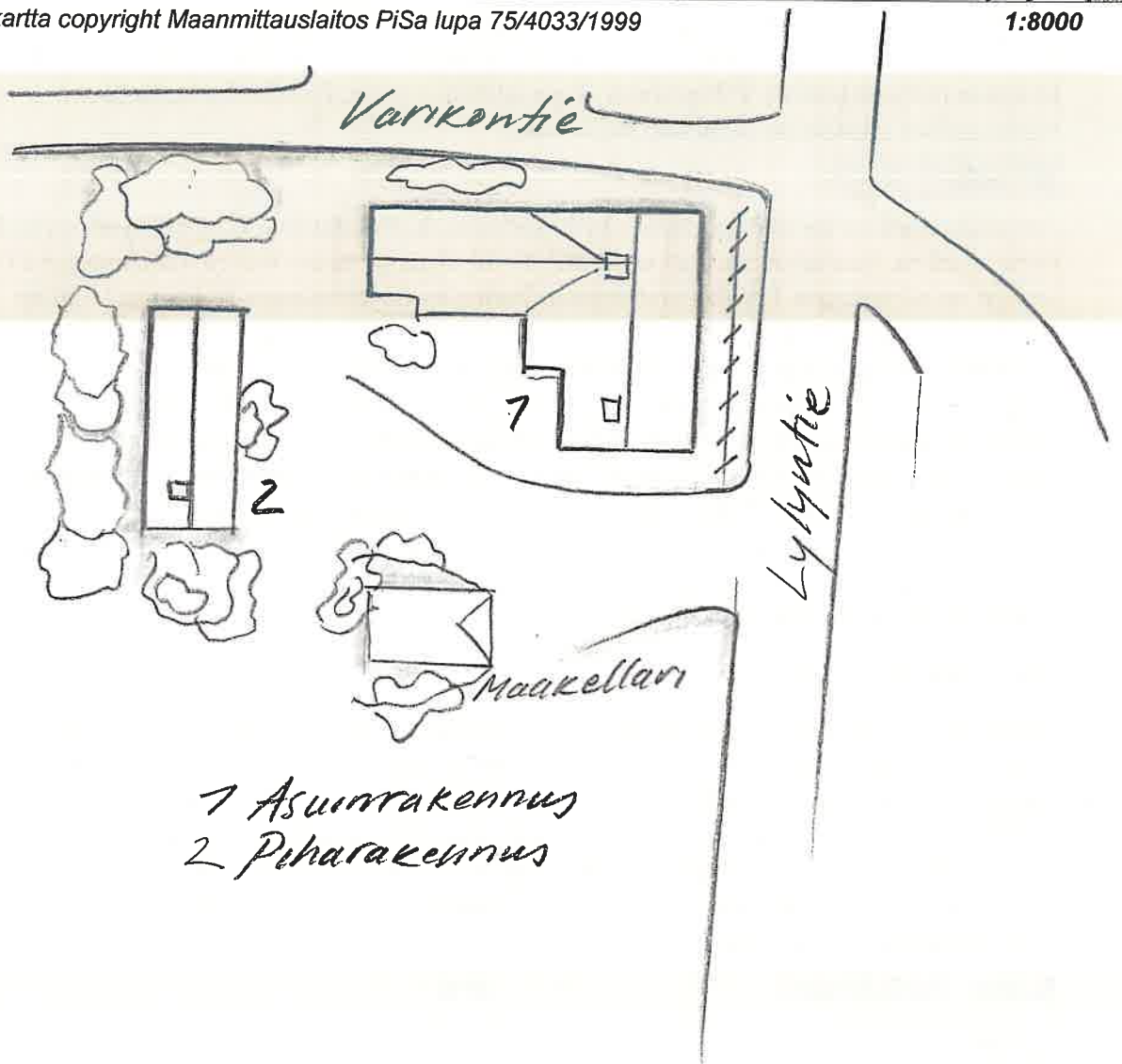
Piharakennus

Juupajoki/Lylyjärvi/Kauppakulma

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	68
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-38
Osoite	Lylyntie 313	Alue	11
Aluetyyppi	kyläkeskusta	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	palstatila	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	2
		Inventoitu	2

Kuvaus

Rauhalan talo ja tontti sijoittuvat heti asemarakennusten jälkeen Lylyntietä etelään päin ajettaessa.

Tontin rakennusryhmään kuuluvat jyrkkä harjakattoinen Asuinrakennus vuosisadan alkupuolelta, piharakennus ja maakellari. Maakellari on lähellä talon länsisivua ja kuistia. Rakennusryhmä erottuu hyvin Lylyntielle, koska pihaa on uuden omistajan toimesta raivattu ja avattu näkymä tontille. Pihapiirissä ei ole jäljellä enää vanhoja asuinrakennuksen rakentamisen aikaisia puita tai koristepensaita.

Historia

Asuinrakennus on toiminut aiemmin kyläkauppana. Korkeakosken Osuuskaupan myymälä toimi tässä ns. Rauhalan talossa vuosina 1928-70. Kauppa tunnettiin työväenkauppana (TOK) ja siksi se sai nimensä Työväenyhdistyksen Rauhalan talon mukaan. Kauppias Vilhelm Vilenius rakennutti talon alun perin asuinkäyttöön. Palstatila Rauhala lohkottiin vuonna 1914 Teiskonlahden kantatalon tilasta. Kauppias Vilenius omisti asuinrakennuksen lisäksi Juupajoen Osuuskauppamyymälän Lylyn keskustassa. Tämä myymälä lakkautettiin jo 1940-50-luvun vaihteessa. Piharakennus on taloa selkeästi nuorempi, mahdollisesti 1950-luvulla rakennettu. Pihapiiriin on kuulunut lisäksi navetta tontin pohjoislaidalla lähempänä rataa (perustusten paikka vielä näkyvillä). Maakellari on mahdollisesti rakennettu asuinrakennuksen kanssa yhtä aikaa tai 1920-luvulla kauppatoimen tarpeisiin. Maakellarissa on muurin ja uunin paikka, joiden käyttötarkoitusta ei tiedetä. Kaivo talon nurkalla on mahdollisesti alkuperäisellä paikallaan.

Ympäristö ja pihapiiri

Rauhalan talo sijoittuu Lylyntien varteen, tien ja radan väliselle alueelle. Asuinrakennus kuuluu vielä asemanseudun vaikutuspiiriin. Tonttia rajaa sen eteläpuolella kuusi- ja Lylyntien varressa koivut. Muuten pihapiiri on suhteellisen avoin kohti radan vartta. Tonttia rajoilla on joitain nuorempia koivuja ja tontin itälaidalla lähellä rataa on kasvimaata. Asema-alueen rakennukset ovat pohjoisessa tonttinaapureina, mutta umpeen kasvaneen maaston vuoksi niitä ei näe "Rauhalan talolta". Tontin vieressä, kuusi- ja Lylyntien välillä, on avoin leikkikenttäalue Lylyn lapsille.

Kaava Osayleiskaava

pvm

Suojelu

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002.

Suulliset lähteet Aili Järvinen

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.	
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Perustelu	Rakennus ja tontti kuuluvat asemaseudun maisemakokonaisuuteen. Rakennus on osa Lylyn kyläkauppojen historiaa ja kertoo vielä vanhasta rakennustyylistä ja tavasta asemansudulla. Tärkeintä on, että rakennus ja sen historia säilyisi paikallaan asemaseudun maisemassa.
Arvoluokka	2

Lisätietoja, toim.pidesuos. Rakennus ja tontti ovat säilyneet asemansudun maisemassa alkuperäisillä paikoillaan. Lisärakentaminen tontille ei ole suositeltavaa. Entisen kaupparakennuksen, tontin ja asemaseudun välissä oleva umpeen kasvanut alue on ollut avoin. Maiseman asemaseudulle voisi avata.

Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 22.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **1**

Kiinteistö	68	Rakennus id	273	Rno	177-411-1-38
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerros-luku			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	liike-elämä	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Lohkokivi
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1914	Vuoraus			Vaakalauta
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -tiilijäljitelmä
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1930, 1970, 1990	Kuisti			umpikuisti
		Kuistin kattomuoto			harjakatto

Kuvaus

Asuinrakennus on jyrkkä harjakattoinen ja suorakulmainen perusmuodoltaan. Pääjulkisivun keskellä on poikkipäädyn omainen leveä kuisti- Kuistilla on harjakatto.

Asuinrakennuksen itäsivua on korjauksien yhteydessä muutettu niin, ettei alkuperäisiä julkisivuvia tavoita kuin katon frontonin omaisesta päädyistä ja sen koristeista. Kuistin lautavuoraus, ikkunoiden ja ovien paikat ovat alkuperäiset. Vuorilaudat ja ikkunalistat ovat alkuperäiset samoin peiliovet. Rakennuksen päätyikkunat, niiden vuorilaudat ja päätyjen pystylaudoitukset peiterimoin ovat alkuperäiset. Kattotuolien veistetyt päät ovat säilyneet. Perustus järeille lohkokiville on säilynyt. Muut ikkunat julkisivuissa ovat muutettu samoin asuinkeuhkon kohdalla oleva lautavuoraus.

Sisälle mentäessä huomaa, että alkuperäistä pohjakaavaa ei enää ole. Huonejärjestystä on muutettu todennäköisesti jo kauppatoiminnan vuoksi ja myöhemmissä peruskorjauksissa 1970-luvulta, kun rakennus on palautettu asuinkäyttöön. Vintti on toistaiseksi lähes alkuperäisessä asussa. Vintillä on päädyissä asuinhuoneet ja niiden välissä on avoin aula.

Historia

Kauppias Vilhelm Vilenius rakennutti talon itselleen asuinrakennukseksi vuonna 1914-15. Rakennuksen suunnittelijaa ei tiedetä, mutta siinä on selkeästi asemarakennusarkkitehtuurin tyyli- piirteitä, jotka ovat osin säilyneet edelleen päätykoristelussa ja ikkunoiden vuorilauoissa. Rakennuksesta säilyneen valokuvan vuodelta 1914 perusteella, rakennus on 1900-luvun alun jugend- ja huvila-arkkitehtuurin mukainen rakennustavaltaan ja koristetyyliltään. Siinä oli parveke, harjakoristeita, pikkuruutuisia ikkunoita ja koristeelliset vuorilaudat. Vastaavia aiheita esiintyy asemarakennusten tyyppi- piirustuksissa 1900-luvun alussa. Lylyn asemarakennuksissa ei ole nähtävissä jugend tai huvilatyylin mukaisia koristeita. Mahdollista on, että ratamestari Otto Aronsson, joka on suunnitellut paikkakunnalle Ylä-Yrjölän ja

kansakoulun rakennukset, on voinut suunnitella myös kauppias Vileniuksen asuinrakennuksen. Ylä-Yrjölän asuinrakennuksessa (vuodelta 1904) on lähinnä vastaavia päätykoristeita. Aronsson on tuntenut asemarakennusten tyyppiinrustukset ja rakennustyylit.

1914 rakennus oli hirsipintainen ja punamullalla maalattu. Päädyt ovat olleet pystylaudoitettu peiterimoin ja valkoiseksi maalattu. Ikkunoiden vuorilaudat ja koristelistat, nurkkalaudat sekä päätykoristeet ovat olleet myös valkoiseksi maalattu. Itäisivun frontonipäädyn yhteydessä on ollut parveke koristekaittein ja konsolein valkeaksi maalattuna. Parvekkeen yllä päädyssä oli harjakoriste. Katolla on ollut keskellä lisäksi pikku frontoni-ikkuna koristeineen. T-mallisten ikkunoiden alaosa oli pieniruutuinen. Katolla oli pärekate.

Valokuvien perusteella rakennuksen ulkoasuoli edelleen alkuperäisen kaltainen 1920- ja 30-luvun vaihteessa, jolloin rakennuksessa toimi kauppa.

Rakennusta on muutettu asuinkäyttöön ja peruskorjattu 1970-2000. Ulkoasu on muuttunut paljon uusitun vuorauksen ja uusien ikkunoiden vuoksi. Sisätiloihin on alakertaan rakennettu sauna ja huonejakoa on muutettu avaamalla tai yhdistämällä huoneita. Pintaremonttien myötä on kadonnut alkuperäinen tyyli ja sisustusmateriaalit sisätiloista.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemakokonaisuus
Arvojen perustelu	Rakennuksessa on säilynyt vanhoja alkuperäisiä rakennusosia, joista voi nähdä vanhaa rakennustapaa ja tyyliä.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Luokitus

Lisätietoja Tontille kuuluva maakellari on rakennettu tiilestä ja nyt siinä on peltikatto. Maakellari tulisi säilyttää tontilla. Se on hyväkuntoinen ja korjattu kellarikäyttöön.

RAKENNUSLOMAKERakennus **2**

Kiinteistö	68	Rakennus id	283	Rno	177-41-1-38
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluvu			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Rankorakenne
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen	1950	Katemateriaali			Pelti- aalto
Rak.vuosisata		Katon muoto			Pulpetti
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Liiteri on pihatien vieressä. Siihen kuuluu autotalli, liiteri ja ulkokuusi. Rakennus on pystylaudoitettu. Nurkkien ja ovien kehyslaudat ovat valkoiset, muuten liiteri on maalattu punamultamaalilla.

Historia**Kulttuurihistoriallinen arvo****Rakennushistoriallinen****Historiallinen****Ympäristöarvo****Arvojen perustelu****Tallentaja**

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto**Luokitus****Lisätietoja**

Juupajoki/Lylyjärvi/Kauppala

Asuinrakennus itäsivu

Asuinrakennus länsisivu

Asuinrakennus pohjoissivu

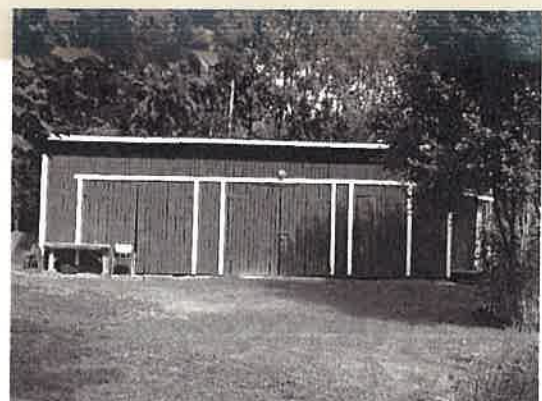
Kuistin ovi etelästä

Kuistin ikkunat

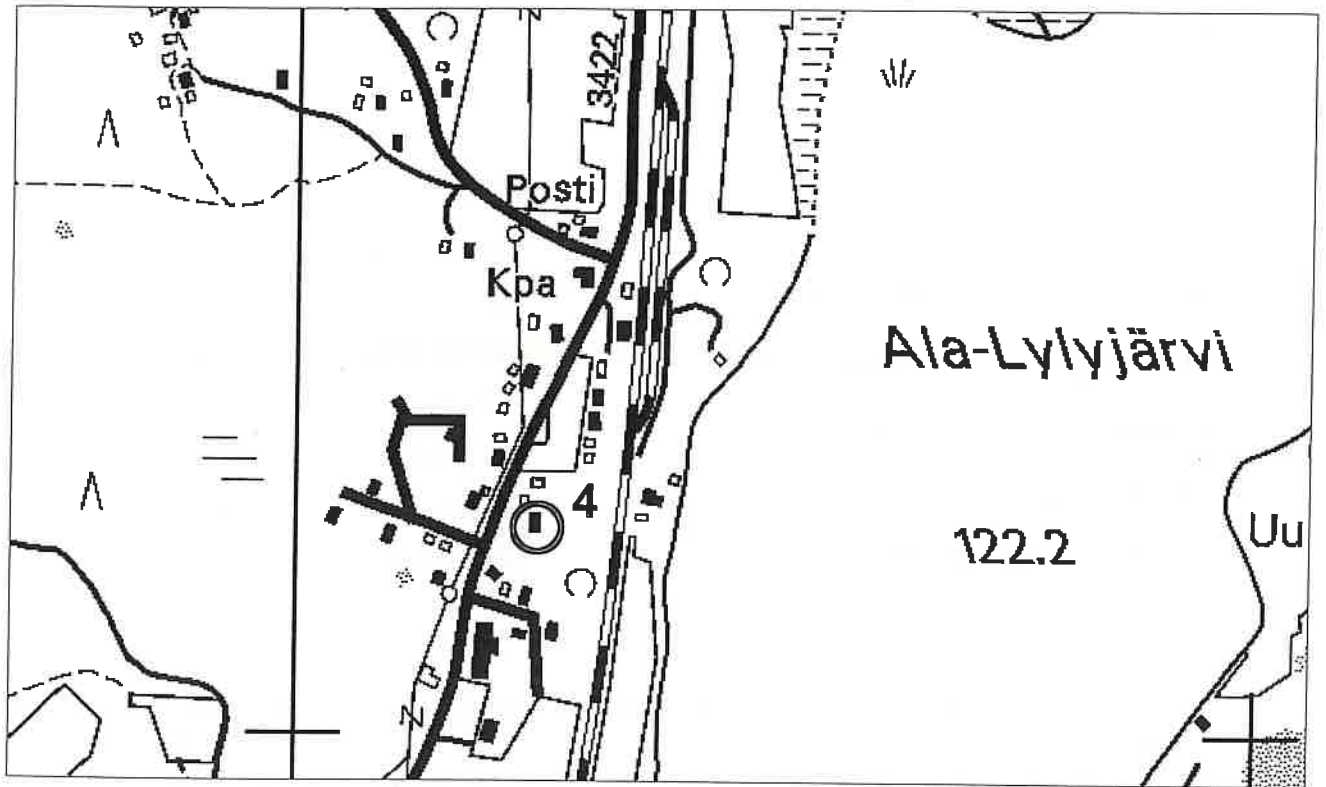

Maakellari

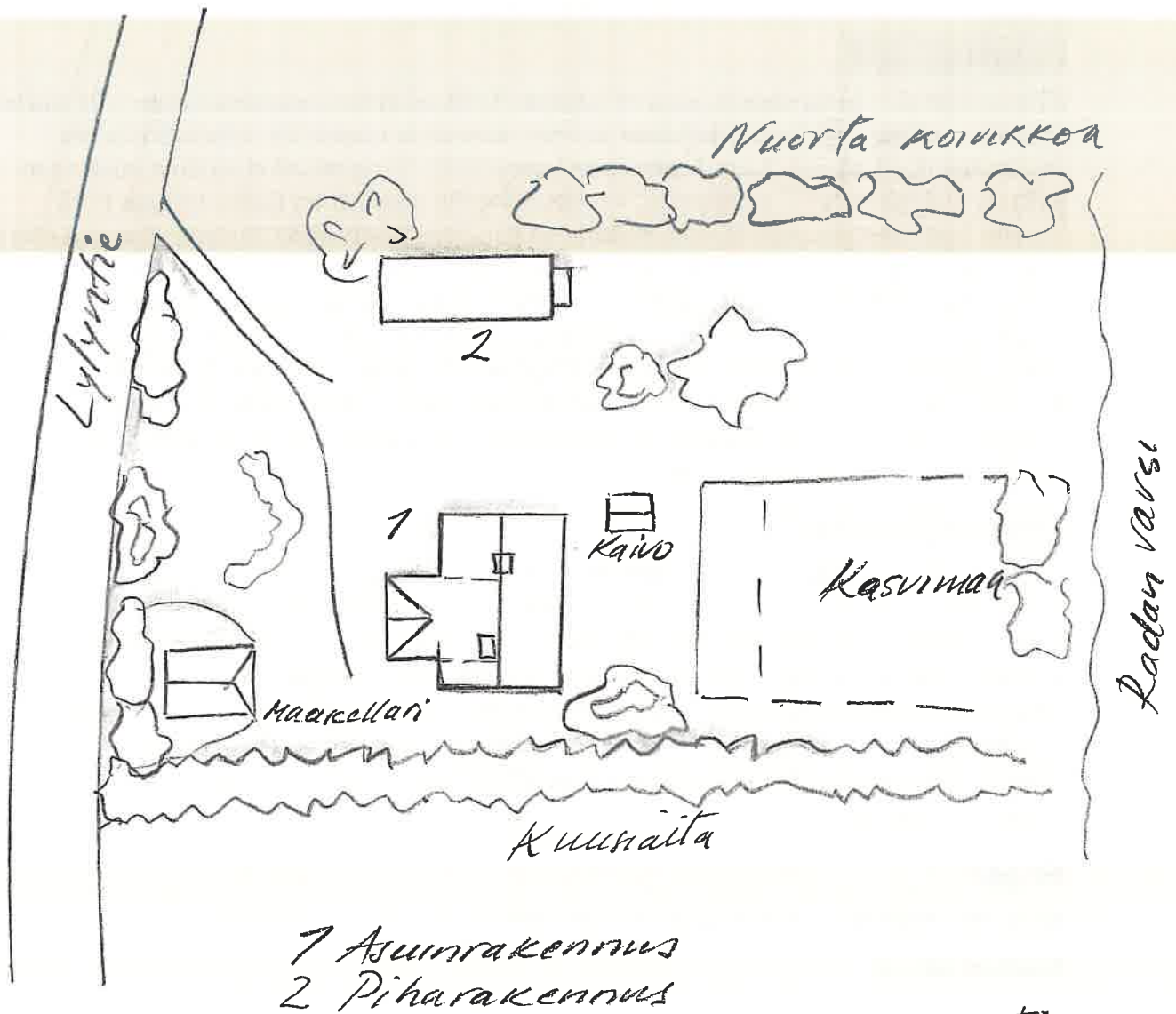
Piharakennus, autotallit ja liiteri

Juupajoki/Lylyjärvi/Kauppala

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	69
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-2-17
Osoite	Varikontie 48	Alue	11
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	lohkotila	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	4
		Inventoitu	4

Kuvaus

Kohde sijaitsee Varikontiellä nousevalla tieosuudella ja mäen rinteellä. Kiviahon tontilla on jyrkkä harjakattoinen asuinrakennus 1920-luvun lopulta. Tien reunassa navetta ja asuinrakennusta vastapäätä piharakennus. Tontin länsireuna on jyrkkää rinnettä. Rinteen yläosissa on vielä kesäasunto ja uusi pajarakenus. Rakennusryhmä muodostaa suojaisan pihapiirin. Sekä rakennukset että piha ovat hyvin hoidettuja

Historia

Tila on ollut alun perin maatila, joka on lohkottu Teiskonlahden kantatalon tilasta. Tila sijaitsi entisten mäkitupien alueella, jollainen on mm. inventoitu naapuritila Viitala. Kiviahon asuinrakennuksen rakensi Lauri Laaksonen vuonna 1927. Varikontietä ei tuolloin ollut, vaan paikalla oli lähinnä leveä kinttupolku. Kiviahon tontille rakennettiin lisäksi vuonna 1928 navetta. Nykyisen piharakennuksen paikalla oli puuliiteri ja viljasäilö. Rinteen yläosassa oleva vanha hirsirakenne (nykyinen kesäasunto) ja siihen liittyvä tontti on ostettu sekä liitetty Kiviahon tonttiin 1960-luvulla. Tontti kuului sukulaiselle August Niemelle, joka siirsi hirsirakennuksen tontille 1920-luvun vaihteessa Lylyjärven toiselta puolelta. August Niemi oli kyläsuutari ja asui taloa 1950-luvulle asti. Kiviahossa karjanpito on lopetettu 1990-luvun puolivälissä. Pihapiirissä on tontin etelälaidalla ollut ennen hyötypuutarha ja omenapuita 20 kappaletta, nyt vain enää muutama niistä on jäljellä. Tilan kasvimaat olivat myös 1940-60-luvulla Varikontien molemmin puolin.

Ympäristö ja pihapiiri

Tontin kohdalla Varikontie nousee jyrkästi. Tontin rakennuksista navetta on aivan kylätiessä kiinni ilman ojaa tai pihan reunusta. Pihatie jatkuu Varikontieltä mäkeä ylös länteen. Pihatieen varteen asettuu uusi paja. Pihapiirin rakennukset näkyvät hyvin Varikontielle, sillä tielle viettävä rinne on matalin istutuksin hoidettu. Tontin länsipuolen rinteellä on mäntykangas tyyppinen maasto ja mäntypuita. Varikontien toisella puolella tontin kohdalla on tiheää kuusimetsää. Tontti on valoisa, eikä sen ole annettu kasvaa umpeen. Pihapiirissä ovat hoidetut terassit, koristepensaat ja kasvit sekä tontin etelälaidalla rinteessä kasvimaata.

Kaava Osayleiskaava **pvm**

Suojelu

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002.

Suulliset lähteet

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Perustelu	Pihapiiri ja sen rakennukset ovat osa alueen mäkkiasutusta ja Varikontienvarren varhaista asutusta. Rakennukset ovat säilyneet hyvin ja alkuperäisillä paikoillaan, tontille ei ole rakennettu uudisrakennuksia. Pihapiiri on hoidettu hyvin.
Arvoluokka	2

Lisätietoja, toim.pidesuos. Vanhat rakennukset tulisi säilyttää osana tien ja mäkkialueen maisemakokonaisuutta. Rakennukset ja pihapiiri mäen ja tien välissä ovat sulautuneet hyvin maisemaan. Tontti on rinteellä ja tielle hyvin näkyvissä.

Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 22.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	69	Rakennus id	274	Rno	177-411-2-17
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerros-luku			1,5
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko ☐		Kellari ☐	
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni -harkko
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1927	Vuoraus			Vaakalauta
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti- aalto
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1940, 1980	Kuisti			umpikuisti
		Kuistin kattomuoto			harjakatto

Kuvaus

Rakennuson jyrkkä harjakattoinen. Se on suorakaiteenmallinen ja siinä on umpikuisti seinän keskiosassa sisäpihan puolella. Pohjakaavan mukaan asuinkerroksessa on eteisen jälkeen keittiö, tupa ja kaksi kamaria, jotka voi kiertää ympäri. Kuisti on muuta rakennusosaa nuorempi. Yläkerrassa on kaksi huonetta. Katon lapeosalla on pieni pulpettikatto ikkunoin. Rakennuksen vuoraus on alkuperäinen vaakaludoitus. Se on maalattu vaaleanvihreäksi. Ikkunoiden ruutujako ja vuorilaudat ovat alkuperäiset- Päädyissä ikkunat ovat 6-ruutuiset ja sivuilla 9-ruutuiset. Päädyissä on vinossa oleva neliöikkunat sivuilla. Piiput ovat betonitiilestä, samoin tuvan tulisijan muuri.

Historia

Asuinrakennus on vuodelta 1927. Alun perin siinä on ollut iso pirtti ja kaksi kamaria. Kuisti on ollut avokuisti. Rakennus oli pitkään hirsipintainen ja punamullalla maalattu. Nykyinen lautavuoraus tehtiin 1940-50-luvulla. Sodan jälkeen rakennettiin vintille huoneet, joissa asui vuokralaisia. 1950-luvulla talossa asui kolme perhettä ja keittiö oli tuolloin nykyisten makuuhuoneiden sivulla. Pirtti jaettiin myöhemmin keittiöksi ja pirtiksi. Kuisti on uusittu 1980-luvulla ja siihen on rakennettu sauna.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Asuinrakennuksen ulkoasu on säilynyt hyvin kuistia lukuunottamatta 1920-luvun rakennustavan ja -tyylin mukaisena.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja Rakennus on osa Varikontien ja mäkialueen maisemakokonaisuutta ja se tulisi säilyttää paikallaan.

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 2

Kiinteistö	69	Rakennus id	284	Rno	177-411-2-17
Rakennustyyppi	navetta	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	maatalous	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Tiilimuuraus
Rak.vuosi	1928	Vuoraus			Pystylauta
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti- aalto
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Navetta on Varikontien suuntaisesti, aivan tienlaidassa. Pääty on pihatiellepäin. Rakennuksessa on ollut navetta, karjakeittiö ja sauna. Ylisille ei ole enää ajoa. Runko on betonitiilistä. Navetan rakenne ja tiilien käyttö on hyvin samanlainen kuin Vainionpään, Ala-Lylyn ja Ylä-Yrjölän samaan aikaan rakennetuissa betonitiilinavetoissa. Ikkunoiden malli, aukot ja tiilikaaret, sekä ovien malli ovat näissä navetoissa yhteneväiset. Kiviahon navetta on ruiskumaalattu pumamultamaalilla. Päädyt ovat pystylaudoitettu ja maalattu keltaiseksi nurkkalaudat ja vuorilaudat ovat valkoiset. Kate on uusi ja aaltopellistä.

Historia

Navetta on rakennettu todennäköisesti Ylä-Yrjölän tilan betonitiilestä rakennetun navetan (1926) mallin ja olemassa olleen tietotaidon mukaan. Rakentaminen on tehty todennäköisesti paikallisin voimin. Navetassa on pidetty karjaa vielä 1990-luvun puolivälissä. Nyt navetan ylisille on rakennettu kesähuone ja navettaosa on kalustusuojana.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen

Ympäristöarvo maisemallisesti keskeinen sijainti

Arvojen perustelu Navetta kertoo paikallisesta rakennustavasta ja on säilynyt hyvin. Se on tien laidassa ja hyvin näkyvällä paikalla osana Varikontien kylätiemaisemaa.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 3

Kiinteistö	69	Rakennus id	285	Rno	177-411-2-17
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluku		1	
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko ☐		Kellari ☐	
Signeeraus/vuosil		Perustus		Betoni - valettu	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi		Vuoraus		Pystylauta	
Rak.vuosikymmen	1960	Katemateriaali		Pelti- aalto	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Liiteri on pystylautavuorattu ja osin hirsikehikolla. Betonista valetut perustukset ja nurkkaharkot toisessa päässä. Navetan puoleisessa päässä on liiteri (lankkulattia), keskellä talli ja rinteeseen puoleisessa päässä aitta. Aittassa on sola, terassin tapaan. Kete on uusittu vasta ja aaltopeltiä, kuten muissakin pihapiirin rakennuksissa.

Historia

Piharakennuksen paikalla, ylärinteelle vievän tonttitien vieressä, on ollut aiemmin viljan kuivaamo ja erillinen liiteri. Rakennukset ovat rajanneet suojaisaa pihapiiriä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Luokitus

Lisätietoja

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 4

Kiinteistö	69	Rakennus id	286	Rno	177-411-2-17
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen	1920	Katemateriaali			Pelti- aalto
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1920, 1980, 2000	Kuisti			umpikuisti
		Kuistin kattomuoto			harjakatto

Kuvaus

Vanha asuinrakennus on siirretty tontin ylärinteelle paikalleen mahdollisesti 1920-luvulla. Runko voi olla tätäkin vanhempi. Perustuksena on nurkkakivet. Rakennus on suorakaiteen muotoinen, siinä on pirtti ja kamari. Kuisti on rakennettu myöhemmin ja se on metsän puoleisella sivulla. Kuisti on pystylautavuorattu peiterimoin. rakennus on muuten hirsipintainen ja maalattu punamultamaalilla. Kate on aaltopellistä. Ikkunoiden ja ovien vuorilaudat sekä nurkkaludat ovat valkoiset.

Historia

Rakennuksessa on asunut kyläsuutari August Niemi perheineen. Rakennus on ollut alkuaan hirsipintainen ja ilman maalia. Katto on ollut pärestä. Huonejärjestystä ei ole muutettu. Kuisti on rakennettu myöhemmin ja lisäksi madallettu. Ikkunat ovat kuusiruutuiset edelleen ja vuorilaudat ovat alkuperäiset 1920-luvulta. Niiden puitteet on vasta uusittu. Kuistin ikkunat on muutettu, ne olivat alunperin pikkuruutuiset. Kuistin paneliovi on säilytetty, mutta osin kunnostuksen tarpeessa. Asuinrakennus on nyt kesäasuntona. Tulisijat eivät ole käytössä, joten piippu on purettu pois, vaikka uuni on vielä pirtissä paikoillaan.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Vanha asuinrakennus on osa alueen vanhaa mäki-asutusta. Se on tunnettu kyläsuutarin talona. Rakennus on säilynyt hyvin.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

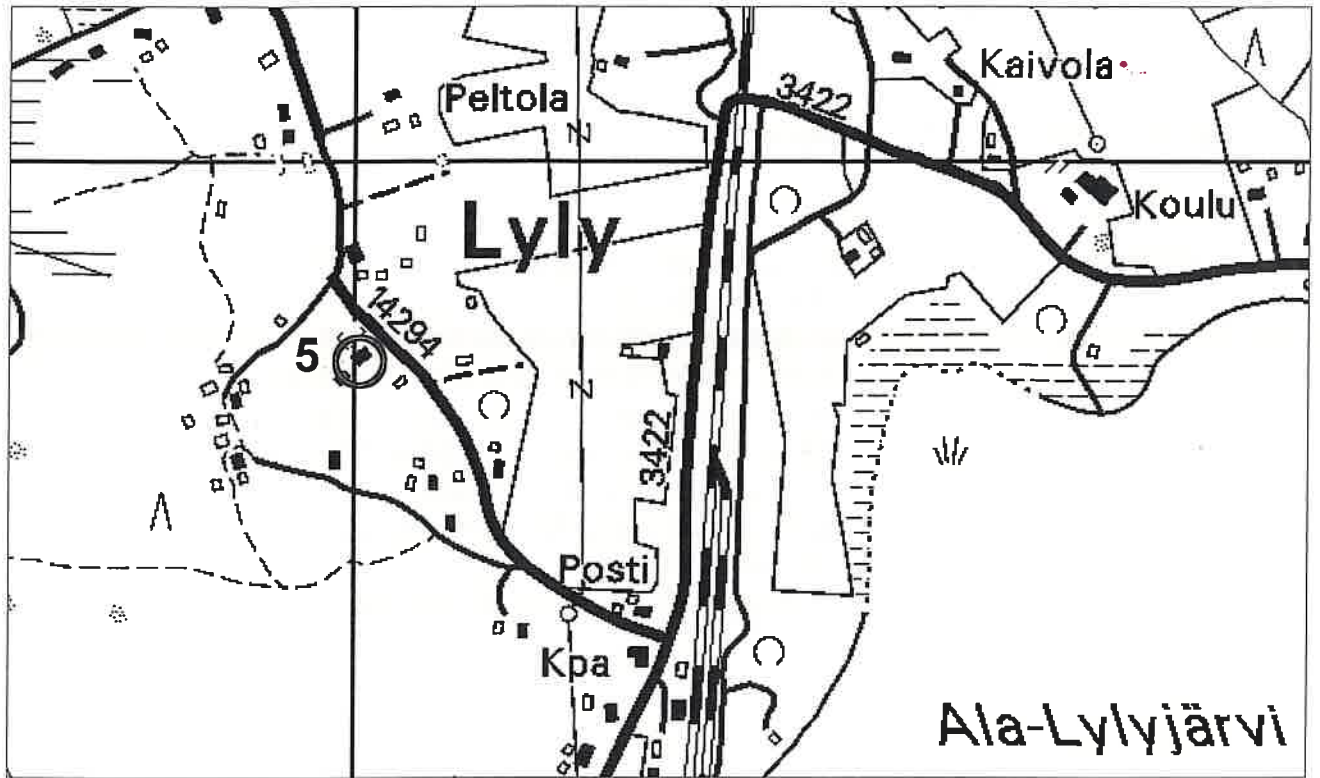
Kunto

Hyvä

Luokitus**Lisätietoja**

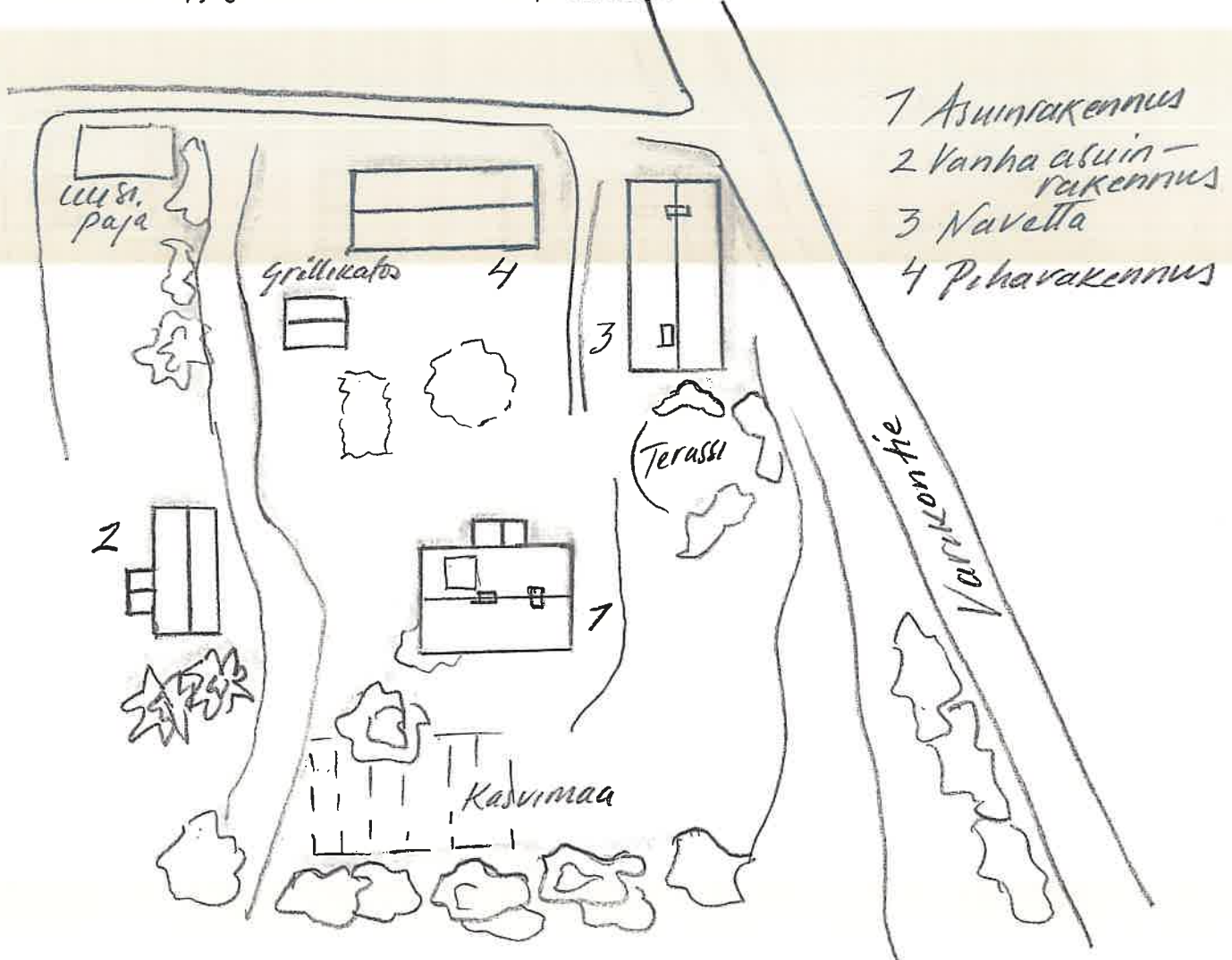
Rakennuspaikka on kyläläisille tuttu. Se on ollut näkymättömissä Varikontielle. Nyt maisemaa rinteelle on avattu nuoremmilta puilta ja korkeksi kasvaneet männyt ja muut puut ovat muuttaneet maisemaa avoimeksi. Pihapiiri metsänsivulla on suojaisa. Rinteelle rakennettu rakennus ja sen pihapiiri ovat läheisesti yhteydessä kiviahon tilaan ja pihapiiriin. Tämä tulee huomioida, jos alueelle rakennetaan uudisrakennuksia.

Juupajoki/Lylyjärvi/Kiviaho

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

- 1 Asuintalokunta
- 2 Vanha asuinrakennus
- 3 Navetta
- 4 Piharakennus

Juupajoki/Lylyjärvi/Kiviaho

Asuinrakennus lounaasta

Asuinrakennus luoteissivu

Asuinrakennus lounaissivu

Kesäasunto lounaissivu

Navetta lounaasta

Piharakennus kaakkoissivu

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	70
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-65
Osoite	Kanervantie	Alue	11
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	mäkitupa	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	3
		Inventoitu	3

Kuvaus

Tontilla sijaitsee vanha asuinrakennus, aitta ja sauna sekä vaja lähellä Varikontietä. Rakennusryhmä sijaitsee Varikontielle laskevalla rinnetontilla. Hirsinen asuinrakennus ja sen piharakennukset näkyvät hyvin Varikontielle.

Historia

Asuinrakennus, jossa on tupa ja kamari on rakennettu todennäköisesti 1900-luvun alussa mäkituvaksi ja lunastettu myöhemmin itselliseksi torpaksi. Aitta pihapiirissä on rakennettu todennäköisesti samaan aikaan kuin asuinrakennus. Sauna on rakennettu myöhemmin n. 1950-luvulla. Asuinrakennus on nyt lähinnä kesämökkinä, mutta aiotaan pian kunnostaa enemmän ajanmukaiseksi asuttavaan kuntoon.

Ympäristö ja pihapiiri

Varikontieltä kääntyy ylös rinteeseen yksityistie Kanervantie, jolta erkanee pihatie Kumpulan tontille. Tontilla on asuinrakennuksen vieressä pihakoivuja ja pengerrytillä rinteellä vanhoja mäntyjä lähellä Varikontietä Pihapiirissä on muutamia marjapensaita.

Kaava Osayleiskaava **pvm**

Suojelu**Kirjalliset lähteet****Suulliset lähteet****Kulttuurihistoriallinen arvo**

Rakennushist.	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Perustelu	
Arvoluokka	2

Lisätietoja, toim.pidesuos.**Liitteet**

	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 22.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **1**

Kiinteistö	70	Rakennus id	275	Rno	177-411-1-65
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			Vaakalauta
Rak.vuosikymmen	1900	Katemateriaali			Mineriitti
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			umpikuisti
		Kuistin kattomuoto			harjakatto

Kuvaus

Asuinrakennus on pieni tupa ja kamarityyppinen rakennus ja 1900-luvun vaihteen rakennustavan mukainen. Siinä on kuisti sisäpihan puolella. rakennus on vaakalautavuorattu. Rakennus on keltamullan värinen. Ikkunoiden vuorilaudat, vesilistat ja rakennuksen nurkkalaudat ovat vaaleanruskeat. Perustusta on täytetty tiilillä ja lautavuorattu.

Sisällä huonejako ei ole muuttunut. Hella ja pöytäuuni ovat paikoillaan. Lattioille on uusittu muovimattoja.

Historia

Rakennus on ollut alkujaan yksi alueen mäkituvista ja mahdollisesti myöhemmin itsellinen torppa. Rakennus on ollut alkujaan hirsipintainen ja vuorattu mahdollisesti 1920-30-luvulla. Ikkunoiden paikat ja ruuutujako puitteineen ovat alkuperäiset. Vuorilaudat ja vesilistat samoin ne ovat säilyneet hyvin Umpikuisti on rakennettu mahdollisesti myöhemmin. Kuistin ovi ja ikkuna ovat 1940-luvulta. Silloin on voitu rakentaa kuisti ja uusia vuoraus. Nykyisin rakennus on kesämökkinä ja aiotaan uudistaa sekä peruskorjata.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen

Ympäristöarvo maisemakokonaisuus

Arvojen perustelu Rakennus on mäki-alueella Varikontielle näkyvistä taloista ja pihapiiristä vanhin. Se on hyvin säilynyt, kuten myös pihapiiri ja sen muut rakennukset. asuinrakennus kertoo alueen mäkitupalaisasutuksesta, eikä sen lähellä ole muita saman

ikäisiä säilyneitä rakennuksia tai pihapiirejä.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

Rakennuspaikka on vanhaa mäkitupien aluetta. Rakennus ja sen pihapiiri näkyvät hyvin Varikontielle. Ne ovat jyrkässä rinteessä ja maiseman avoimella sekä herkällä osalla. Rakennus olisi hyvä säilyttää nykyisellään ilman lisärakentamista samoin pihapiiri.

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 2

Kiinteistö	70	Rakennus id	287	Rno	177-411-1-65
Rakennustyyppi	aitta	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Nurkkakivet	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Pelti -profiloitu	
Rak.vuosisata	1900	Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Asuinrakennusta vastapäätä pian toisella laidalla on vanha hirsinen aittarakennus. Siihen kuuluvat toisessa päässä vaate ja varusteaitta, joiden edessä on avoin terassi. Toisessa päässä on liiteri. Liiteriosa on lautarakenteinen. Aitan päätyyn on lisätty ulkokuusi osa (pulpettikatto)

Rakennuksen perustukset ovat nurkkakivillä. Aitta on hirsipintainen ja maalattu punamultamaalilla. Kate on profiilipelti.

Historia

Aitta on todennäköisesti asuinrakennuksen kanssa samaan aikaan pihapiiriin rakennettu tai siirretty. Siinä on säilytysaittojen lisäksi ollut liiteri. Aittaa ei ole paljon peruskorjattu. uuden katteen alla on vanha pärekatto. Lautaovet ovat alkuperäiset. Liiterin lautaosa on myös vanha. Aitan lankkulattiat ovat alkuperäiset.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen asutushistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Rakennus on tontin vanhaan rakennuskantaan kuuluva ja osa vanhaa pihapiiriä.

Tallentaja

Kunto Hyvä

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 3

Kiinteistö	70	Rakennus id	288	Rno	177-411-1-65
Rakennustyyppi	sauna	Kerros-luku			1
Nykyinen käyttö		Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö		Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko ☐		Kellari ☐	
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen	1940	Katemateriaali			Huopa -kolmiorima
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Pieni sauna (n 3x3,5m) on rakennettu pihapiiriin asuinrakennuksen ja aitan väliin rajaamaan pihaa metsänreunassa. Sauna on pysty-laudoitettu peiterimoin ja sen maalipinta on haalistunut. Todennäköisesti se on aiemmin petsattu tumman ruskeaksi.

Historia

Sauna on alkuperäisestä ovimallista, vuorauksesta j aperustuksesta päätellen rakennettu 1940-luvulla tai 1950-luvun vaihteessa. Se on edelleen saunakäytössä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Sauna on osa pihapiiriin kuuluvia vanhoja rakennuksia ja kertoo pihapiirin iästä ja sen muodostumisesta eri vuosikymmenillä.

Tallentaja

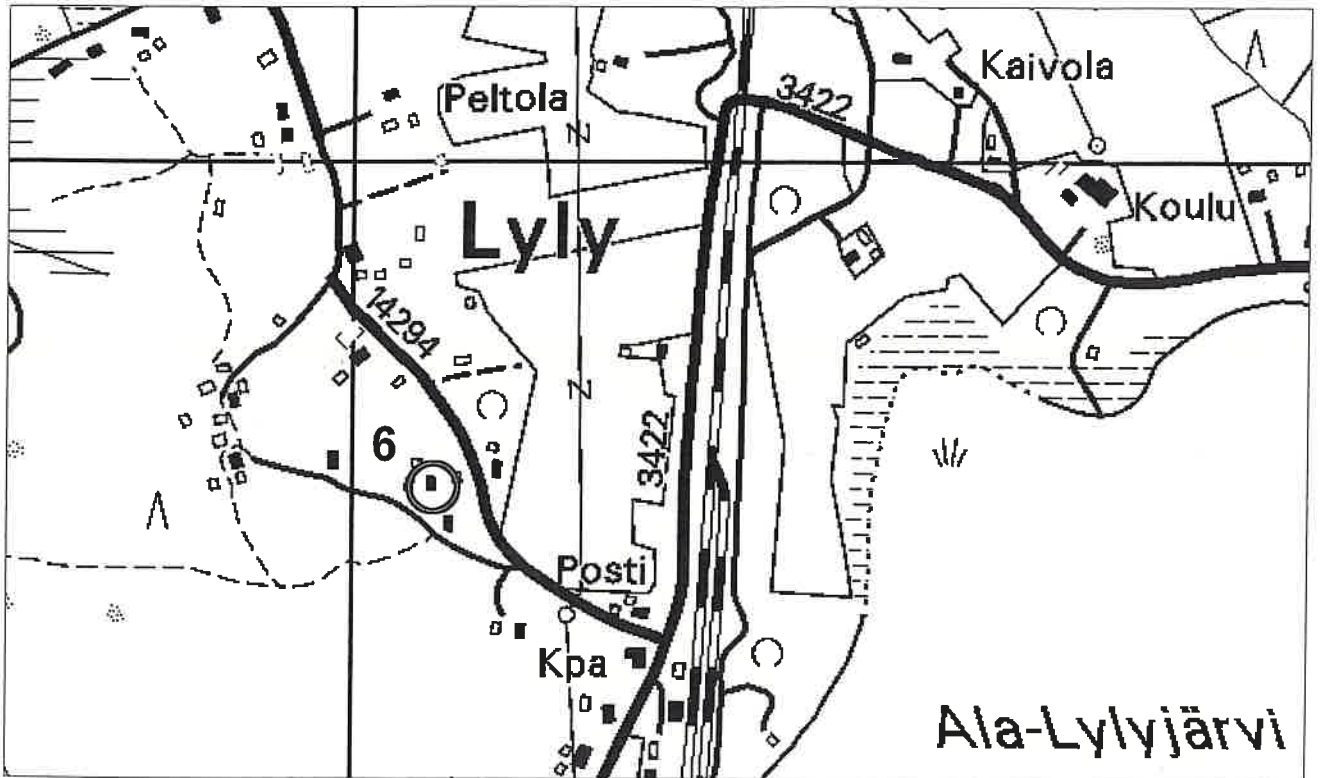
Kunto

Hyvä

Luokitus

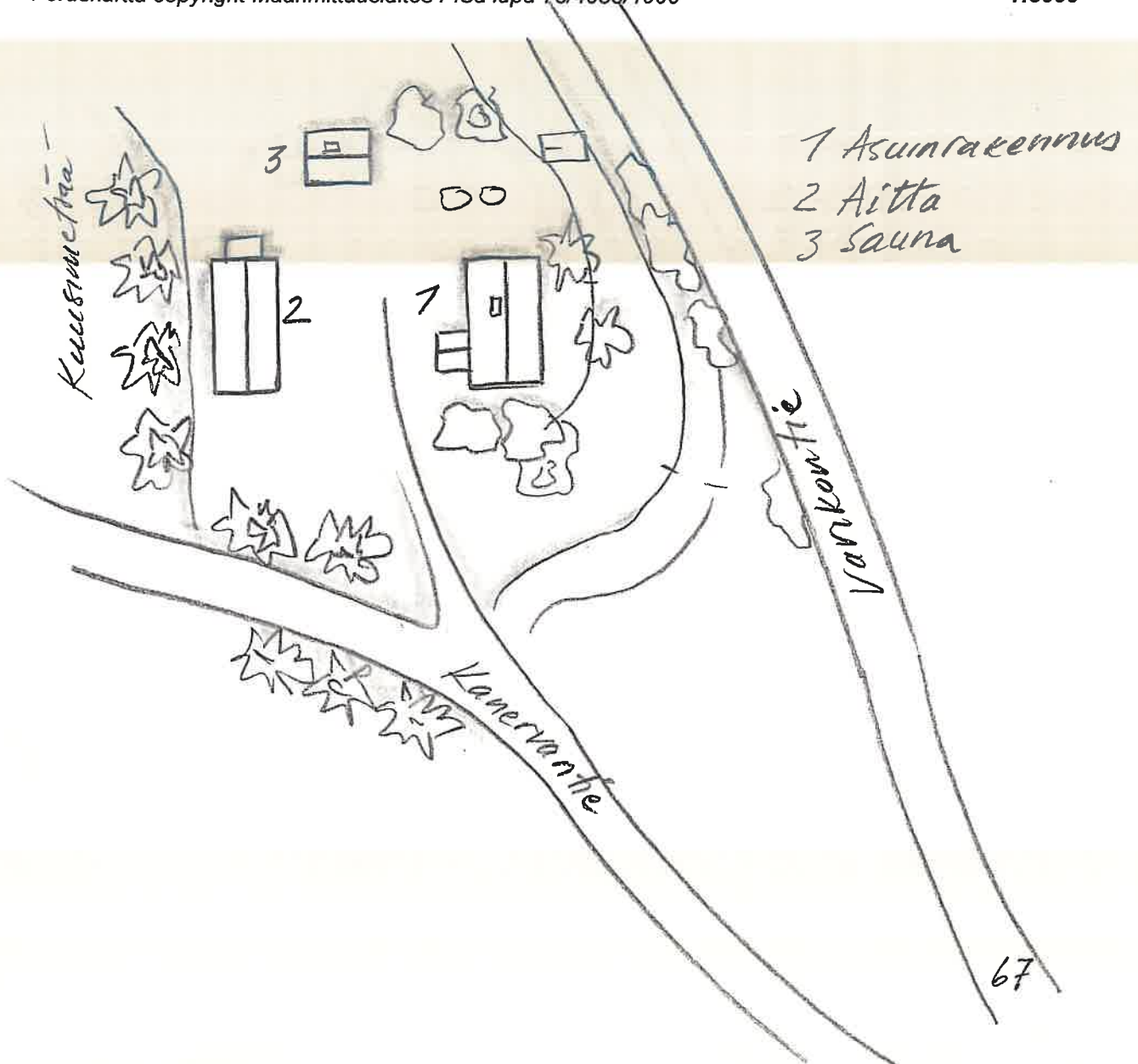
Lisätietoja

Juupajoki/Lylyjärvi/Kumpula

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

Juupajoki/Lylyjärvi/Kumpula

Asuinrakennus länsisivu

Asuinrakennus eteläsivu

Asuinrakennus itäsivu

Asuinrakennus pohjoissivu

Ikkuna itäsivu

Aitta itäsivu

Sauna eteläsivu

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	71
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-142
Osoite	Vesitornintie	Alue	11
Aluetyyppi	muu	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	liikenne	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	muu	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	2
		Inventoitu	2

Kuvaus

Lykkylän tontti sijaitsee radan ja Ala-Lylyjärven välissä lähellä aseman entistä vedennostopaikkaa. Tontilla sijaitsee asuinrakennus ja piharakennus sekä maakellari. Tontille kuljetaan Vesitornin tietä etelään rannan suuntaisesti ja vesitornin ohi. Rakennusryhmä jää piiloon notkelmaan vesitornin taakse ja radalta viettävän rinteeseen suojaan. Pumppuhuone rakennettiin vuonna 1883 muista asemarakennuksista hiukan syrjään radan rannanpuoleiselle tontille lähelle vedennostopaikkaa.

Historia

Pumppuhuone, eli pumppuaseman hoitajan asunto ja pumppuhuone on rakennettu samaan aikaan Lylyn aseman kanssa vuonna 1883. Pumppuhuoneesta vesi nostettiin ylös vesitorniin, josta se johdettiin vettä tarvitseville höyryvetureille. Rannassa pumppuhuoneen kohdalla on ollut vedennostopaikka. Asuinrakennuksen pohjoisosassa on tiilinen rakennusosa, jossa sijaitsi konehuone. Nyt pumppuhuone on yksityisen omistuksessa oleva asuinkiinteistö. Pihapiiriin kuuluvat edelleen 1880-luvun lopulla rakennettu piharakennus ja maakellari. Maakellari on tiilestä rakennettu vuonna 1883.

Ympäristö ja pihapiiri

Tontin ympäristö on radanvarressa pusikoitunut ja kasvanut umpeen, joten entistä pumppuhuonetta ei erota asemalta etelään katsottaessa. Pihapiiriin kuuluu vanhoja pihakoivuja tontin laitamilla lähellä rataa, asuin- ja piharakennusta. Maakellarin maavalli kasvaa pajua ja muita nuoria lehtipuita, jotka peittävät sen. Kellarin vieressä on vanhoja ikikoiivuja. Rantaan viettävä rinne on kasvanut umpeen ja kaipaasi raivausta, jotta näkymä järvelle avautuisi.

Kaava Osayleiskaava

pvm

Suojelu Valtion rautateiden suojelusopimus

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002. Rautatierakennukset. Rautatierakennusten korjausohjeet 1-6. MV rakennushistorian osasto 1998. Asemanseudun mahdollisuudet, matkalippu projekti. TTY, 2001.

Suulliset lähteet

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist. arkkitehtoninen

Historiallinen	liikennehistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Perustelu	Lykkylän kiinteistö, "pumppuhuone" kuuluu Valtion rautateiden suojelusopimuksella suojeltuun asema-alueeseen sekä on osa valtakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltua kulttuuriympäristöä (Rakennettu kulttuuriympäristö 1993)
Arvoluokka	<i>valtakunnallinen</i>
Lisätietoja, toim.pidesuos.	Tontilla on pumppuhuoneen asuinrakennuksen lisäksi säilyneet piharakennus ja maakellari alkuperäisillä paikoillaan. Suodatinkaivoa ei kiinteistön omistaja tunnistanut tontilla olevaksi. Ilmeisesti se jää umpeen kasvaneen maaston suojiin lähemmäksi rantaa. Pihapiiriä raivaamalla ja maisemaa avaamalla vanha asuinrakennus ja piharakennus sekä maakellari tulisivat paremmin esille.
Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 26.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **1**

Kiinteistö	71	Rakennus id	289	Rno	177-411-1-142
Rakennustyyppi	huoltorakennus	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	muu käyttö	Rungon muoto			
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen	Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1883	Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Tiili -betoni
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1920, 1970	Kuisti			umpikuisti
		Kuistin kattomuoto			harjakatto

Kuvaus

Lykkylän asuinrakennus, entinen pumppuhuone, on asuinrakennusosasta hirsirunkoinen ja entisen konehuoneen osalta tiilirunkoinen. Pystylaudoitettu osa on maalattu punamultamaalilla, tiiliosa on tiilipintainen. Rakennuksessa on kaksi asuinhuonetta ja konehuone. Hirsiosassa rakennusta on pieni umpikuisti sisäpihan puolella. Tiiliosassa on ovi pohjoisen sivulla ja oven yllä teräspeltikatos koristeellisin taoksin. Perustuksena ovat nurkkakivet ja myöhemmin tehty betonitäyttö.

Ikkunoiden paikat ovat alkuperäiset ja ne ovat 6- tai 9-ruutuisia. Vuorilaudat, vesilistat ja nurkkalaudat ovat alkuperäiset ja valkeaksi maalattu. Rakennuksen kaikkissa päädyissä on pystylaudoitus (peiterimoin) ja lautojen päät ovat nirkkokuvioidet Räystäiden alla kattotuolien päät on veistetty koristeellisiksi. Konehuoneosassa on ikkunoissa kauniit tiilikaaret ja päädyssä pikkuikkuna, jonka vuorilaudat ovat ristinurkkaiset.

Koristeiden tyyli on yksinkertaisenvahtituvan tyyppiirustusten 1870-90 luvuilla käytettyjen koristeiden mukaan luonnehdittu.

Historia

Rakennuksessa on ollut konehuone ja pumppuaseman hoitajan huoneet, tupa sekä asuinkamari. Konehuoneen ja asuinhuoneiden välillä ei ole ollut kulkuyhteyttä. 1920-luvulla tupaan on uusittu hella ja pönttöuuni sekä kamariin pönttöuuni. Ikkunoita ei ole muutettu tai uusittu, mutta konehuoneen ulko-ovi on vasta uusittu. Kuistin ulko-ovi on uusittu 1970-luvulla, jolloin uusittiin myös keittiön kiinteä sisustus. Pönttöuuni keittiöstä poistettiin. Myöhemmin (mahdollisesti 2000-luvun alussa) on avattu keittiöstä seinä konehuoneeseen ja keittiön nurkkaan on rakennettu wc. Kamarin pönttöuuni on vielä paikoillaan.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen arkkitehtoninen

Historiallinen	liikennehistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Rakennus on säilynyt alkuperäisellä paikallaan ja on tunnistettavissa muodoltaan sekä ulkoasultaan asema-alueen rakennusten ryhmään kuuluvaksi. Se on säilynyt hyvin ajan rakennustavan ja tyyliinsä edustajana.
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
Kunto	Hyvä
Luokitus	
Lisätietoja	Rakennuksen sisätiloissa on jo tehty muutoksia, jolloin huoneiden alkuperäinen järjestys tai käyttötarkoitus on osin muuttunut. Ulkoasu on säilynyt suojellussa rakennuksessa hyvin ja se tulee säilyttää jatkossakin siten, että rakennus on tunnistettavissa aseman rakennuskantaan ja ajan rakennustapaan sekä tyyliin kuuluvaksi.

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **2**

Kiinteistö	71	Rakennus id	290	Rno	177-411-1-142
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Luonnonkivi - harkko
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1883	Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Tiili -betoni
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Piharakennus on suorakaiteen muotoinen ja kapea runkoinen. Siinä on pihan puoleisella sivulla katon keskiosassa poikkipääty. Räystään alla sivuja kiertää kookkaat koristekonsolit. Rakennuksessa on liiteri ja todennäköisesti sauna. Se on hirsirunkoinen ja vuorattu leveällä vaakalaudoituksella. Piipun hyvästä kunnosta päätellen saunaosaa käytetään edelleen.

Ikkunoiden paikat ja vuorilistat ovat alkuperäiset samoin ovet. Vuoraus on maalattu punamultamaalilla. Koristeelliset konsolit räystään alla, ikkunoiden vuorilaudat ja rakennuksen nurkkalaudat ovat valkoiset. Ovet ovat vaaka- tai vinopaneloituja levein laudoin. Niiden väri on tervamusta. Konsolien ja vuorilautojen koristemuodot ovat kaksoisvahtituvan tyyppiirustusten, 1880-1900 lukujen, mallien mukaiset. Samat koriste- ja muotoaiheet samoin mitoituksin toistuvat aseman piharakennuksen ulkoasussa.

Historia

Piharakennus on rakennettu samaan aikaan kuin pumppuhuone. Se on tyypiltään yhden perheen käyttöön tarkoitettu ulkorakennus. Siihen on kuulunut alun perin ainakin navetta, huussi, liiteri ja ruoka-aitta. Arkkitehtonisesti siinä on käytetty samoja tila- ja muotoaiheita kuin aseman piharakennuksessa. Tyyppiirustusten, erityisesti vahtitupien koristaiheita ja muotokieltä on sovitettu asema-alueelle suunniteltuihin piharakennuksiin. Pumppuhuoneen piharakennuksen ulkoasuun ei ole tehty muutoksia.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	arkkitehtoninen
Historiallinen	liikennehistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti

Arvojen perustelu

Pumppuhuoneen piharakennus on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan ja käytössä. Rakennus on tärkeä osa pihapiiriä ja asema-alueen muuta samanaikaista rakennuskantaa.

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

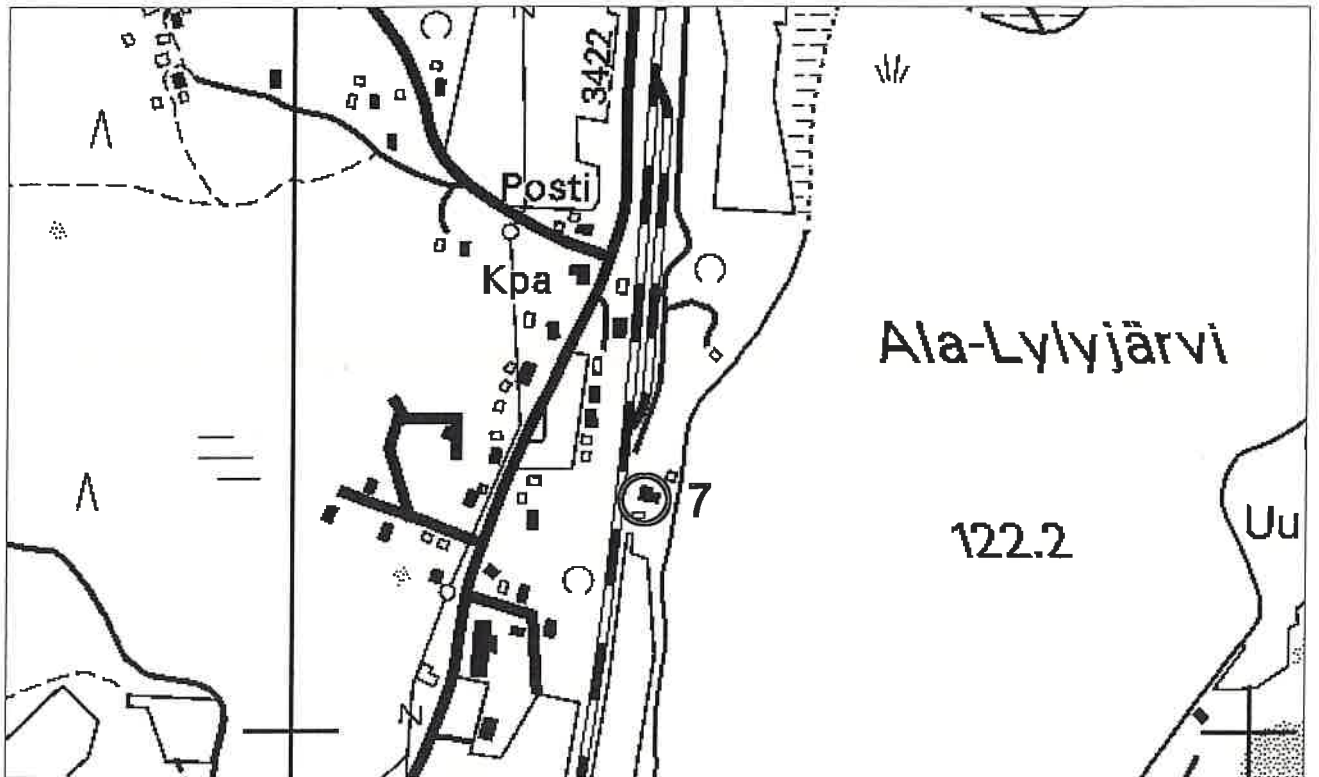
Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

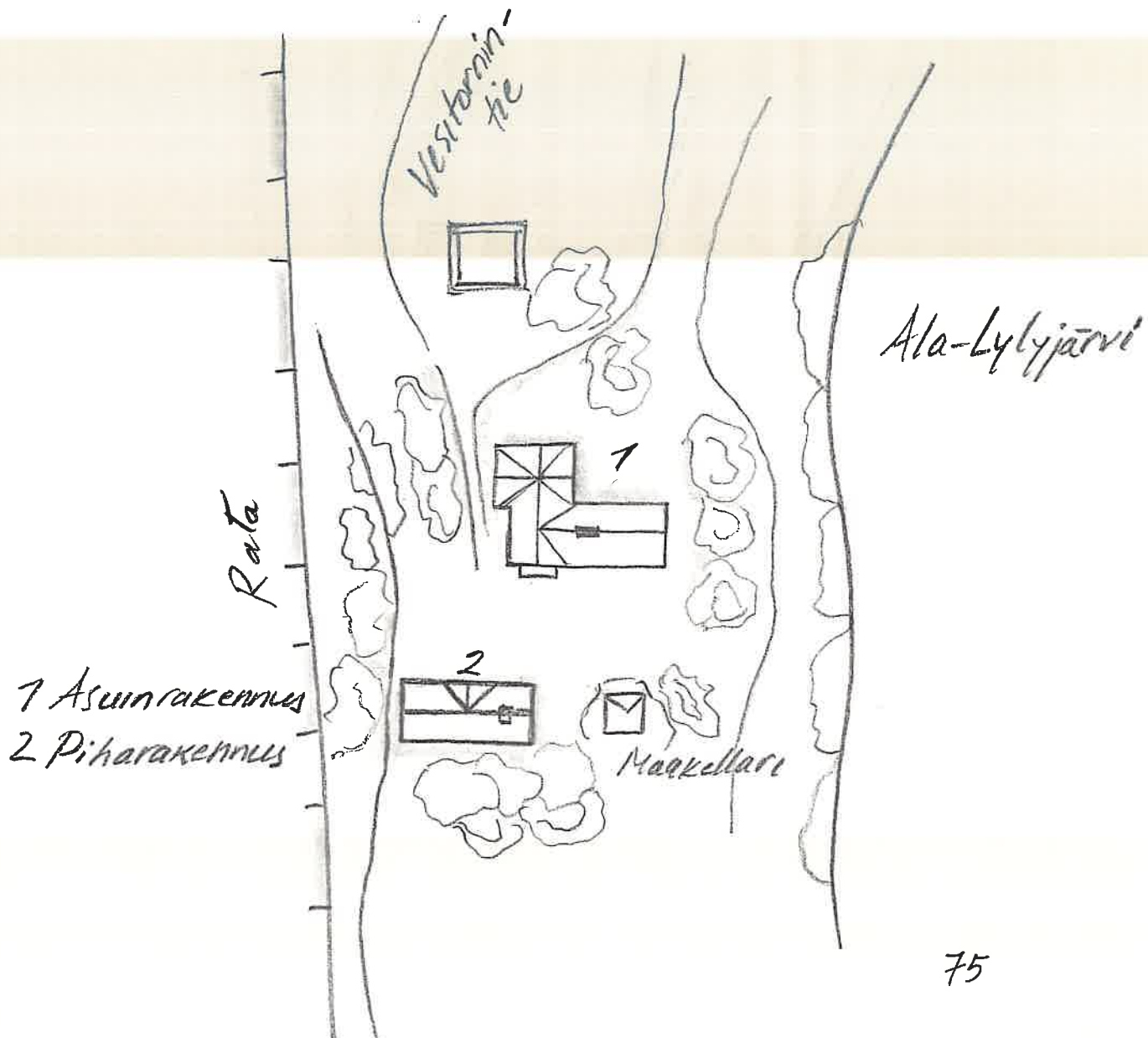
Rakennus on säilynyt hyvin alkuperäisenä, osin siksi, että sitä on käytetty kokoajan alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaan. Näin tulisi toimia jatkossakin. Rakennuksen sivuilla on vanhoja koivuja, jotka tulee säilyttää. Radan puoleisella sivulla on rinne umpeen kasvanut ja läheltä piharakennusta sitä voisi raivata.

Juupajoki/Lylyjärvi/Lykkylä

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

Juupajoki/Lylyjärvi/Lykkylä

Asuinrakennus pohjoisesta

Asuinrakennus eteläsivu

Asuinrakennus itäsivu

Kattotuolien koristellut päät

Piharakennus pohjoissivu

Piharakennuksen koristekonsolit

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	72
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-131
Osoite	Lylyntie 330	Alue	11
Aluetyyppi	kyläkeskusta	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	tontti	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	2
		Inventoitu	2

Kuvaus

Lylyn tontti sijaitsee Lylyn asemaa vastapäätä ja Lylyntien länsipuolella. Tontilla on 1950-luvun vaihteessa rakennettu pienomakotitalo, piharakennus ja uusi huvimaja. Asuinrakennus on lähinnä Lylyntietä, julkisivu tiellepäin ja piharakennus on sen vastapäätä tontin länsilaidalla. Asuinrakennus on tyypillinen jälleenrakennuskauden tyyppitalo. Pihapiiriä rajaa pensasaita ja pihalla on muutamia vanhoja pihapuita, koivu, kuusi ja vaahtera.

Historia

Lylyn tontille asuinrakennus rakennettiin todennäköisimmin 1950-luvun vaihteessa. Piharakennus on samanikäinen. tontilla on aiemmin ollut kasvimaata ja mahdollisesti marjapensasaita ja omenapuita. Nyt asuinrakennus on pääasiassa kesäasuntona. Pihaan on istutettu lähinnä koristekasveja ja tontin länsinurkassa on perunamaa.

Ympäristö ja pihapiiri

Lylyn tontti on Lylyntien varressa ja tontin länsilaidalla on suojaista metsää. Tonttia rajaa osin pensasaita. Naapurina on Lylyn Osuuspankin kiinteistö ja entinen "Kotipohjan" kaupparakennus. Lylyntien toisella puolella on asemarakennus. Omakotitalotontti on väljästi rakennettu, kuten sen ympäristön tontitkin. Ympäriällä on suojaavaa metsänreunaa ja puustoa.

Kaava Osayleiskaava

pvm

Suojelu**Kirjalliset lähteet****Suulliset lähteet****Kulttuurihistoriallinen arvo****Rakennushist.****Historiallinen**

asutushistoria

Ympäristöarvo

maisemallisesti keskeinen sijainti

Perustelu

Rakennus on osa asemanseudun monikerroksista, erikaikaista rakennuskantaa. Edustaa jälleenrakennuskauden rakennustapaa ja tyyliä kyläkeskustassa ja on rakennettu samoihin aikoihin vieressä olevan entisen Kotipohjan kaupparakennuksen kanssa.

Arvoluokka

2

Lisätietoja, toim.pidesuos.

Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 26.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	72	Rakennus id	291	Rno	177-411-1-131
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluku		1,5	
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko ☐		Kellari ☐	
Signeeraus/vuosil		Perustus		Betoni - valettu	
Rakentamisaika		Runko		Rankorakenne	
Rak.vuosi		Vuoraus		Pystylauta, peiterima	
Rak.vuosikymmen	1950	Katemateriaali		Huopa -kolmiorima	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti		lasikuisti	
		Kuistin kattomuoto		muu	

Kuvaus

Rakennus on 1,5 kerroksinen. Alhaalla kellari, keskellä asuinkerros ja vinttiin on rakennettu päihin asuinhuoneet. Rungon muoto on suorakulmainen ja pihan puoleisella sivulla on nurkassa lasikuisti, josta on sisäänkäynti. Rakennus on punamullan värinen. Ikkunoiden vuorilaudat ovat valkoiset. Ikkunoiden paikat ovat alkuperäiset ja 1950-luvun mallin mukaiset ruutujaoltaan. Katto on jyrkkä harjakatto ja katettu huovalla kolmiorimoin.

Historia

Rakennuksen vintille asuinhuoneet on voitu rakentaa myöhemmin kuin 1950-luvulla. Kuistia on myös mahdollisesti uudistettu sisäänkäynnin osalta. Kuistin viereen on ulkoseinälle rakennettu avoterassi viimevuosina. Rakennus on nyt lähinnä kesäasuntona.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Jälleenrakennuskauden rakennustavan tyyppiesimerkki. Rakennuksen lisäksi tontti ja pihapiiri kertovat ajan rakennustavasta sekä siitä miten Lylyjärven kyläkeskustaa on rakennettu eri aikakausina.

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 2

Kiinteistö	72	Rakennus id	292	Rno	177-411-1-131
Rakennustyyppi	liiteri			Kerrosluku	1
Nykyinen käyttö	varastointi			Pohjakaava	
Alkuperäinen käyttö	varastointi			Rungon muoto	
Suunnittelija				Ullakko ☐	Kellari ☐
Signeeraus/vuosil				Perustus	Betoni - valettu
Rakentamisaika				Runko	Rankorakenne
Rak.vuosi				Vuoraus	Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen	1950			Katemateriaali	Huopa -kolmiorima
Rak.vuosisata				Katon muoto	Satula
Korjausvuodet				Kuisti	
				Kuistin kattomuoto	

Kuvaus

Pikä ja suorakulmainen piharakennus on asuinrakennusta vastapäätä. Rakennuksessa on sauna, liiteri ja varasto. Se on jyrkkä harjakattoinen rakennus, joka on maalattu punamultamaalilla. Ikkunoiden ja ovien vuorilaudat ovat valkoiset. Kate on huopaa. Sisäpihalle aukeaa kaksi ovea ja kaksi pientä ikkunaa. Ne ovat alkuperäiset ja pystypaneloitu (kapea lauta) 1950-luvun ovien tapaan.

Historia

Piharakennuksen tiläjasennys ei ole muuttunut. Sen runko ja ulkoasu ovat säilyneet hyvin. Saunaosaa käytetään todennäköisesti edelleen saunana. Vieressä on kesähuone.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Tallentaja

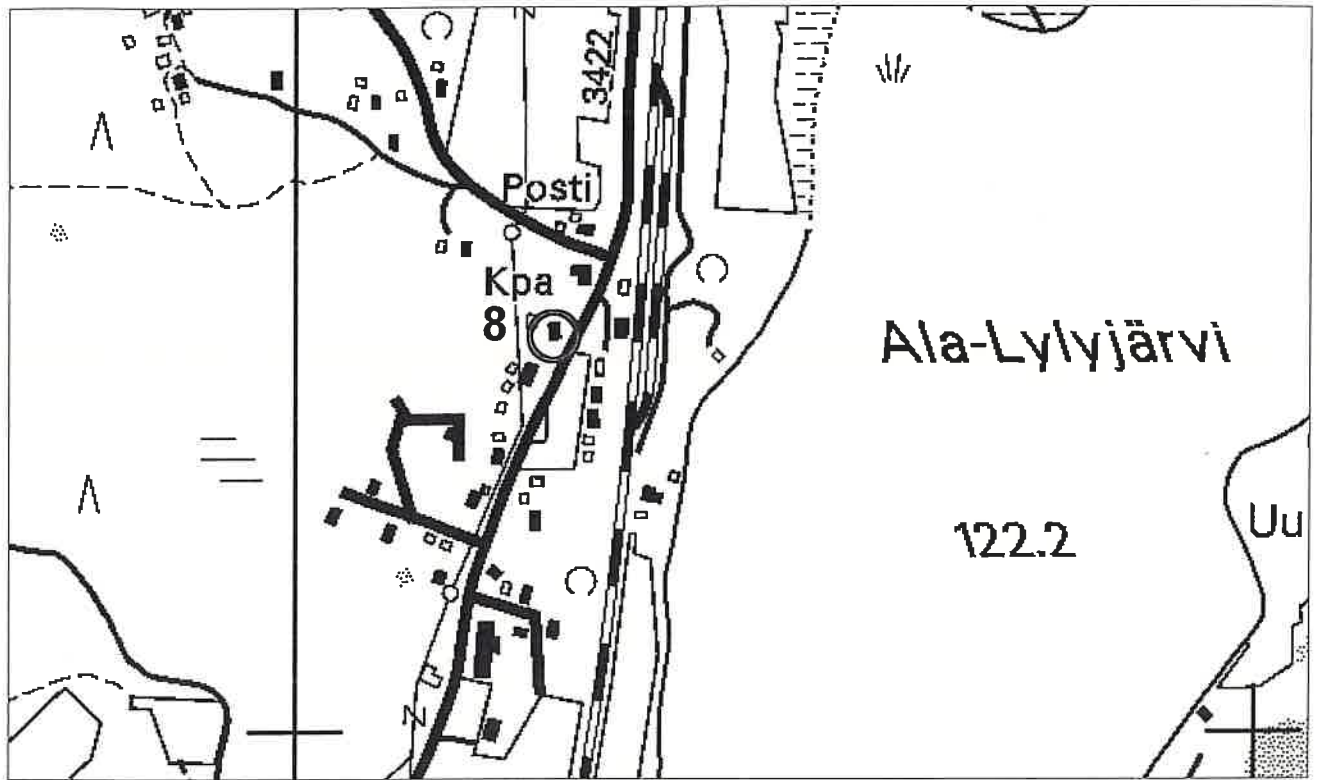
Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Luokitus

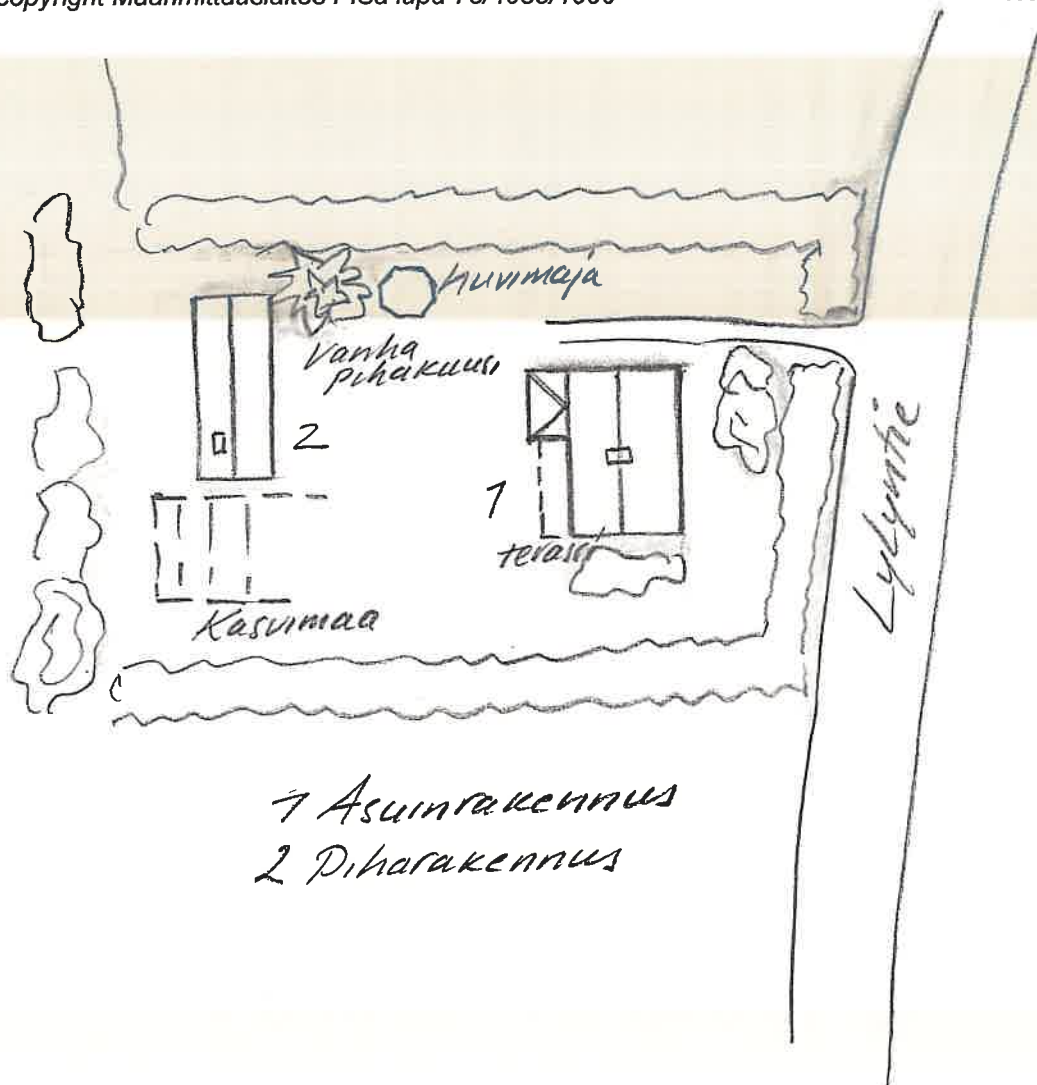
Lisätietoja

Juupajoki/Lylyjärvi/Lyly

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

Juupajoki/Lylyjärvi/Lyly

Asuinrakennus ja pihapiiri Lylyntieltä

Asuinrakennus länsisivu

Asuinrakennus pohjoisesta

Asuinrakennus eteläsivu

Piharakennus itäsivu

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	73
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-141
Osoite	Lylyntie 335	Alue	11
Aluetyyppi	kyläkeskusta	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	liikenne	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	palstatila	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	9
		Inventoitu	9

Kuvaus

Lylyn asema-alueen rakennukset ja pihapiiri, entinen asemanpuisto, sijaitsevat Lylyntien ja radan välisellä maa-alueella. Rakennukset sijoittuvat radan varteen nauhamaisesti toistensa perään ja niitä ympäröi puistomaiset pihapiirit. Merilaine Oy:n omistamia rakennuksia ovat tontin pohjoisosasta alkaen tavara-asema, asemarakennus, maakellari (talouskellariksi sanottu), piharakennus (liiteri, talli, navetta ja huussi), yksinkertainen vahtitupa, maakellari, kaksoisvahtitupa (kahden perheen asunnoksi kutsuttu), piharakennus (huussit ja liiterit), sauna ja kaksi maakellariat sekä vesitorni, joka on radan itäpuolella.

Historia

Valtion rautatietalue on lohkottu alkujaan vuonna 1883 Teiskonlahden kantatalon (rekisteri no 2) sekä Ylä-Yrjölan kantatalon (rekisteri no 1) tilojen maista. Asemarakennus on rakennettu vuosina 1881-83 Vaasan radan rakentamisen aikoihin. Ensimmäinen vesitorni on rakennettu myös noihin aikoihin kuten pumppuasema, josta vesi nostettiin torniin ja edelleen höyryvetureiden käyttöön. Yksinkertainen vahtitupa on rakennettu maakellareineen tontille vuonna 1993 ja kaksoisvahtitupa piharakennuksineen vuonna 1910. Tavara-asema on rakennettu myöhemmin vuonna 1941 ja sauna 1950-luvun vaihteessa.

Asemarakennuksen on suunnitellut todennäköisimmin arkkitehti Knut Nylander pysäkin tyyppipiirustusten mukaan. Asemarakennusta on laajennettu 1920-luvun alussa kahdella ikkuna-akselilla radan puolella ja yhdellä ikkunalla aseman pihan puolella. Yksinkertainen vahtitupa on alkuperäisen kokoinen kuten kaksoisvahtitupakin. Kaikkiin rakennuksiin on tehty sisätilojen muutoksia 1960-luvulla ja 1970-luvun puolivälissä.

Vuonna 1980 asemarakennukset vuokrattiin yksityiseen yrityskäyttöön. Leo Meriksen omistama kodinkoneliike aloitti tuolloin myymälätoiminnan asemarakennuksen tiloissa. Vuonna 2000 valtio siirsi maa-alan ja rakennukset Kapitelin omistukseen, joka myi ne yksityiseen omistukseen (Leo Merioksa ja Jukka Laine) vuonna 2001. Asema-alue ja rakennukset pumppuhuonetta lukuunottamatta ovat olleet siitä lähtien Merilaine Oy:n omistuksessa. Yksinkertainen vahtitupa on vuokrattu asuinkäyttöön.

Lyly on ollut vilkas rata-asema ja Lyly tunnettu puutavaran lastauspaikka. Asemarakennusten ja Lylyntien välissä oli puulaani, jossa puita tehtiin juniin lastattavaksi. Lylyn aseman kautta kulki rataliikennettä kaikkiaan lähes sadan vuoden ajan. Vuonna 1990 junien pysähtyminen asemalla lakkasi. Suunnitelmia junien pysähtymisestä jälleen Lylyn asemalle on tehty mm.

Asemanseudun mahdollisuudet nimisen projektin puitteissa (Tampereen teknillinen yliopisto). Toistaiseksi suunnitelmat eivät ole vielä toteutuneet.

Ympäristö ja pihapiiri

Asemarakennusten pihoilla on vielä muutamia asema-alueelle tyypillisiä puistopuita, kuten suuria riippakoivuja ja pihtakuusia. Vanhalle puistoalueelle tyypillisiä koristepensaita on jäljellä lähinnä enää sireenit. Koristekasvit ja pensaat, kuten vanhat puutkaan, eivät pääse alueella esille, sillä pihapiirit ovat päässeet kasvamaan umpeen ja pusikoituneet peittäen muun kasvillisuuden, polut ja näkymät sekä paikoin maakellarit ja piharakennukset.

Asemarakennuksia tai niiden pihapiiriä ei näe kunnolla Lylyntieltä, kuten aiemmin.

Asemarakennuksen länsipuolen pihan vanhat puut tulisi tuoda esille raivaamalla Lylyntienvarsi sekä asemarakennuksen pohjoispäädyn pusikko.

Kaava Osayleiskaava

pvm

Suojelu

Kuuluu rautatiealueiden suojelusopimukseen

Kirjalliset lähteet

Lylyn kautta. Orivesi 2002. Suomen rautatieasemat vuosina 1857-1920, Sirkka Valanto. MV rakennushistorian osaston julkaisusarja 11, 1982. Rautatierakennukset. rautatierakennusten korjausohjeet 1-6. MV rakennushistorian osasto 1998. Aseman seudun mahdollisuudet projektijulkaisu ja Matkalippuprojekti (TTY) 2001.

Suulliset lähteet

Leo Merioksa

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.

arkkitehtoninen

Historiallinen

liikennehistoria

Ympäristöarvo

maisemallisesti keskeinen sijainti

Perustelu

Asemarakennukset sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaaksi luokitellussa kulttuuriympäristössä. Rakennukset on suojeltu Valtion rautateiden suojelusopimuksella. Joten sekä aseman rakennuskanta, että asemanalue ovat arvokas säilytettävä kokonaisuus. Rakennukset ovat rakenteiltaan ja ulkoasultaan hyvin säilyneitä. Asema on arkkitehtuurin osalta säilyttänyt alkuperäisen tyyliinsä ulkoasussa pääpiirteittäin ja osin sisätiloissa laajennuksista ja muutoksista huolimatta. Asemasta ja sen rakennuksista on säilynyt useita rakennuspiirustuksia. asema-alueen pihapiiri on säilynyt rakenteiltaan (polut, kasvillisuusalueet ja puut) pääosin alkuperäisenä.

Arvoluokka

valtakunnallinen

Lisätietoja, toim.pidesuos. Laajemmin asemanseudun maisemakokonaisuus, radan varren rakennuskanta ja pihapiirit tulee säilyttää ja hoitaa siten, että ne säilyvät yhtenäisenä. Asemarakennusten Pihapiiriin ei ole rakennettu uusia rakennuksia, eikä niitä tulisi rakentaa. Asema-alueen tila ja avoimet näkymät tulee säilyttää. Alueen yhtenäinen arkkitehtoninen ilme ja pihapiirien rakenne tulee huomioida myös alueen hoidossa siten, että pihapiirien puistomainen ilme on palautettavissa. Vanhat pihapuut ja

koristepensaat sekä polut on raivattava esiin. Niitä voi korostaa maisemassa, kun pihapiiriejä peittävät pusikot raivataan ja umpeen kasvaneet avoimet alueet avataan. Pihapiirissä on vielä joitain asema-alueelle kuuluvia tunnettuja piirteitä, kuten pihaluonnon jäsenitys polkuineen ja puineen sekä asuinrakennusten että piharakennusten vanhat paikat. Puistomaisesti hoidettu pihapiiri häviää sen kasvaessa umpeen. Pihan hoitosuunnitelmassa voi huomioida historiallisen aseman maiseman, puistonäkymän, puiden ja koristekasvien paikat. Asema-alue on ympäristössään maisemallisesti keskeisessä asemassa, kylän keskustana. Radan Ala-lylyjärven rannan puolella vesitornin ja pumppuhuoneen kohdalla tulisi maisema säilyttää avoimena rantaan. Rantarakentamista tulisi välttää, sillä se sopii huonosti maisemakokonaisuuteen, jossa painottuu asema-alue kylän keskustana.

Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 26.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **1**

Kiinteistö	73	Rakennus id	293	Rno	177-411-
Rakennustyyppi	asemarakennus	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	liike-elämä	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	liikenne	Rungon muoto			
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen	Ullakko	☒	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Lohkokivi
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1883	Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -saumattu
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1920, 1970, 1980	Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Vanha asemarakennus on suorakulmainen ja pitkä rakennus Lylyn radan varressa. Se on keltamullan väriseksi maalattu (lateksimaalilla). Rakennus on vaakalautavuorattu. Ikkunoiden ja ovien vuorilaudat ovat keskiruskeat. Seinien ylä- ja alaosa on listoin jaettu ja pystylautaa peiterimoin. Peiterimat myös keskiruskeat. Katteena on tumma saumapeltikatto. perustuksena ovat poratut lohkokivet, alustana on rossipohja. Rakennus on painunut jonkin verran perustuksiltaan. Ulkoseinien vuoraus kaipaisi myös maalausta ja oikealaatuista maalia. Lylyntien puoleinen sisäänkäynnin edessä on graniittirappuset ja harjakattoinen katos. Sisäänkäyntiä reunustavat puukaiteet, jotka on koristeelliseksi veistetty. Katoksen kannatin konsolit ovat myös koristeveistetyt. Radan puolella sisäänkäyntikatosta ei ole säilynyt.

Historia

Asemarakennus rakennettiin vuonna 1883 pysäkin tyyppiin rakennustusten mukaan. Se oli aluksi jonkin aikaa hirsipinnalla vuorattiin muutaman vuoden päästä nykyisen vuoraustavan mukaiseksi. Rakennuksessa on ollut alkujaan odotushuone radan puolella, keittiö ja kamari sekä rautatien ja postin toimistohuoneet (pohjoispäässä). Vintti on ollut avovintti, jonne on pohjoispäähän rakennettu kesähuone. Huoneessa on ollut pieni uuni, ja siellä asui postiapulainen vielä 1950-luvulla.

1920-luvulla rakennusta laajennettiin radan puolelta kahdella ikkuna-akselilla ja kylätien puolelta yhdellä ikkunalla. Rakennuksen eteläpäähän saatiin näin todennäköisesti asemapäällikölle tarkoitettu huoneisto, kaksi kamaria, sali ja eteinen. Tuolloin vanhaan osaan on lisätty pönttöuunit ja uuteen osaan kaakeliuunit vanhojen piirustusten mukaan. Laajennusosan huoneissa on tällä hetkellä pönttöuunit, joten kaakeliuuneista on todennäköisesti luovuttu.

1970-luvun puolivälissä on asemarakennuksen huonejärjestystä muutettu ja tiloja muutettu

mm. niitä avaamalla ja jakamalla. Tuolloin eteläpään huoneet varattiin postin käyttöön ja pohjoispään huoneet aseman konttorille. Entisestä keittiöstä tehtiinkahvila.

Kun asemarakennus vuokrattiin liikekäyttöön, sen huonejakoa ei ole enää paljon muutettu. Hyllyin ja lastulevyillä on joitain tiloja jaettu varastokäyttöön sekä lisätty wc entiseenkahvioon. Huoneissa on edelleen jäljellä vanhat pönttöuunit, koristeelliseksi profiloituneet kattolistat, koristeelliseksi paneloitu kasettikatto ja kattorusukkeet.

Ulkoasussa ovat säilyneet alkuperäiset ovien ja ikkunoiden vuorilaudat sekä vesilistat. Niiden muoto ei ole kovin koristeellinen. Pysäkin tyyppiirustusten mukaan koristeet ovat hillittyjä. Koristeellinen tyyli on lähinnä saatu aikaan vuorauksen jäsenyksellä (peiterimat ja listat) ja väreillä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	arkkitehtoninen
Historiallinen	liikennehistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Asemarakennus edustaa Lylyjärven kylän vanhinta rakennuskantaa. Se on keskeinen osa kylän keskustan historiaa ja kauttakulkeneen junaliikenteen historiaa. Se on rakennusperinteisesti ja arkkitehtonisesti arvokas.

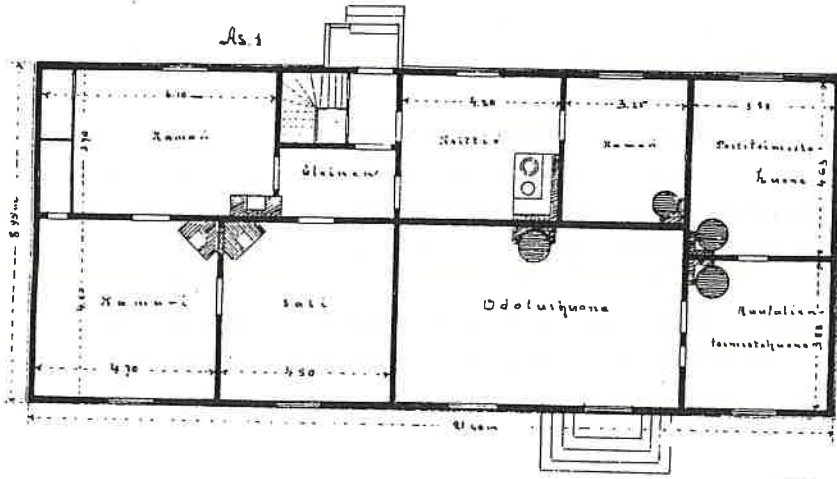
Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

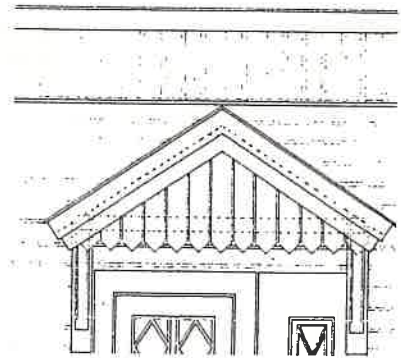
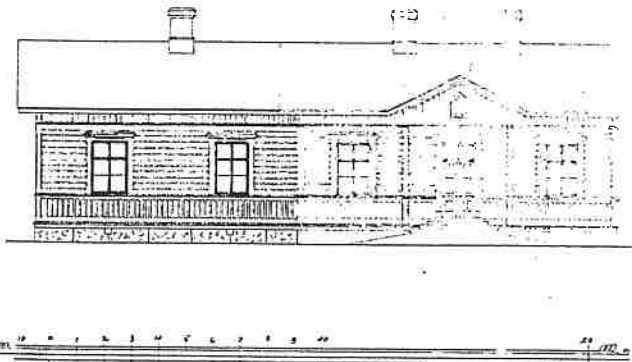
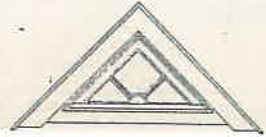
Lisätietoja Asemarakennuksen ulkoasu, vuoraus ja sen jäsenyys ovat säilyneet hyvin.

Lyly.

LYLY
III ASEMAKÄNNYS

Lylyn asemakännys
Läpennusosa

Piirustukset Leo Meriöksen
hankussa

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **2**

Kiinteistö	73	Rakennus id	294	Rno	177-411-1-141
Rakennustyyppi	asemarakennus	Kerrosuku			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen	Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Lohkokivi
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1893	Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Tiili -betoni
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Vahtitupa on hirsirunkoinen rakennus, jossa on sisäänkäyntikatos keskellä radan puoleista julkisivua. Oven edessä on jyhkeät graniittiportaat. Rakennus on suunniteltu yksinkertaisen vahtituvan tyyppiin rakennusten mukaan. Pohjakaavan huonejärjestys on: keittiö ja vahtitupa (radan puoleisella sivulla) sekä kaksi kamaria. Huoneet on voinut kiertää läpi talon.

Ikkunat ovat symmetrisesti radan puolella oven molemmin puolin ja toisella sivulla kolme ikkunaa niiden kanssa samassa linjassa. Ikkunat ovat 6-ruutuisia ja ruutuajaltaan sekä puitteiltaan alkuperäiset. Vuoraus on pystylaudoitusta peiterimoin ja se on maalattu punamultamaalilla. Vuori- ja nurkkalaudat ovat valkoiset, samoin vesilistat. Päädyssä pystylaudoituksen päät ovat nirkkokuvioiset. Räystään alla on veistetyt konsolit. Ikkunoiden ja oven vuorilaudat ovat ristinurkkaiset. Tyyliltään koristeveisto ja koristeelliset vuorilaudat ovat pelkistettyjä, vanhemman 1870-luvun vahtituvan mallin mukaan.

Perustukset ovat lohkokivistä ja kate on tiilestä, joka on laitettu todennäköisesti 1950-luvulla.

Historia

Alkujaan rakennus on ollut vahtitupa ja "asuinkasarmi". Siinä asuneesta ratahenkilökunnasta ei ole yletoa. 1920-luvulla rakennukseen on uusittu pönttöuunit, jotka ovat edelleen paikallaan. 1975 on rakennuksen pmutospöörustusten mukaan uusittu keittiön kiinteät kalusteet ja komero kamariin. Muuten huonejärjestys pysyi alkuperäisen kaltaisena. Ikkunoiden paikat, puitteet ja vuorilaudat ovat alkuperäiset samoin kuin vuorauksen koristelaudoitus. Rakennus on tällä hetkellä vuokralla. Rakennuksen vieressä on kaksoisvahtitupa. Näiden vahtitupien välissä on maakellari vuodelta 1893. Kellariin ei ole tehty muutoksia.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen arkkitehtoninen

Historiallinen	liikennehistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Rakennus on säilynyt alkuperäisen mallinsa mukaisena niin ulko- kuin sisäasultaan.
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
Kunto	Hyvä
Luokitus	
Lisätietoja	Rakennus tulee säilyttää ilman lisärakentamista. Huonejärjestys tulisi säilyttää samoin pönttöuunit. Maakellari vahtitupien välillä on peittynyt pahasti umpeen kasvaneen pusikon sekaan. Kellari ei oletettavasti ole enää käytössä. Kellarin vieressä on vanha ikikoivu, joka tulisi hoitaa pusikon seasta näkyville.

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 3

Kiinteistö	73	Rakennus id	295	Rno	177-411-1-141
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluku			1,5
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen	Ullakko	☒	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Lohkokivi
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1910	Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -saumattu
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1920, 1975	Kuisti			avokuisti
		Kuistin kattomuoto			pulpettikatto

Kuvaus

Kaksoisvahtitupa-rakennus on syvärunkoinen, muodoltaan neliö. Se on pienemmän kaksoisvahtituvan tyyppiin rakennuksen mallin mukaan toteutettu. Kuisti on radan puoleisella sivulla. Kuisti on sijoitettu epäsymmetrisesti julkisivussa. Sisäänkäynnin edessä on graniittirappuset ja rappusten sivuilla puukaiteet. Rakennuksessa on alakerrassa eteinen kaksi kamaria ja keittiö. Yläkerrassa keittiö ja kamari. Sisäänkäyntikatoksen yläpuolella on katolla frontonipääty.

T-malliset ikkunat ovat pikkuruutuihin jaettuna. Päädyssä on 9-ruutuinen ikkuna pienempiin ruutuihin jettuna (18 ruutua) Vuoraus on maalattu punamultamaalilla. Ikkunoiden ja oven vuorilaudat sekä nurkkalaudat ovat valkoiset. Vuoraus, vuorilaudat, listat ja kuistin kaide ovat pelkistetyt muodoltaan. 1910-luvun rakennustavan ja tyylin mukaan rakennuksen ulkoasussa suosittiin selkeää symmetriaa, pelkistettyjä koristeaiheita, koristeellisuus yleensäkin oli häviämässä. Tässä rakennuksessa radan puoleinen julkisivu on hiukan epäsymmetrinen ja vapaammin sommiteltu kuin Lylyntien puoleinen julkisivu.

Historia

Rakennus on alkujaan tehty asuinrakennukseksi ratahenkilökunnan käyttöön. Sitä on sanottu kahden perheen asunnoksi. Yläkerrassa on ollut keittiö ja kamari, alakerrassa keittiö ja kaksi kamaria. Yläkertaan on oma sisäänkäynti etelän puoleiselta julkisivulta. Piharakennuksessa on liiteteitä ja ulkokuuseja kaksi kappaletta, kahdelle perheelle.

Rakennuksen piirustusten mukaan 1920-luvulla on huoneisiin muutettu pönttöuunit. Piirustuksissa olevaa kellarin ovea radan puolella ei ole nykyisessä julkisivussa. Yläkertaan vievän sisäänkäynnin kohdalla on ollut graniittirappuset, kuistin katos ja kaiteet. Pulpettikattoinen katos ja osa kaiteesta sekä rappuset ovat säilyneet. Radan puolen pulpettikattoinen kuisti on säilynyt hyvin.

Vuonna 1975, tehtyjen muutospirustusten mukaan vain ala- ja yläkerran keittiön kiinteät kalusteet on uusittu. Rakennuksen huonejako ja niiden käyttötarkoitukset ovat säilyneet alkuperäisinä. Rakennus on nykyään ympärivuotisessa asuinkäytössä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	arkkitehtoninen
Historiallinen	liikennehistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Rakennus on säilynyt perusmuodoltaan, ulko- ja sisäasultaan alkuperäisen mallin mukaisena. Se kertoo hyvin asemarakennusten rakennustavasta ja -tyylistä.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja Asuinrakennuksen pihapiiriin kuuluvat piharakennuksen lisäksi 1950-luvulla rakennettu sauna ja kaksi maakellaria vuodelta 1910. Molemmat ovat umpeen kasvaneen kasvillisuuden ja puuston keskellä, vaikeasti havaittavissa. Maakellareita ei oletettavasti enää käytetä.

Kaksosvaakityyppi

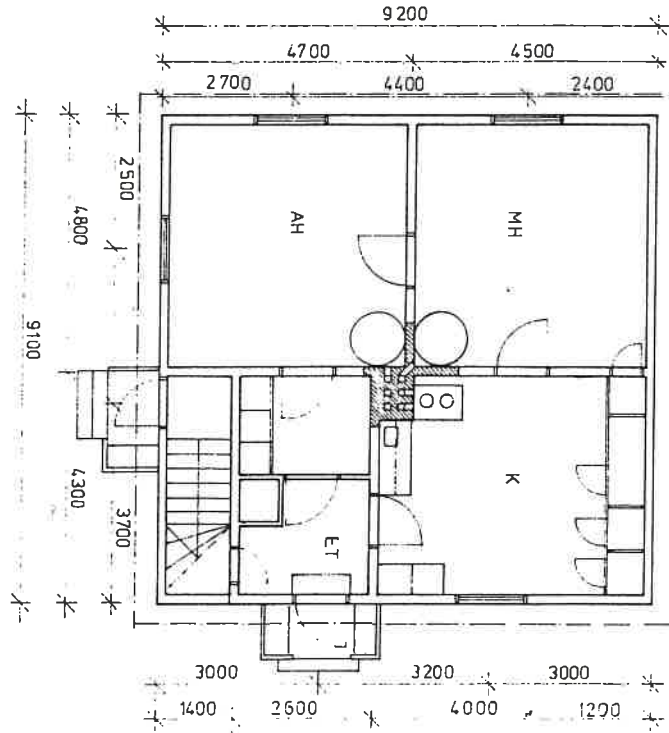
Asuinrakennus sisältäen yhden huoneuston ä 2 huon
ja keittiö, sekä yhden huoneuston ä huone ja keittiö.
Bostadshus inrymmmande en lokal om 2 rum och
samt en lokal om ett rum och kök.

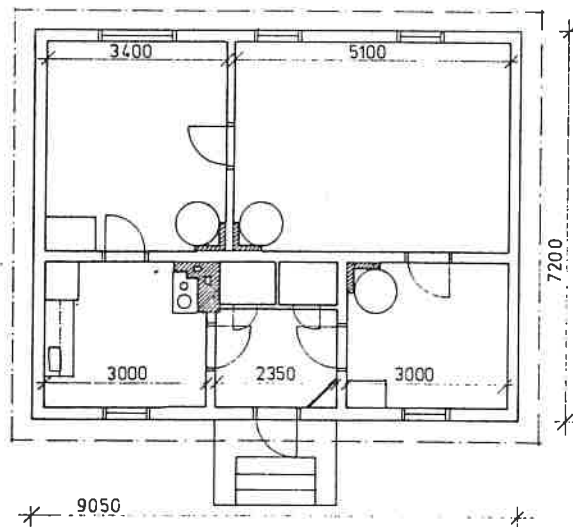
Piirustukset Leo Merikoski
hallussa

Kaksosvahtitupa

POHJA 1:100
75-05-26 TODETUN TILANTEEN MUKAINEN

Yksinkertainen vahtitupa

POHJA 1:100
75-05-26 TODETUN TILANTEEN MUKAINEN

3 RATAPIIRI		TAMPERE	
RATAOSA Tpe - Hpk	1:100	PVM	75-06-02
		PIIRT	<i>[Signature]</i>
		TARK	<i>[Signature]</i>
LYLY AS RAK 8/21		LIITE PIIRUSTUKSEEN VKL 29	

94

Piirustukset Leo Meronian hallussa

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **4**

Kiinteistö	73	Rakennus id	296	Rno	177-411-1-141
Rakennustyyppi	varasto	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Rankorakenne
Rak.vuosi	1941	Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Tiili -betoni
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Lylyn aseman Tavara-asema on Lylyntien varressa ja radan varressa, aseman pohjoispuolella kapealla maa-alalla. Se on pitkä ja suorakaiteen muotoinen varstorakennus, josta on tavaratoimitukset lastattu junaan. Lastaussilta on rakennuksen länsipuolella kylän keskustaan päin ja laituri radan puolella sivua. Sisällä ovat iso kylmätavarasuoja ja eteläpäässä kaksi pienempää huonetta. Niistä om yksi lämmin suoja ja toinen miehistösuoja, joiden välissä on muuri. Kylmätavarasuoja on avoin katosta, siellä ei ole edes avovinttiä. Ikkunat ovat pieniä ja ovet parioivia. Ovet ovat vinopaneloituja. Rakennuksen vuotaus on pystylaudoitus peiterimoin. Laudoitus on maalattu keltamullan väriseksi ja nurkkalaudat ovat keskiruskeat. Katolla on vanha tiilikate.

Historia

Tavara-asema rakennettiin samoihin aikoihin kun kylälle alettiin rakentaa puolustusvoimien viestivarikkoa ja varikolle tietä. Sota-ajan ja varikkotoiminnan myötä tavarakuljetukset lisääntyivät. Tavara-aseman suojan huonetiloihin tai ulkoasuun ei ole tehty korjauksia, jotka olisivat muuttaneet rakennuksen luonnetta tai käyttötarkoitusta. Rakennus on nyt Merioksan kodinkoneliikkeen varastona.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen liikennehistoria

Ympäristöarvo maisemallisesti keskeinen sijainti

Arvojen perustelu Rakennus kuuluu asema-alueen rakennuskantaan ja kertoo aseman ja sen kauttakulkuliikenteen vaikutuksesta kylään.

Lylyn asema (9)

Juupajoen rakennusinventointi 2003

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja Rakennus on paikoin peruskorjauksen ja vuoraus maalauksen tarpeessa. Lastaussilta on betonista ja radan puolen laiturin hirrestä. Näitä tulisi kunnostaa ja säilyttää alkuperäisillä paikoillaan.

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **5**

Kiinteistö	73	Rakennus id	297	Rno	177-411-1-141
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Lohkokivi
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1883	Vuoraus			Vaakalauta
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Tiili -betoni
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Aseman piharakennus on Pumpppuhuoneen piharakennuksen kanssa saman ikäinen. Niillä onkin yhteneväinen muoto ja koristetyyli. Piharakennus on pitkä, suorakaiteen muotoinen ja kapearunkoinen rakennus. Siihen on kuulunut ulkokuusit, liiterit ja navetta (heinävaja). Rakennus on osin hirsi osin rankorakenteinen. Perustukset ovat suurista lohkokivistä, aseteltuna nurkkakivien tapaan ja välillä tiiviimpänä täyttönä.

Vuoraus on vaakalaudasta ja maalattu punamultamaalilla. Ovien ja pienten ikkunoiden vuorilaudat sekä nurkkalaudat rakennuksessa ovat valkoiset. Räystäiden alus korostuu, sillä suuret konsolit ja vinossa olevat neliöikkunat on sijoitettu seinän yläosaan. Koristeellisiksi veistetyt konsolit ja ikkunoiden vuorilaudat ovat valkoiset. Paneloidut lautakehysovet ovat maalattu tervamustiksi. Rakennuksen koristetyylin malli on peräisin vahtitupien tyyppiirustuksista ja koristemaleista. Tässä ne ovat varsin koristeelliset huvilatyylin tapaan.

Historia

Piharakennus on tehty asemahenkilökunnan ja asukkaiden käyttöön. Sen tilajärjestys on säilynyt alkuperäisenä samoin vuoraus ja koristeet.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	arkkitehtoninen
Historiallinen	liikennehistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Piharakennus on säilynyt erittäin hyvin. Se on säilynyt asemarakennustakin paremmin aikakautensa rakennustavan ja -tyylin esimerkkinä asema-alueella.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

Aseman ja piharakennuksen välissä on lisäksi maakellari. Se on vuodelta 1883, tiilestä rakennettu ja holvattu Sen muoto on tyyppiipiirustuksien ja mallien mukainen. Piirustukset ovat liitetty Asemarakennuksen piirustusten yhteyteen. Oven yläpuolen tiilikaari ja päädyn tiiliset profiililistat ovat koristeelliset muodoltaan. Oven yläpuolen kaareissa on kiilakivi ja oven yllä päädyssä tuuletusluukku. Sisätilat ovat alkuperäisen mallin mukaiset. Kaksi peräkkäistä huonetta. Seinät ovat olleet kalkitut. Maakellarin vieressä on vanhoja puita, jotka voisi raivata esille, kellarin sivut ovat kasvaneet umpeen pajua ja raitaa. Piharakennuksen ja kellarin välinen talousrakennusten yhteys ei tule esille. Myös Piharakennuksen edusta ja sivut olisi kaivettava siten ,että maanpinta laskee, perustukset tulevat esiin.

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **6**

Kiinteistö	73	Rakennus id	298	Rno	177-411-1-141
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Lohkokivi
Rakentamisaika		Runko			Rankorakenne
Rak.vuosi	1910	Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			
Rak.vuosisata		Katon muoto			
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Kaksoisvahtituvan piharakennus on pitkä ja kapea. Rungoltaan se on hirsikehikolle tehty ja lautavuorattu. Keskellä ovat kaksi liiterin ovea ja päässä kaksi huussin ovea. Lautavuoraus on maalattu punamultamaalilla. Vuori- ja nurkkalaudat ovat valkoiset. kate on huopa kolmiorimoin. Perustukset ovat suurista lohkokivistä, aseteltuna nurkkakivien tapaan.

Historia

Piharakennus on rakennettu kaksoisvahtituvan rakentamisen aikaan ja on tyyppipiirustusten mukainen. Se on ollut kahden perheen talous- ja varastotiloina.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

maisemallisesti keskeinen sijainti

Arvojen perustelu

Piharakennus on tyyppipiirustusten mukainen ja sellaisena erittäin hyvin säilynt aikana rakennustavan esimerkki asema-alueen muun rakennuskannan joukossa.

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

Piharakennuksen perustukset olisi kaivettava

esiin. Rakennus on painunut. Kate olisi myös uusimisen tarpeessa. Rakennus on säilynyt alkuperäisellä paikallaan.

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **7**

Kiinteistö	73	Rakennus id	299	Rno	177-411-1-141
Rakennustyyppi	sauna	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö		Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö		Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen	1950	Katemateriaali			Tiili -betoni
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Kaksoisvahtitupaan kuuluva saunarakennus on hirrestä ja siinä on katteen alla terassi itäisivulla. Hirsipinta on maalattu punamultamaalilla. Ikkunoiden vuorilaudat sekä rakennuksen nurkkalaudat ovat valkoiset: Kate on tiilestä. Saunassa on sisäänkäynti terassisivulta, pukuhuone, pesuhuone, löylyhuone ja pyykkitupa, jonne on erillinen ovi rakennuksen länsipuolella.

Historia

Sauna on rakennettu kaksoisvahtituvan asukkaiden käyttöön 1950-luvulla. Se on edelleen saunakäytössä ja saman pohjakaavan mukainen kuin 1950-luvulla.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo maisemakokonaisuus

Arvojen perustelu

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja Rakennuksen ympäristö on pahoin umpeen kasvanut. rakennus on jonkin verran painunut. Pensaat ja puut ympäriltä tulisi raivata ja

kaivaa perustukset esiin tai nostaa rakennusta.

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **8**

Kiinteistö	73	Rakennus id	300	Rno	177-411-1-141
Rakennustyyppi	vesitorni	Kerrosluku			4
Nykyinen käyttö	liike-elämä	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	muu käyttö	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Tiilimuuraus
Rak.vuosi		Vuoraus			Tiili
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			
Rak.vuosisata		Katon muoto			Tasa
Korjausvuodet	1960, 1985, 2000	Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Vesitorni on korkea tiilitorni radan varressa järven puolella. Tornissa on ovi ja kapea ikkunarivi (ylinnä pyöreä ikkuna) ylös pohjoisen puoleisella sivulla. Länsisivulla on ikkunoita ensimmäisestä kerroksesta alkaen pareittain kussakin kerroksessa. Ikkunat ovat 6-ruutuisia ja kapeita. Tornin yläosa on hieman laajempi kuin alimmat kerrokset. Yläosassa on yksi ikkuna kullakin sivulla.

Tornissa on 4-kerrosta. Alinna on ollut kattila ja konehuone, 2- ja 3-kerros ovat oleet avoimia huoneita ja ylinnä on vesisäiliö. Tornista vesi on ohjattu veturien käyttöön.

Historia

Nykyisen tornin paikalla oli ensimmäinen vesitorni vuodelta 1903. Torni on ollut puurakenteinen. Nykyinen tiilitorni on rakennettu vuonna 1951. Tornitilat ja kerrokset ovat edelleen alkuperäiset. Piirustuksissa vuodelta 1948. Alinna olivat konetilat, toinen ja kolmas kerros olivat huoneita ja ylinnä oli viidenkymmenen kuution vesisäiliö. Piirustuksissa oli piirretty tornin päälle matala pyramidikatto, jota ei ole rakennettu.

1960-luvulla tornin huonetilat oli vuokrannut YLE-radio, ja silloin tiloihin tehtiin joitain muutoksia. Radioaseman jäljiltä huoneet purettiin vuonna 1985.

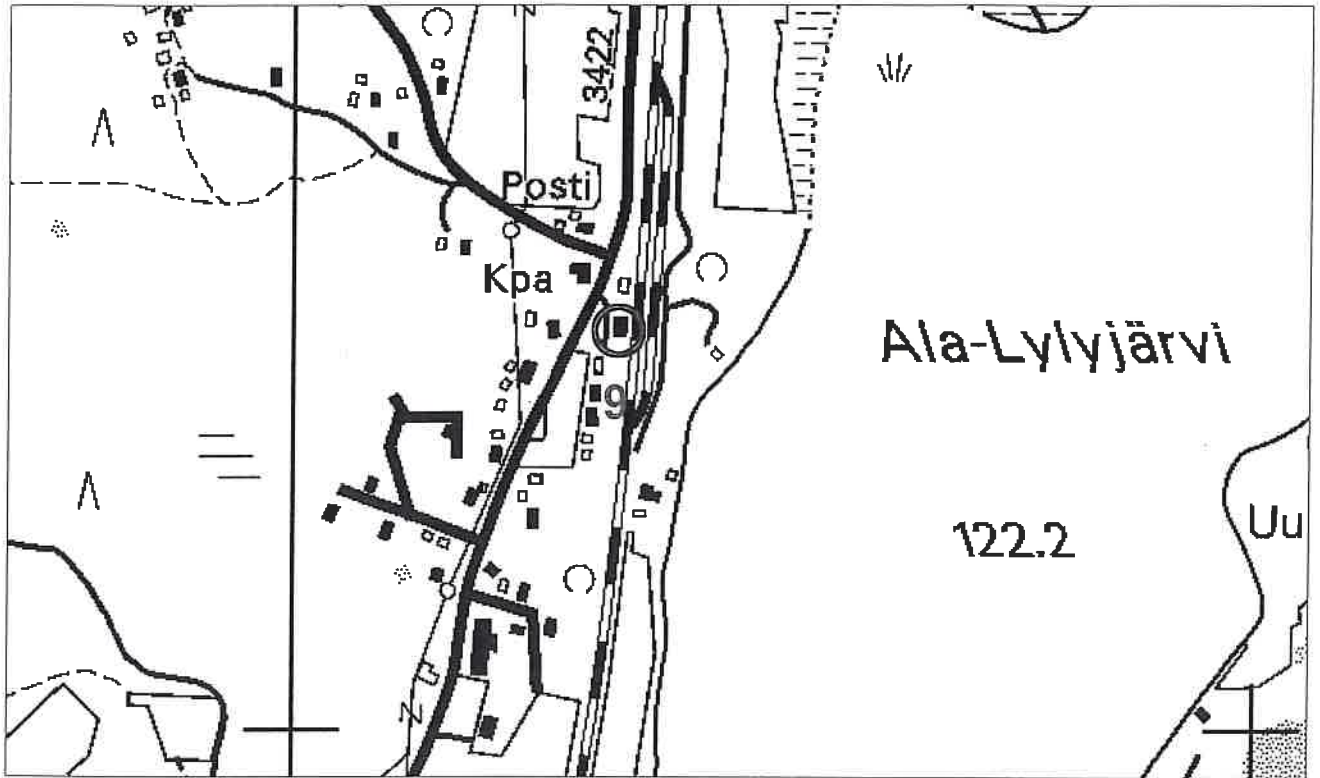
Vuonna 2001 tilat kunnostettiin uudelleen. Nyt alimmassa kerroksessa on Lylyn tornipizzeria, toinen kerros on taidemyyntitilana ja kolmas palaveritilana. Neljännessä kerroksessa on edelleen vesisäiliö, eikä tilaan ole tehty muutoksia.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen arkkitehtoninen

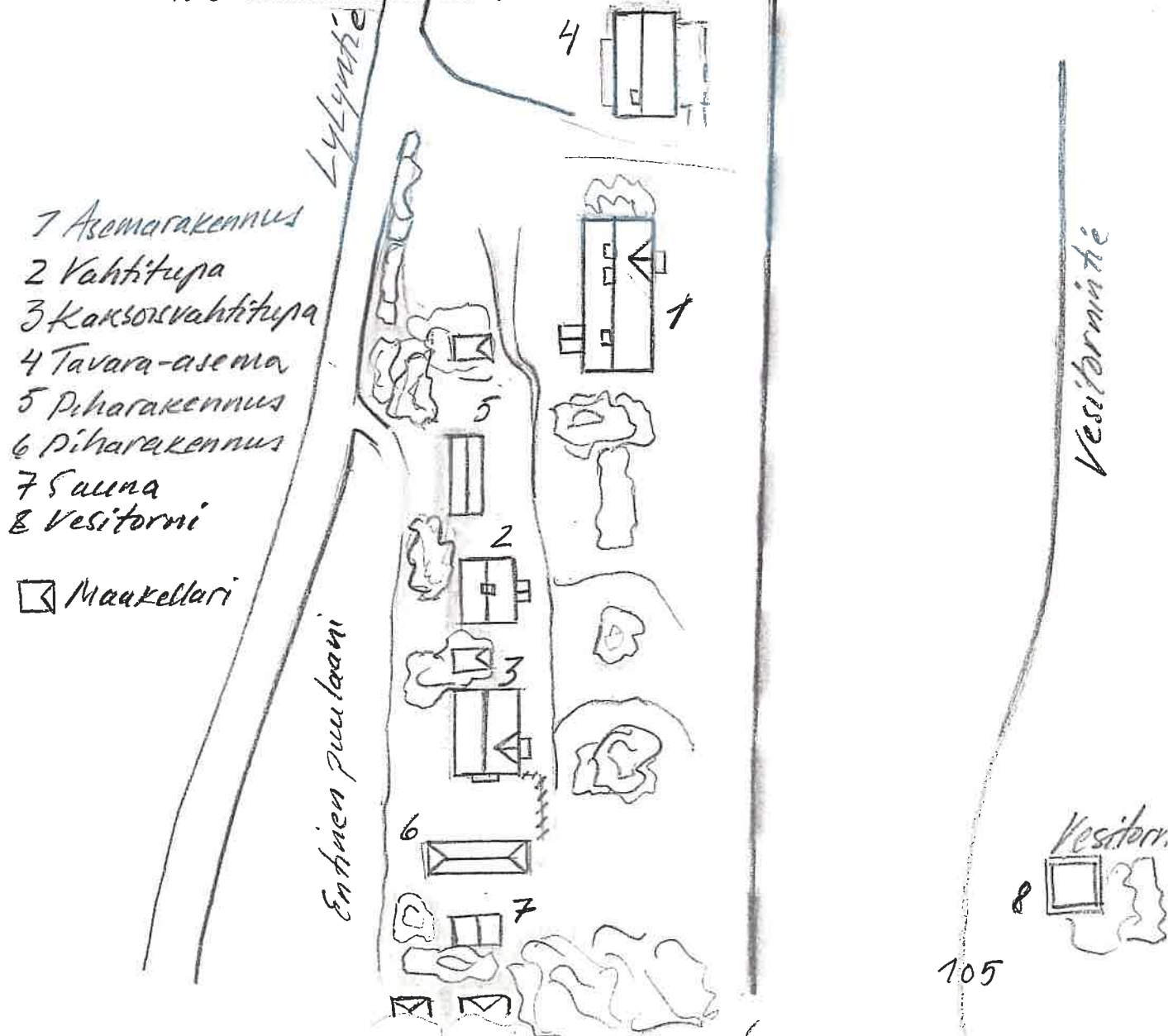
Historiallinen	liikennehistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Torni kuuluu asemanseudun maisemakokonaisuuteen ja asema-alueen rakennuskantaan. Rakennus on säilynyt hyvin.
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
Kunto	Hyvä
Luokitus	
Lisätietoja	Rakennuksen huonetiloja ei tule muuttaa rakenteita purkamalla tai tiloja pysyvästi jakamalla. Rakennuksen ulkoasu tulisi säilyttää alkuperäisen muodon ja tyylin mukaisena.

Juupajoki/Lylyjärvi/Lylyn asema

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

Juupajoki/Lylyjärvi/Lylyn asema

Asemarakennus etelästä

Asemarakennus pohjoisesta

Asemarakennus itäsiivu

Asemarakennus ikkuna

Asemarakennus sisäänkäynti länsisiivu

Maakellari

Tavara-asema itäsiivu

Asema piharakennus

Piharakennus konsolit

Vahtitupa1

Vahtitupa2 itäsiivu

Vahtitupa2 piharakennus

Sauna

Vesitorni

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	74
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-2-2
Osoite	Lylyntie	Alue	11
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	opetus	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	palstatila	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	2
		Inventoitu	2

Kuvaus

Lylyn vanha kansakoulu sijaitsee "Naurismäellä" Ala-Lylyjärven pohjoispäässä. Koulun mäelle ajetaan paikallistieltä, lylyntieltä, ylös sisäpihaan. Vanhan kansakoulun vastapäätä pihan koillislaidalla on uusi 1950-luvulla rakennettu koulurakennus ja pihan luoteislaidalla vanha piharakennus. Pihassa ei ole istutuksia vaan hiekkakenttä ja pihan itälaidalla urheilukenttä.

Historia

Lylyssä kansakoulua käytiin koulun perustamisen jälkeen vuodesta 1901 ensin Teiskonlahden talossa, vierashuonerakennuksessa. Uutta koulurakennusta varten Teiskonlahden omistajat lahjoittivat Oriveden kunnalle tonttimaan Naurismäeltä. Teiskonlahden kantatalosta on siis lohkottu palstatila Lylyn kansakoulua varten maarekisterikirjan mukaan vuonna 1904. Koulurakennus on valmistunut vuonna 1904. Sen on suunnitellut Otto Aronsson.

1940-luvulla koulurakennuksen vastapäätä tontin toisella laidalla oli ulkorakennus, jossa oli iso liiteri, heinälato, ulkokuusit ja navetta. Nykyisen piharakennuksen paikalla oli pakari, jossa oli pesutupa ja sauna. Johtajaopettajan asunto oli koulurakennuksessa. 1950-luvulla vanhan kansakoulun vastapäätä tontin koillislaidalle rakennettiin uusi koulurakennus ja nykyinen piharakennus on mahdollisesti saman aikaisesti rakennettu. Vanhassa koulurakennuksessa toimii nykyisin Lylyn kirjasto ja koulutiloissa on terveydenhoitajan huone sekä liikuntasali.

Ympäristö ja pihapiiri

Koulurakennus sijaitsee mäellä ja sen lounaissivulta viettää rinne alas tiellepäin. Koulun vastapäätä tien toisella puolella avautuu avoin peltomaisema kohti Lylyjärveä. Paikallistieltä koulun näkee hyvin. Pihapiiriä ympäröivät pellot. Pihassa koulun nurkalla on vielä vanhoja koivuja ja lähempänä tietä nuorempaa koivikkoa. Piha on valoisa ja avoin.

Kaava Osayleiskaava **pvm**

Suojelu

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002.

Suulliset lähteet

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.	arkkitehtoninen
Historiallinen	sivistyshistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Perustelu	Koulurakennus on perinteinen vuosisadan vaihteen aikainen hirsirakennus niin rakenteeltaan kuin ulkoasultaan. Mutta sen ulkoasussa on nähtävissä arkkitehtonisia piirteitä, jotka liittyvät erityisesti Lylyn asemansseudun rakennusten arkkitehtuuriin. Näitä ovat detaljit erityisesti ikkuna-, ovi- ja räystäänaaluskoristeissa. Tyylipiirteet ovat näissä saaneet vaikutteita selvästi asemarakennusten tyyppiirustuksista.
Arvoluokka	1

Lisätietoja, toim.pidesuos. Koulurakennuksen lähellä oleva vanha puusto tulisi säilyttää ja uusia tarvittaessa samoille paikoille. Pihapiirin avoimet tilat tulee säilyttää, eikä lisärakentaminen vanhan koulurakennuksen lähelle ole suositeltavaa. Koulurakennuksen ulkoasun arkkitehtoniset koristeaiheet ja niiden tyyli tulee säilyttää. Koulurakennuksen ympäristö, koulu keskellä viljelysmaisemaa, selkeästi nähtävillä tulee huomioida maisemakokonaisuudessa.

Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 26.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	74	Rakennus id	301	Rno	177-411-2-2
Rakennustyyppi	koulu	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	opetus	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	opetus	Rungon muoto			
Suunnittelija	Itseoppinut	Ullakko	☒	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil	Otto Aronsson	Perustus		Lohkokivi	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi	1904	Vuoraus		Vaakalauta	
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Pelti -saumattu	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet	1950, 1970	Kuisti		umpikuisti	
		Kuistin kattomuoto		harjakatto	

Kuvaus

Vanha kansakoulurakennus on rungoltaan suorakaiteen muotoinen, mutta sisäpihan puoleisella sivulla on poikkipääty. Sisäänkäynti on päädyn umpikuistin kautta. Lylyntielle julkisivussa näkyy komea kahdeksan ikkunan rivi. Pohjakaava ja huonejärjestys on muuttunut alkuperäisestä vuosikymmenten aikana.

Ikkunat ovat alkuperäisillä paikoillaan. Ikkunoiden kehykset on koristeltu puuleikkauksin ja ne ovat säilyneet hyvin. Ikkunoiden kehyslistassa on ylhäällä ruusukeornamentit ja jyrkkä profiililista vesilistana. Sivulaudan ornamentteina ovat mm. kartikoristeet. T-malliset ikkunat ovat alaosaan jaettu neljään ruutuun.

Koulun sisäpihan puolella on myös sisäänkäynti ja pulpettikattoinen katos rakennusosien kulmauksessa. Vuoraus on vaakalautoitettu ja säilynyt alkuperäisenä. Se on maalattu punamultamaalilla. Ikkunakehykset, nurkkalaudat ja harjakoristeet ovat valkoiset. Päädyissä on pystyautoitus peiterimoin vaalean ruskeaksi maalattuna.

Perustuksen lohkokivet on laastilla muurattu ja niissä on tuuletusaukot. Alapohja on rossipohja. Perustuksen ja vuorauksen alaosaan on leveä sokkelilista. Kate on saumapellistä.

Historia

Koulurakennuksessa on sen valmistumisen jälkeen vuonna 1904 ollut kaksi koulutilaa ja eteinen. Sisäänkäynti ja kuisti olivat koulun mäelle tultaessa sen päädyssä. Päädyssä oli korkeat graniittirappuset harjakattoinen katos ja pylvää sen alla sivuilla. Koulun ovi oli peiliovi koristekehysin, Koristeornamentit olivat samoja kuin ikkunoiden kehyksissä. Koulurakennuksen ikkunakehysten koristeissa on nähtävissä suunnittelijan, Otto Aronssonin käyttämä ornamenttiikka, jossa on tyyli vaikutteita ja muotoaiheita asema-arkkitehtuurista.

1940-luvulla koulussa oli luokkahuone nykyisen liikuntasalin kohdalla. Päädyssä oli johtajaopettajan asunto.

Uuusi kaksikerroksinen koulurakennus rakennettiin sisäpihan puolelle vanhan koulun vastapäätä vuonna 1950. Se on tehty Maaseudun keskusrakennustoimiston kahden opettajan koulutyypin "Poku" -piirustusten mukaan. Tyyliltään ja rakennustavaltaan se funkkis-arkkitehtuurin mukainen.

Vuonna 1958 olevissa muutospäivityksissä on opettajan asunnon huoneiksi varattu tilat sisäänkäynnin vasemmalta sivulta. Oikealla oli keittiö ja päädyssä kaksi suurta luokkahuonetta. Umpikuisti rakennettiin mahdollisesti näihin aikoihin mäen puoleiseen pätyyn. Koululaisten sisäänkäynti luokkiin oli siirretty sisäpihan puolelle.

Vuonna 1978 koulun opettajan asuntohuoneista on muodostettu kirjastohuone ja pukeutumis sekä peseytymistilat. Lylyntien puoleisella sivulla ollut iso luokkahuone muutettiin liikuntasaliksi ja poikkipäädyn luokkahuone puu- ja metallityötiloiksi. Keittiöstä tehtiin terveydenhoitotila.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	arkkitehtoninen
Historiallinen	sivistyshistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Hyvin alkuperäisessä asussaan säilynyt koulurakennus, joka omalta osaltaan täydentää Lylyjärven kyläalueen rakennetun ympäristön historiaa sivistyshistoriallisesti arvokkaana. Koulu sijaitsee maisemallisesti keskeisellä paikalla.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja Koulun säiluminen ulkoasultaan ja muodoltaan nykyisen kaltaisena ilman lisärakentamista on tärkeää pihapiirin ja kylän maisemakokonaisuudessa.

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **2**

Kiinteistö	74	Rakennus id	302	Rno	177-411-2-2
Rakennustyyppi	kalustovaja	Kerrosluvu			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Rankorakenne
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen	1950	Katemateriaali			Pelti -saumattu
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Piharakennus on pitkä ja suorakaiteen muotoinen rakennus pihan sivulla. Sen toinen pää on tiilestä muurattu ja toinen on rankorakenteinen. Tiiliosa päässä ovat käymälät. (neljä lautaovea), keskellä talli ja toisessa päässä varastotilaa. Tiiliosa on maalattu vaalean ruskeaksi j alautaosa on maalattu punamultamaalilla. Harjakatto on pohjoisen päästä jatkettu avokatokseksi. Kate on saumapelti.

Historia

Piharakennuksen paikalla on ollut alkujaan pakari, jossa oli pesutupa ja sauna. 1940-luvun alkupuolella pamarin pesutupa muutettiin koulukeittiöksi. Nykyinen piharakennus on rakennettu todennäköisesti 1950-luvulla uuden koulurakennuksen rakentamisen aikoihin.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Piharakennus, joka täydentää luontevasti koulun pihamiljöötä.

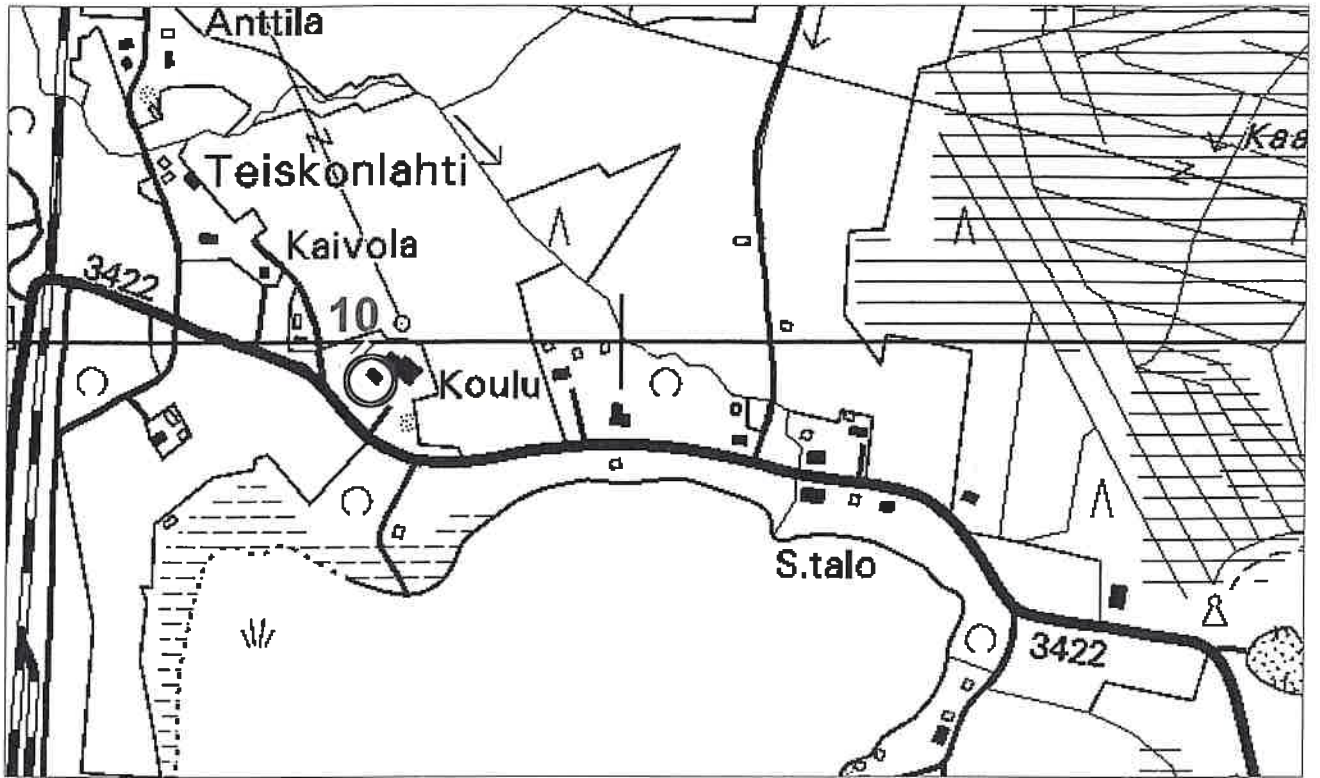
Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

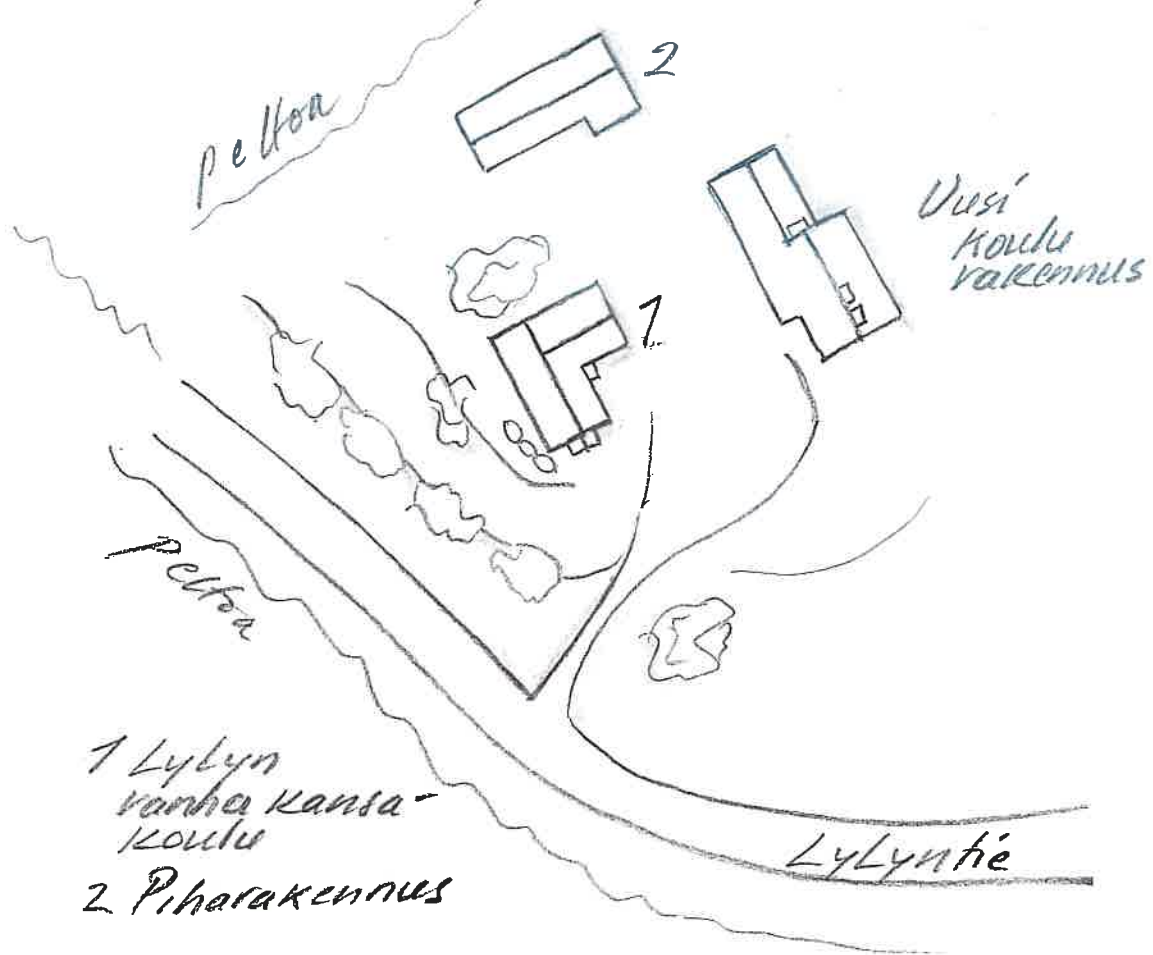
Lisätietoja

Juupajoki/Lylyjärvi/Lylyn kansakoulu

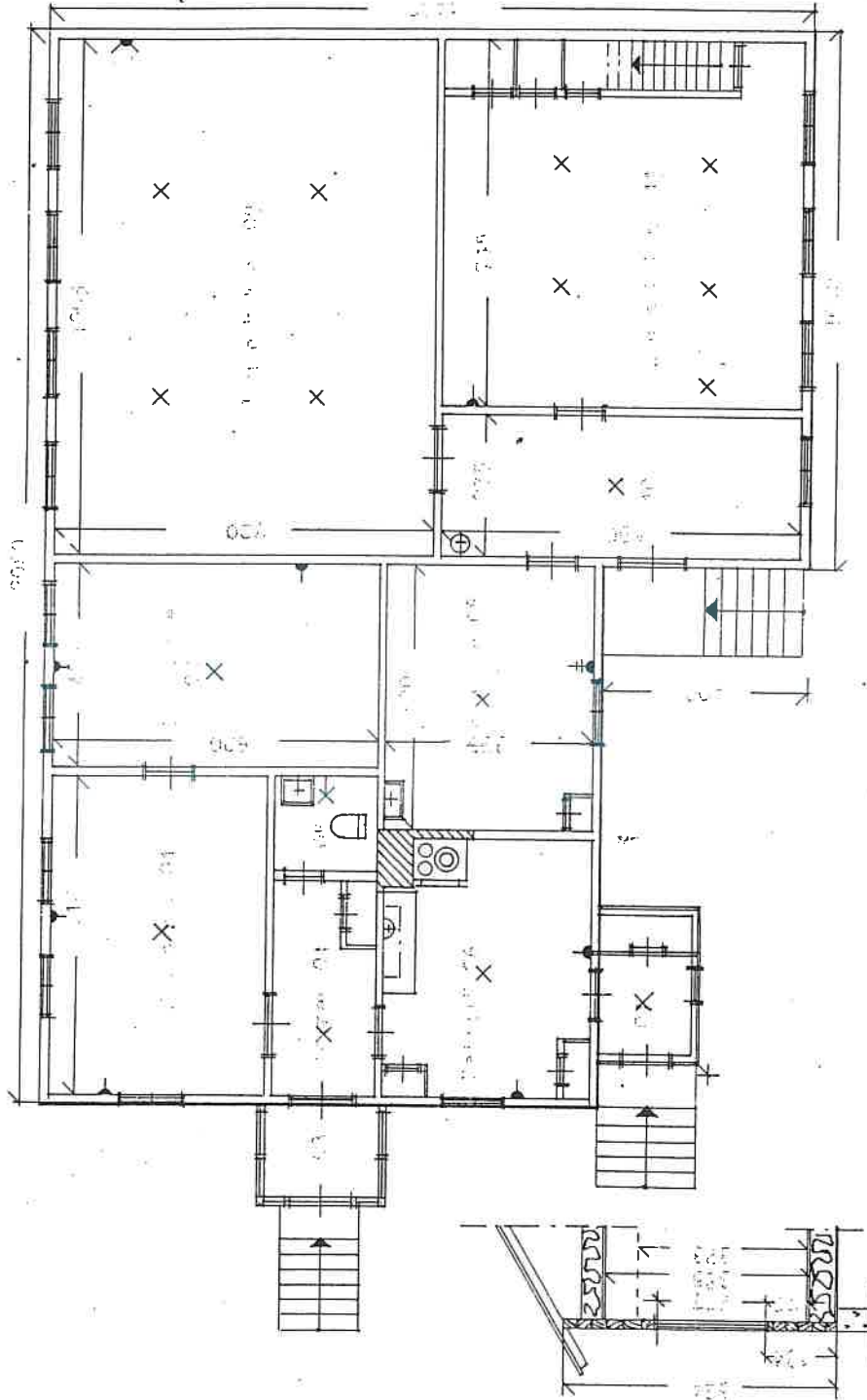

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

Lylyn vanha kansakoulu 1958 pohjakaava

Arkkitehti: Antti Oksanen
1958

Juupajoki/Lylyjärvi/ Lylyn kansakoulu

Koulun lounaissivu

Koulun ikkuna

Koulun kaakkoissivu

Koulun koilissivu

Koulun piharakennus kaakkoissivu

Uusi koulu pihapiirin koilissivulla

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	75
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-36
Osoite	Lylyntie	Alue	11
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	kokoontuminen	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	tontti	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	1
		Inventoitu	1

Kuvaus

Lylyn työväenyhdistyksen talo Rauhala sijaitsee Ala-Lylyjärven pohjoisrannalla aivan Lylyntien laidalla. Talon julkisivu on tiellepäin. Pihapiiri on avoin kenttä ja siltä on maisema järvelle. Tontin reunoilla on lehtipuita ja lepikkoa. Pihan itälaidalla on puuvaja ja ulkokuusi.

Historia

Lylyn työväenyhdistys on perustettu vuonna 1905. Tontti työväentalolle saatiin hankittua vasta vuonna 1908. Tontin vuokrasi 50 vuoden ajaksi Ylä-Yrjölän (kantatalo rek no 2) tilanomistajat Lauri ja Pauliina Lakua. Yhdistystoiminta ja kokoontuminen työväentalolla kansalaissodan päätyttyä. Sodan jälkeen, vasta vuonna 1929 yhdistys pystyi ostamaan työväentalon tontin Ylä-Yrjölän silloiselta isäntäparilta Martti ja Laura Toivoselta. Työväenyhdistyksen toiminta tiloissa jatkui toiseen maailmansotaan, jolloin talo oli sotilaiden majoitustilana. Vuoden 1944 lopulla iltamien pito ja yhdistystoiminta käynnistyivät jälleen. Rauhalan talo on sijainnut paikallaan vaikka sitä on hiukan laajennettu ja sisätiloja muutettu vuosikymmenten aikana. Talon editse kulkevaa Lylyntietä kutsuttiin Pirttikankaan tieksi aina 2000-luvun vaihteeseen, jolloin kylän tiestö nimettiin uudelleen.

Ympäristö ja pihapiiri

Työväentalon ympäristö on ollut avoimempi järvelle. Talo sijaitsee kapealla rantatontilla. Rakennuksen lähellä on ollut muutamia koivuja. Rakennuksen sivuilla ei ole ollut nykyisen kaltaista puustoa ja lepikkoa. Ympäristön pihapiiri on paikoin umpeen kasvanut. Talon edustalla tien varressa on ollut tonttiaita, joka on nyt uusittu. Piharakennukset vuosikymmenten varrella ovat kaikki olleet tontin itälaidalla.

Kaava Osayleiskaava **pvm**

Suojelu

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002

Suulliset lähteet Yrjö Rintamäki

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist. rakennusperinteinen
Historiallinen sosiaalishistoria
Ympäristöarvo maisemallisesti keskeinen sijainti

Perustelu	Kohtalaisesti vanhassa asusaan säilynyt työväentalo kuvastaa alueen sosiaalhistoriallista kerrostuneisuutta. Rakennus on osa järven pohjoisrannan maisemaa sijaitessaan avoimella paikalla järven rannassa.
Arvoluokka	3
Lisätietoja, toim.pidesuos.	Rakennus tulisi säilyttää osana maisemakokonaisuutta ja Lylyntien vanhaa rakennuskantaa. Pihapiiriä tulisi hoitaa: vanhempia puita tulee suojata ja raivata lepikko pois erityisesti talon länsisivulta, mutta myös eteläisivulta. Näin saataisiin maisema järvelle ja rantaan avattua. Rantarakentaminen lähelle työväentaloa ja sen kapeaa rantatonttia ei ole suositeltavaa.
Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 27.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	75	Rakennus id	303	Rno	177-411-1-36
Rakennustyyppi	työväentalo	Kerrosluke		1	
Nykyinen käyttö	kokoontuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	kokoontuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Nurkkakivet	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi	1908	Vuoraus		Lomalauta	
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Pelti -profiloitu	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet	1970, 1990, 2000	Kuisti		avokuisti	
		Kuistin kattomuoto		pulpettikatto	

Kuvaus

Työväenyhdistyksen talo on suorakaiteen muotoinen rakennus, jossa on tiellepäin poikkipäätyosa. Se on hirsirakenteinen. Sisäänkäynti rakennukseen on pihan puolelta ja tien puolelta. Pihanpuolelta on pieni avokuisti katoksella (harjakatto) ja tien puolella acokuisti pulpettikatolla. Tien puoleinen sisäänkäynti (lipunmyynti) on takoitettu yleisölle. Sisätilat ovat rakennuksen pitkässä osassa tanssi ja teatterisali sekä näyttämö. Sisäkatto on taitteinen. Päätyosassa kahvila.

Ikkunat rakennuksessa ovat lähes alkuperäisillä paikoillaan. Ikkunat ovat 6-ruutuisia ja ne on uusittu vasta säilyttäen alkuperäiset puitteet. Päädyissä yläikkunat ovat muutettu 1950- ja 60-luvun mallisiksi. Vuoraus ei ole enää alkuperäinen. Se on maalattu punamultamaalilla ja ikkunoiden vuorilaudat ovat valkoiset. Perustukset ovat nurkkakivillä. Kate on profiilipellistä. Vuorauksen ja kатteen muuttaminen ovat selvästi muuttaneet rakennuksen ulkoasua eniten.

Historia

Työväentalo Rauhala on ollut yhdistystoiminnan käytössä: teatteriesitykset, iltamat ja tanssit sekä muu yhdistyksen kokoustoiminta ovat olleet osa talon historiaa. Vapaus- ja toisen maailman sodan aikana sekä niiden jälkeen oli yhdistytoiminnassa ja talon käytössä erityisjärjestelyjä. Taloa on uusittu ja peruskorjattu.

Rakennuksen perusmuoto on ollut lähes nykyisen kaltainen valmistumisensa jälkeen. Sisäpihan puolella oleva julkisivu (itä) ja kulmaus on muutettu. Aiemmin siinä oli sisäänkäyntikatos ja rappuset kulmassa tieltä tultaessa. Itäsivu rakennettiin yhtenäiseksi, siksi siinä on tasapainoton ikkunoiden ja sisäänkäynnin sijoitus. Julkisivun jäsennys ei tunnu luonnolliselta. Sisätiloissa muutoksia on tehty muuttamalla entinen ravintola ja putkaosa itäpuolelta salin päätä. Tila avattiin neljä vuotta sitten, näin sali saatiin suuremmaksi. Entinen vahtimestarin asunto poikkipäädystä muutettiin keittiöksi ja myyntitiskiksi 1990-luvun lopulla.

Ns. naistenhuoneesta tehtiin nykyinen kahvila samoihin aikoihin. Yleisön sisäänkäynti-kuisti tehtiin pohjoisvulle 2000-luvun alussa entisen sisäänkäynnin ja lipun myynnin paikalle. Sali ja näyttämö ovat vanhinta säilynyttä osaa. salin katto ja seinät on uusittu lastulevyllä ja maalattu.

Rakennuksen ulkoasua on muuttanut paljon 1980-luvulla uusittu lomalaudoitus. Vanha lautavuoraus näkyy vähän uuden sisäänkäynnin katoksen yllä. 1940-luvun lopulla vielä ulkovuoraus oli vaakalautoitettu ja päädyissä oli pystylautoitus (loma). Vuoraus oli punamultamaalilla maalattu. Ikkunoiden vuorilaudat ja rakennuksen nurkkalaudat olivat valkoiset. Myös sisäpihan itäjulkisivun muutos ja profiilipeltikaton rakentaminen ovat vaikuttaneet ulkoasuun. Alkujaan katteena on ollut saumapelti. Pihapiiriin on aina kuulunut ulkorakennus, joka nyt on pihan itälaidalla. Rakennuksessa on puusuoja ja ulkokuusi....

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	rakennusperinteinen
Historiallinen	sosiaalihistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Ks. kiinteistö

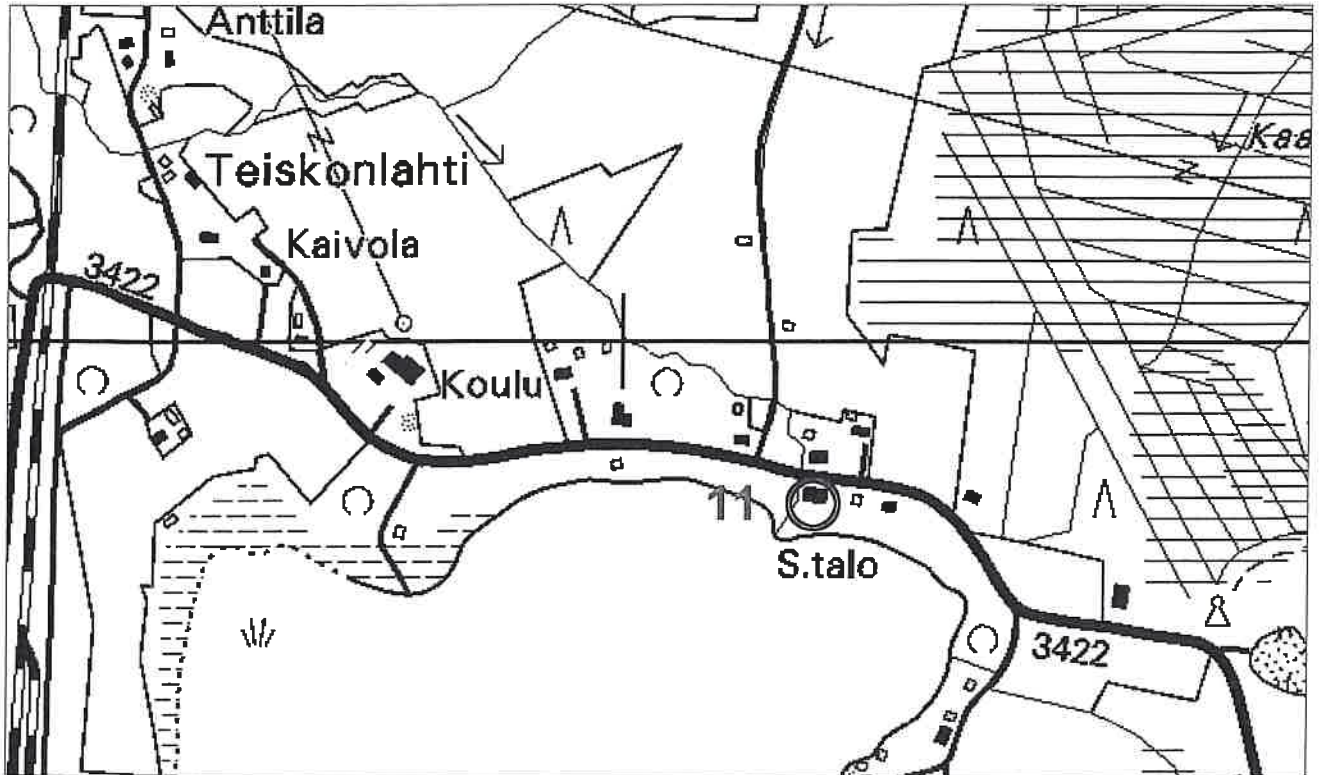
Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja Työväentalon ulkoasun muutokset ja pihapiirin umpeen kasvaminen reuna-alueilta vaikuttavat paikan tunnistamiseen. Talon ikä ja paikan historia eivät avaudu ohikulkijalle heti rakennuksen ulkoasusta. Uusi teräsverkkoaita tontin ja tien rajalla ei myöskään kerro vanhasta ympäristöstä. Aita on ollut aiemmin puupylväin ja laudoin tai parruin tehtynä.

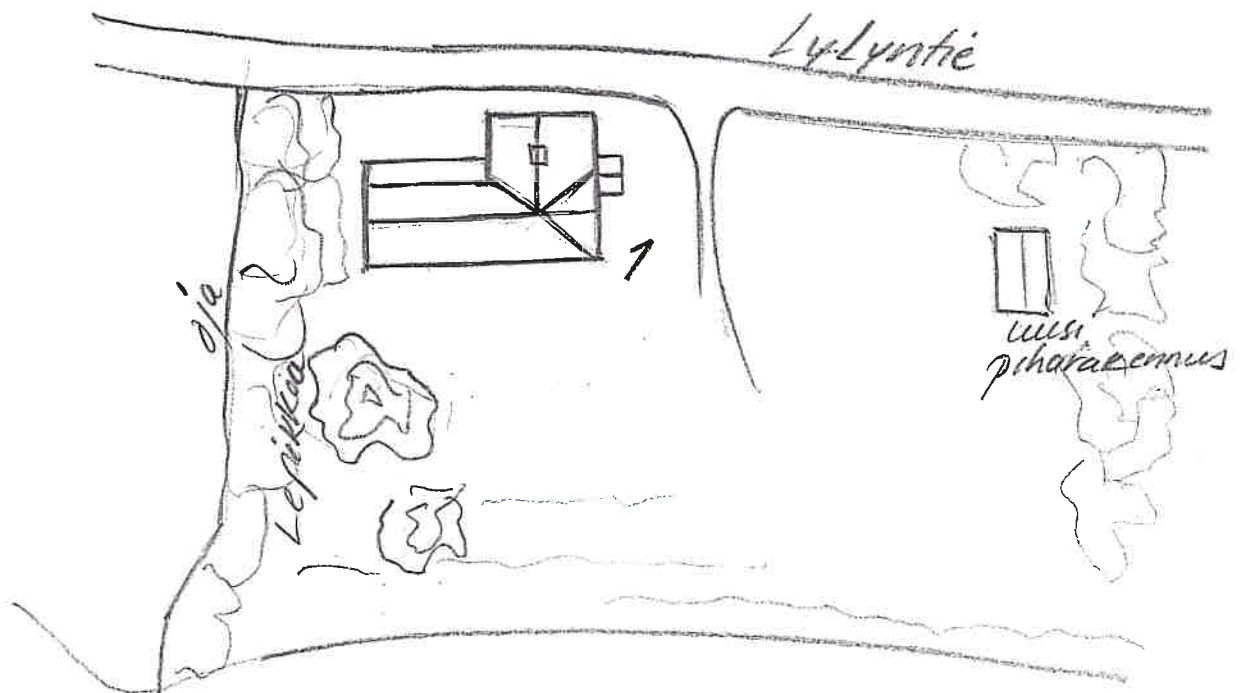
Juupajoki/Lylyjärvi/Ranta

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

1 Työväentalo "Rauhala"

Juupajoki/Lylyjärvi/Ranta

Työväentalo "Rauhala"

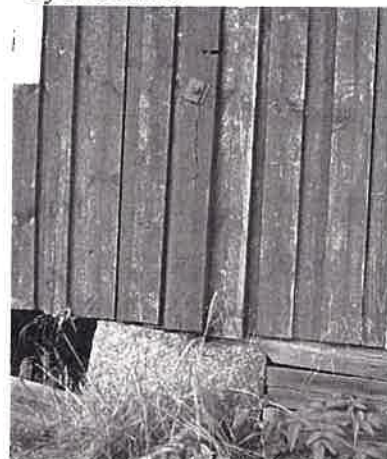
Työväentalo eteläsivu

Työväentalo itäsivu

Työväentalo pohjoissivu

Nurkkakivi ja vuorausdetalji

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	76
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-138
Osoite	Kanervantie 32	Alue	11
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyypin	mäkitupa	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyypin	tontti	Rak lkm	4
		Inventoitu	4

Kuvaus

Tie Roposen mäelle Varikontieltä nousee jyrkästi kuusikkoiseen mäkeen. Pirtti mäellä on Lylyn korkeimmalla kohdalla. Vuosisadan vaihteen aikainen mäkitupa on paikallaan mäen laella. Tonttimaa laskee hiukan mäeltä alas kohti läsireunaa ja metsää. Metsän reunassa on sauna. Tontilla on lisäksi vanha piharakennus.

Historia

Kyläläisten tuntema Roposen mäki on tunnettu kylän korkeimpana kohtana. Mäkituvassa asuivat 1900-luvun vaihteessa Sofia ja Taavetti Roponen. Kylän yhteiskeräyksellä hankittiin Roposen pieni pirtti Kavalan kylästä Ruovedeltä vuonna 1901 ja siirrettiin Lylyyn. Mäkitupa on kuulunut Ylä-Yrjölän perintötilaan (rek.no 1). Aitta on siirretty mäelle myös Kavalan kylästä. Muut rakennukset ovat rakennettu pihapiiriin. Rakennukset ja tontti ovat pysyneet suvussa. Nykyinen omistaja on käynyt paikalla 1940-luvun lopulta ja asuu nykyisin pirtissä ympäri vuoden.

Ympäristö ja pihapiiri

Ympäristö mäellä on suojaisa, sillä tonttia rajaa sankka kuusikko idässä ja paikoin lännessä. Pihapiiri on hyvin hoidettu erilaisin osin. Keskellä on kasvimaata ja luumupuu, marjapensaat ovat tontin etelälaidalla. Rakennuksien ympärillä on lukuisia vanhoja koristekasveja ja pensaita. Pirttirakennuksen eteläpäädyssä ja rinteellä on vanhoja puita, tammi ja vaahtera. Leo Kanerva on vaalinut pihapiiriä ja hoitanut sitä säilyttäen vanhan pihapiirin maiseman ja kasvillisuuden.

Kaava Osayleiskaava **pvm**

Suojelu

Kirjalliset lähteet

Suulliset lähteet Leo Kanerva

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist. rakennusperinteinen
Historiallinen asutushistoria
Ympäristöarvo maisemallisesti keskeinen sijainti

Perusteet

Rakennukset sekä pihapiiri ovat säilyneet hyvin rakentamisensa aikaisessa asussa. Ympäristö on säilynyt luonnontilaisena, eikä lähellä entistä mäkitupaa ole uudisrakennuksia. Viereisen tontin Viitalan entinen mäkitupa on myös säilynyt alkuperäisessä muodossaan.

Arvoluokka

2

Lisätietoja, toim.pidesuos. Mäkialue ja entisen mäkituvan pihapiiri kasveineen ja puineen sekä luonnontilainen metsäympäristö tulisi säilyttää. Uudisrakentaminen tonteille tai lähiympäristöön ei ole suositeltavaa.

Liitteet

Kuvaliite, karttaote asemapiirros

Valokuvat

Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM

Inventoija

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
27.8.2003

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	76	Rakennus id	304	Rno	177-411-1-138
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			Eteiskamaritupa
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1901	Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti- aalto
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1950, 1990	Kuisti			umpikuisti
		Kuistin kattomuoto			harjakatto

Kuvaus

Vanha asuinrakennus on pieni tupa ja kamarityyppinen hirsirakennus. Umpikuisti on sisäpihan puolella rakennuksen länsisivulla. Rakennuksessa sisällä on vanhat lattialankut säilyneet. Huonejärjestystä on muutettu.

Kuisti on vaakalaudoitettu ja siinä on paneeliovi. Paneeli on samaa kuistin seinissä ja ovissa. Seinät ovat hirsipintaiset. Päädyt on päretetty. Kolmella sivulla on ikkunat. Kuistin ikkunat ovat eteläisivulla. Kaikki ikkunat ovat uudet. Kato on myös uusittu vasta. Perustuksena on edelleen nurkkakivet.

Historia

Rakennus siirrettiin paikalleen 1900-luvun vaihteessa ja rakennettiin vuonna 1901. Hirsirunko voi olla tätäkin vanhempi. Tupaa asui tuolloin nykyisen omistajan isän isä Taavetti (David) Roponen perheineen. Alkujaan sen perusmuoto on ollut yksinäistupa. Sisäänkäynti oli nykyisellä itäsivun paikalla. Seinähirsissä näkyy vielä oven paikka. Tuvassa oli muurin paikka länsisivulla sisäänkäyntiä vastapäätä. Tupa oli jakamaton. Myöhemmin tehtiin uusi sisäänkäynti ja umpikuisti rakennuksen länsisivulle. Kuisti tehtiin todennäköisesti 1920-30-luvulla. Tuvan pohjoisivulle jaettiin seinällä kapea makuukamari. Unin ja muurin paikka siirtyi kamarin ja tuvan väliselle seinälle. Ikkunat olivat alkujaan 6-ruutuisia. Katto oli pärestä samoin päätyjen vuoraus. Perustus on ollut aina nurkkakivillä. Alustana oli maapohja ja uivat lankut.

Katolle on uusittu eristysvillat. Ikkunat on uudistettu 150-60-luvulla ja ikkunapuitteet karneineen on vasta kunnostettu. Katon päätyjen päretys on vastikään myös uusittu. Päreet on tehty kylällä. Rakennus oli pitkään kesämökkikäytössä.

Rakennushistoriallinen	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Asuinrakennus on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan ja se kuuluu alueen mäkitupiin. Rakennuksessa näkyvät hirsirakennuksien helppo muunneltavuus ja erilaiset rakenneratkaisut sekä rakennustavat vuosikymmenten ajalta 1900-luvulla.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja Rakennuksen alahirret alkavat olla uusimisen tarpeessa. Rakennus on painunut paikoin.

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **2**

Kiinteistö	76	Rakennus id	305	Rno	177-411-1-138
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen	1900	Katemateriaali			Pelti- aalto
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1990	Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Piharakennus on pitkä ja kapea rakennus pihan pohjoislaidalla. Rakennuksen toinen pää on hirrestä ja toinen on ranko- sekä lautarakenteinen. Hirsiosassa on ollut navetta ja toisessa päässä liiteri. rakennus on maalaamaton pinnaltaan. siinä on lautaovet. Kate on vasta uusittu aaltopellistä.

Historia

Liiteri ja navettarakennus on todennäköisesti rakennettu samaan aikaan kuin asuinrakennus Roposen mäelle. Navettapäätä on tehty kesäaitta ja hirsiseinään on puhkaistu ikkuna. Liiteriin on valettu betonilattia myöhemmin. Kate on ollut alkujaan pärestä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Liiteri on osa vanhaa pihapiiriä ja sen rakennuksia. Se rajaa ja suojaa pihapiiriä sen pohjoissivulla.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja Rakennus on painunut alarinteen puolella.

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **3**

Kiinteistö	76	Rakennus id	306	Rno	177-411-1-138
Rakennustyyppi	aitta	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen	1900	Katemateriaali			Huopa -saumattu
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1990	Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Aitta on hirsipintainen ja käsittelemätön. Se on otsa.aitta pitkänurkilla. Lisähirret perustuksen korottamiseksi on laitettu myöhemmin. Katteena on huopa.

Historia

Aitta on siirretty paikalle samoin kuin asuinrakennus Kavalan kylästä 1900-luvun vaihteessa. Hirsirunko on todennäköisesti vielä vanhempi. Se on ollut vilja-aittana. Aittaa on myöhemmin korotettu ja sen lankkulattia on uusittu. Seinään on puhkaistu ikkuna itäisivulle, kun aitta muutettiin asuin aitaksi 1990-luvulla. Huopakate on laitettu 1880-luvulla. Aiemmin kate oli päreestä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen asutushistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Aitta kuuluu pihapiirin vanhojen rakennusten ryhmään ja on siinä ominaisuudessa säilyttämisen arvoinen. Aitan käyttötarkoitus on muuttunut, mutta sen ulkoasusta pystyy vielä näkemään alkuperäisen muodon ja rakennustavan.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 4

Kiinteistö	76	Rakennus id	307	Rno	177-411-1-138
Rakennustyyppi	sauna	Kerrosluke		1	
Nykyinen käyttö		Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö		Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko ☐		Kellari ☐	
Signeeraus/vuosil		Perustus		Betoni - valettu	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi	1948	Vuoraus		Pystylauta	
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Huopa -saumattu	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Sauna on keskeltä hirsirunkoinen ja päädyt ovat ranko- sekä lautarakenteisia. Keskellä on sauna, eteläpäässä porstua (pukeutumistila) ja pohjoispäässä liiteri. Laudoitus on pystyлаudoitus peiterimoin saunan porstuassa. Liiteri osassa on harvavälinen pystyлаudoitus. Rakennuksen vuoraus on ollut joskus maalattu.

Historia

Sauna on rakennettu vuonna 1948. Paikalla on ollut mahdollisesti vanha sauna ennen nykyistä rakennusta. Kate on uusittu mahdollisesti 1880-luvulla. Sauna on edelleen saunakäytössä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Sauna kuuluu olennaisella tavalla pihapiirin rakennuskantaan.

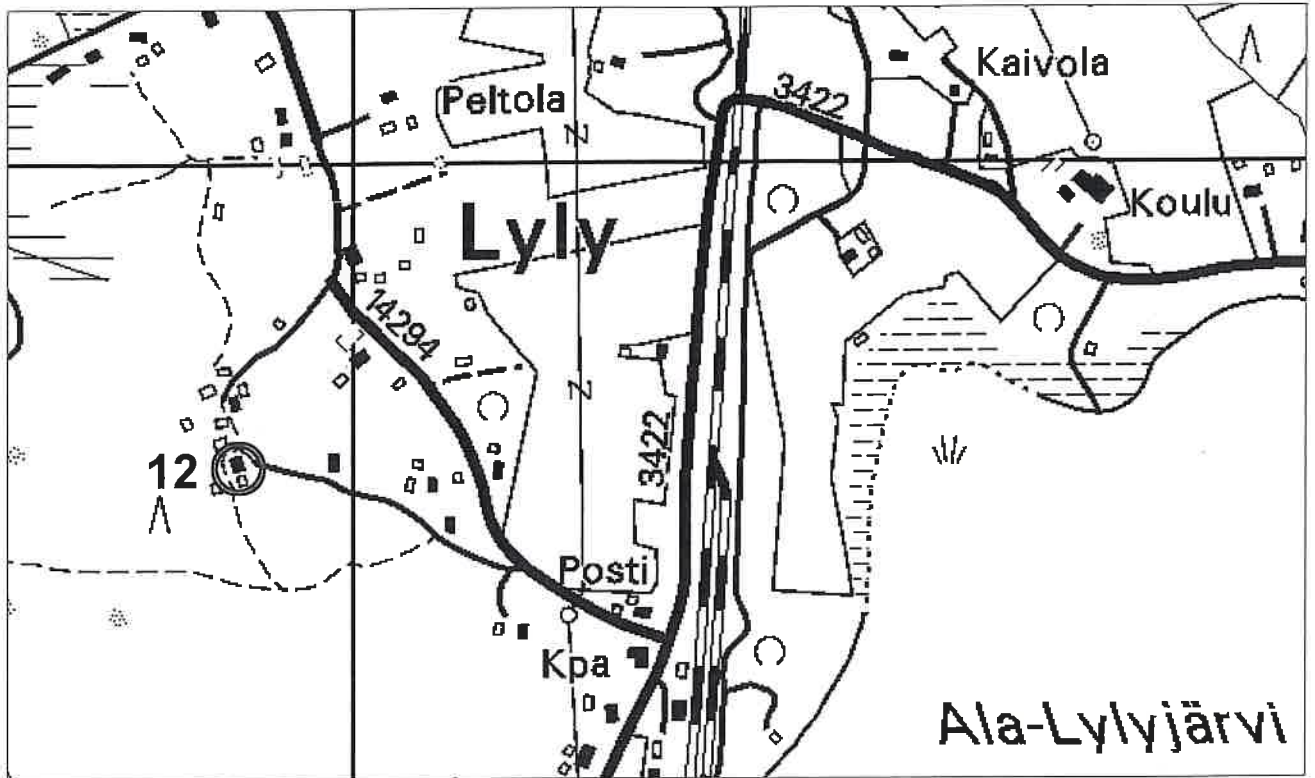
Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

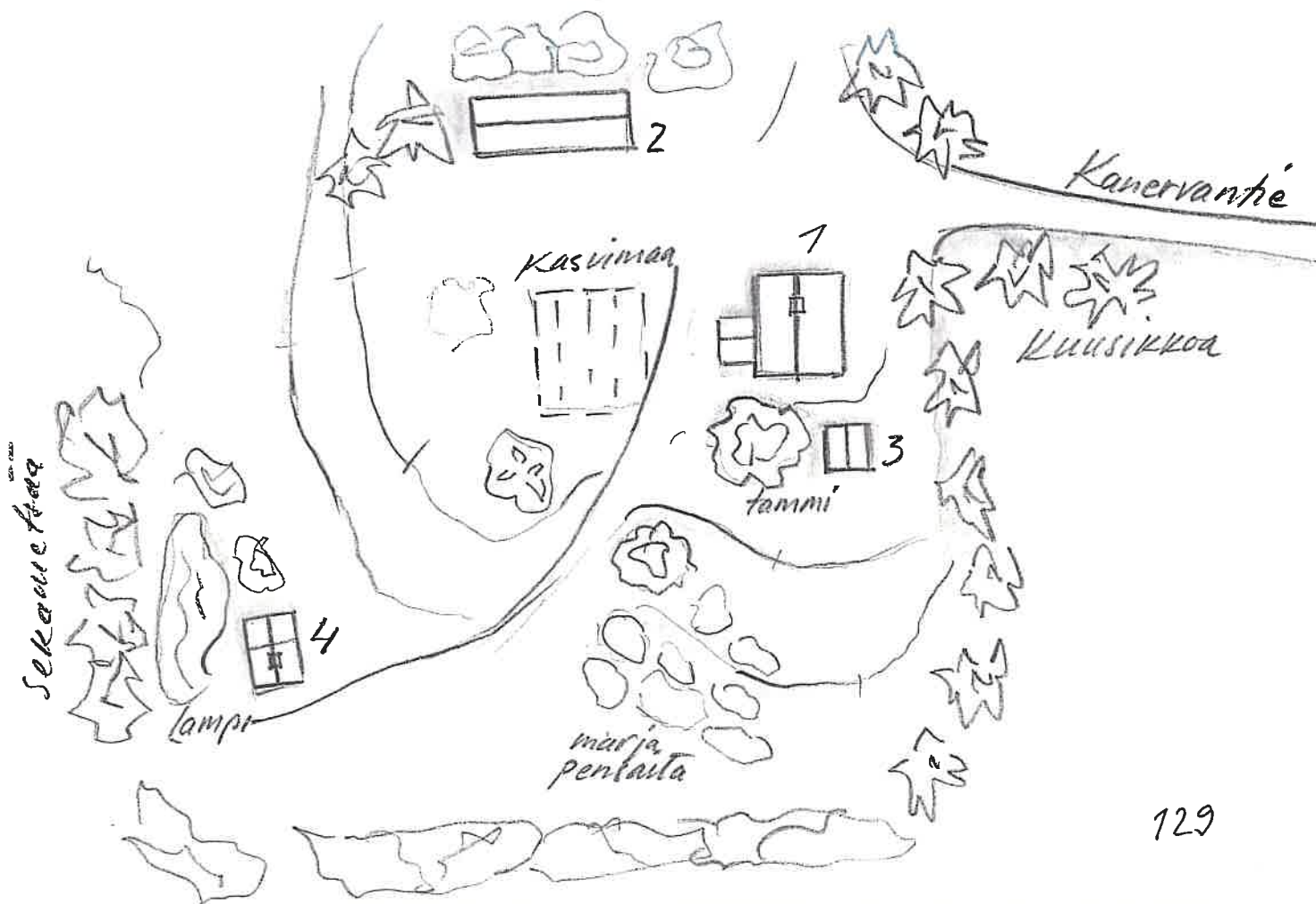
Juupajoki/Lylyjärvi/Raunio

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

- 1 Asuinrakennus
- 2 Piharakennus
- 3 Aitta
- 4 Sauna

Juupajoki/Lylyjärvi/Raunio

Asuinrakennus länsisivu

Asuinrakennus itäsivu

Asuinrakennus eteläsivu

Asuinrakennus pohjoissivu

Aitta pohjoissivu

Piharakennus eteläsivu

Sauna

Asuinrakennus ikkuna

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	77
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-71
Osoite	Lylyntie 260	Alue	11
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	tontti	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	1
		Inventoitu	1

Kuvaus

Tontti, jolla vanha inventoitu rakennus sijaitsee on Lylyntien ja Karimäentien kulmassa, Lylyn asemalta n. 800 m etelään. Tontilla on 1950-luvun alussa rakennettu omakotitalo, jota on myöhemmin lisärakennettu sekä kaksi piharakennusta (toinen 1950-luvulta). Tontilla oleva vanha talo näkyy Lylyntielle rakennusten välistä. Sen maaliton lautavuoraus erottuu hyvin muiden rakennusten joukosta pihapiirissä.

Historia

Ala-Yrjölän entinen isäntä Tuomas Ala-Yrjölä muutti tontille (tiettävästi Ala-Yrjölän maita) rakennuttamaansa taloon 1951-52. Tontilla on tuolloin tiettävästi jo asunut vuokralainen vanhassa mökissä. Mökkiä on kutsuttu "Veeran mökiksi" ja tiettävästi siinä on asunut vuokralla 1950-luvulla Beda Helsten. Mökki on siirretty paikalle, mutta ei ole tarkkaa tietoa mistä. Mökki on selvästi 1900-luvun alun vuosikymmeninä rakennettu, mahdollisesti 1910-20-luvulla. mökki on nyt asumaton ja lähinnä varastona.

Ympäristö ja pihapiiri

Tontti ja vanha rakennus sijaitsevat Lylyntien laidalla ja mäen päällä. Heti Rekolan tontin jälkeen alkaa laskeva rinne alas kohti Ylä-Lylyjärveä. Inventoidun talon takana Karimäentien varressa on vielä pari vanhaa pihakuusta, muuten pihapiiri on uuden näköinen ja uudistettu.

Kaava Osayleiskaava **pvm**

Suojelu**Kirjalliset lähteet**

Suulliset lähteet Seppo Norjanen, Aarno ja Kaija Niemelä

Kulttuurihistoriallinen arvo**Rakennushist.****Historiallinen**

Ympäristöarvo maisemallisesti keskeinen sijainti

Perustelu Mökki on selvästi alueen vanhempaan asutukseen kuuluva rakennus. Sen voi yhdistää vanhemman Ala-Lylyn ja Ylä-Yrjölän tilojen asutukseen liittyväksi. Rakennus on säilyttänyt vanhan ilmeensä

kohtalaisen hyvin ja sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla tien varressa.

Arvoluokka

2

Lisätietoja, toim.pidesuos.

Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 27.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **1**

Kiinteistö	77	Rakennus id	308	Rno	177-411-1-71
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	ei käytössä	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☒	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			Vaakalauta
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Huopa -kolmiorima
Rak.vuosisata	1900	Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			avokuisti
		Kuistin kattomuoto			harjakatto

Kuvaus

Vanha asuinrakennus on jyrkkä harjakattoinen hirsirakennus. Sen perusmuoto on suorakaide n. 4x5m. Rakennuksen kaakkoispäädyssä on avokuisti ja sisääntullessa on koko sivun levyinen kapea porstua. Porstuan lisäksi huoneita on vain yksi tupa. Rakennuksessa on yksi ikkuna lounais- ja luoteissivuilla. Ikkunat ovat 8-ruutuiset. Sisäänkäynnin oven sivulla on kapet ikkunat. Rakennuksessa on ollut muuri ja uuni. Piippu on poistettu. Kuisti on jyrkkä harjakattoinen. Siinä on lautakaiteet sivulla. Askelmat ovat lankusta. Ovi on paneeliövi. Kate on ollut mahdollisesti alkujaan päreestä. Vuoraus on ollut joskus maalattu keltamultamaalilla. Nyt pinta näyttää käsittelemättömältä.

Historia

Rakennus on ollut alkujaan Ala-Lylyn tilan mailla. Mökissä on asunut kyläläisten tiedon mukaan vuokralainen. Ns. "Veeran mökki" on paikallistiedon mukaan siirretty tontille. Rakennus on voitu rakentaa tontille 1900-1920-luvulla. Alkuperäiset lattialankut ovat säilyneet. Alustana on multiainen ja uivat lankut. Välipohjassa on turvetta ja multaa. Vuoraus on alkuperäinen. Mökkiä ei ole peruskorjattu tai uusittu. Kun Tuomas Ala-Yrjölä rakennutti tontille uuden rakennuksen 1952, jäi mökki tontin laidalle ja hiukan piiloon.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo maisemallisesti keskeinen sijainti

Arvojen perustelu Ks. kiinteistö

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

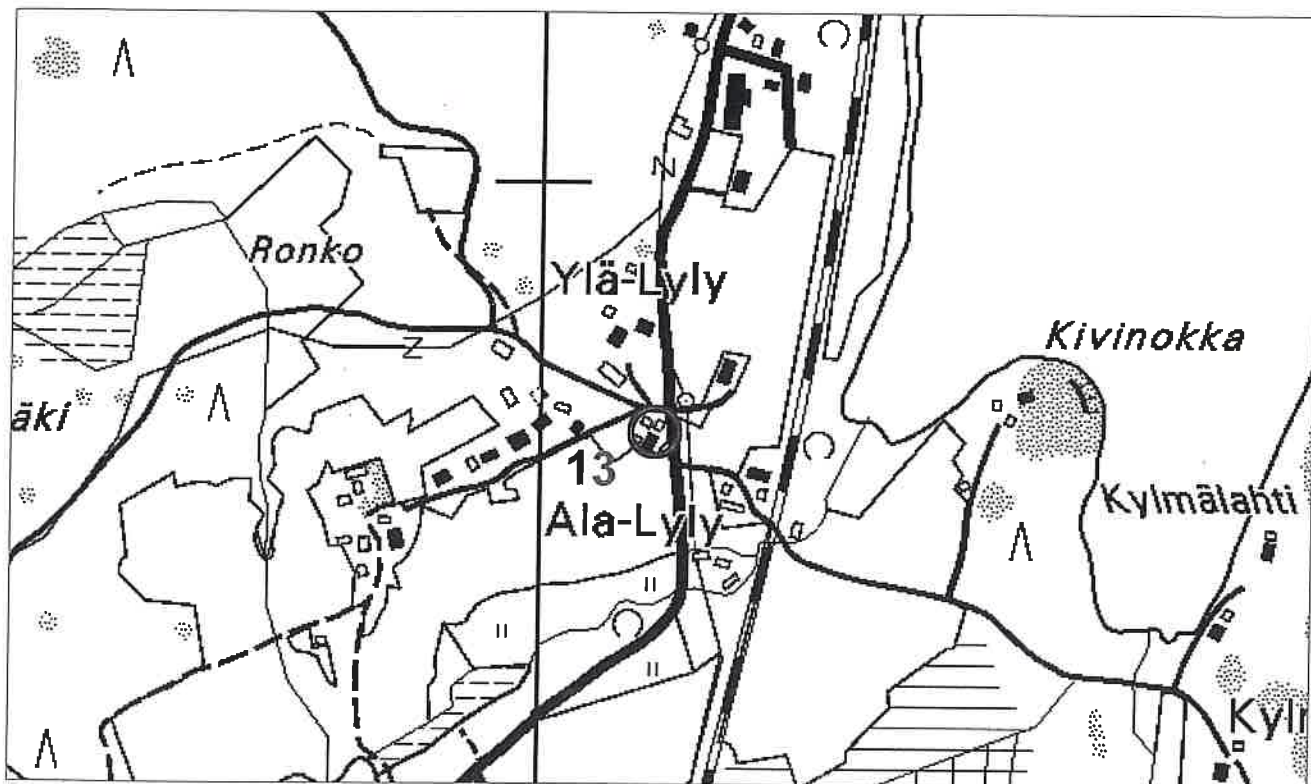
Kohtalainen

Luokitus

Lisätietoja

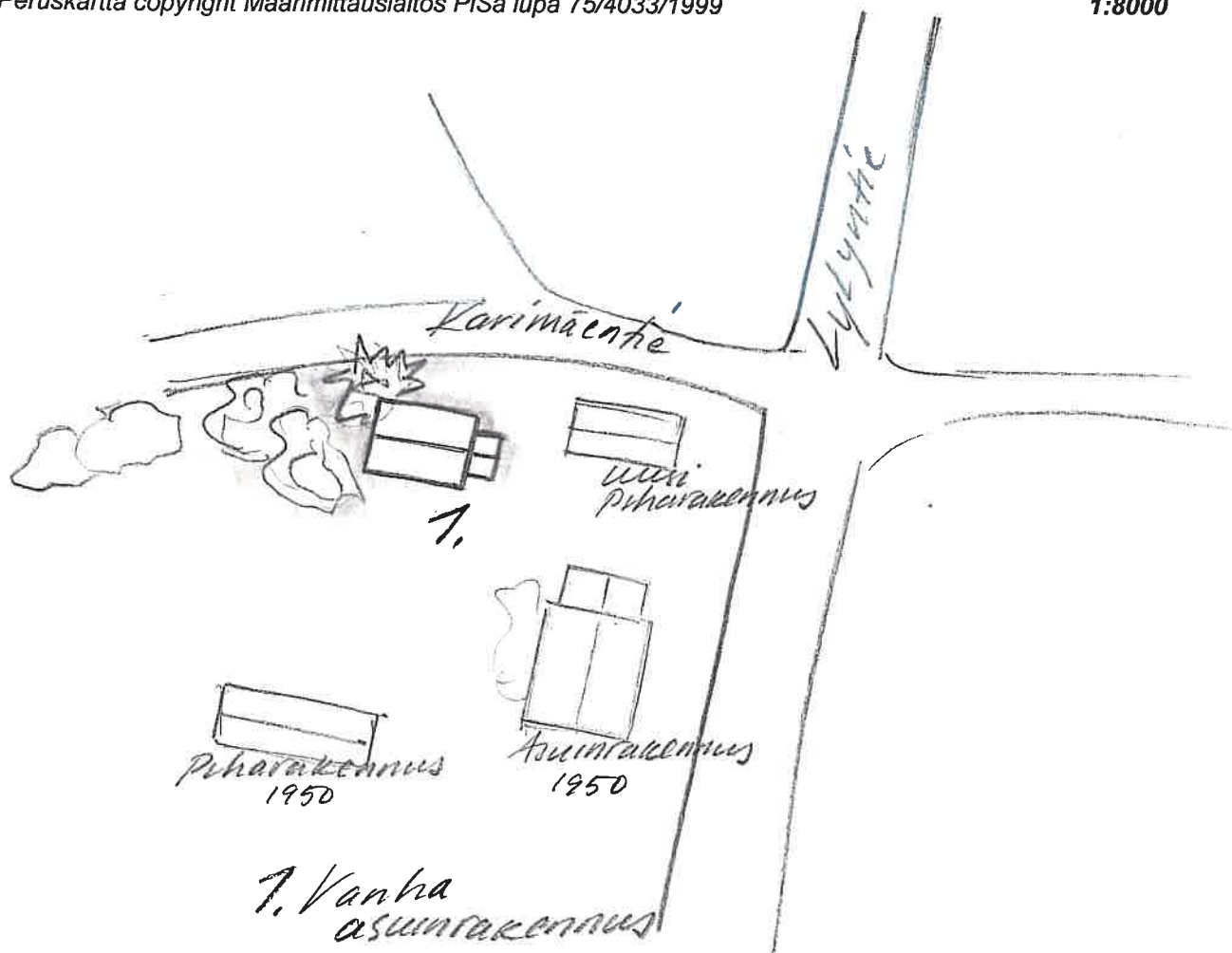
Vanha rakennus on tontilla uusien rakennusten takana ja tontin laidalla. Se jää osin rakennusten ja Karimäentien varressa olevan vanhan kuusikin suojiin. Rakennus on paikoin painunut ja peruskorjauksen tarpeessa. Kuistin hirsiperustus alkaa lahota. Rakennuksen kate ja vuoraus olisi uusittava. Rakennus on nyt varastona.

Juupajoki/Lylyjärvi/Rekola

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

Juupajoki/Lylyjärvi/Rekola

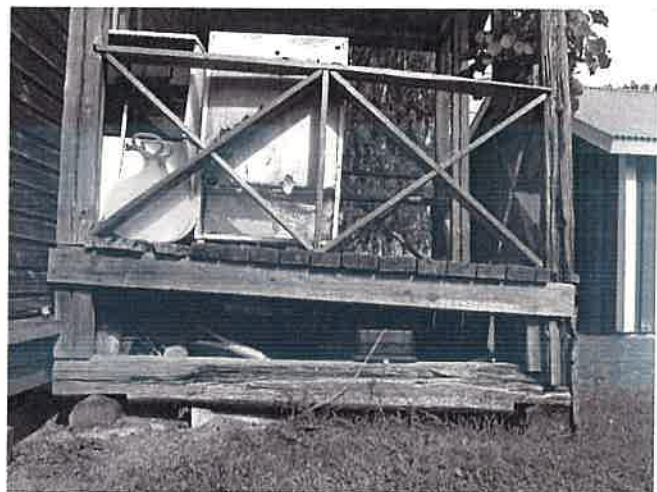
Asuinrakennus kaakkoissivu

Asuinrakennus lounaissivu

Asuinrakennus kuisti

Kuistin perustukset

Asuinrakennus koilissivu

Asuinrakennus nurkkakivet

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	78
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-33
Osoite	Lylyntie	Alue	11
Aluetyyppi	kyläkeskusta	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	tontti	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	2
		Inventoitu	2

Kuvaus

Asemalta Lylyntietä etelään ajettaessa Rintämäen tontti on heti nykyisen Osuuspankin tontin eteläpuolella. Tontilla on vanha asuinrakennus ja piharakennus. Tontti on kapea ja sen länsipuolella alkaa pian nousta rinne. Pihapiirissä on vanha tammi ja tien laidalla koristepensaita suojaamassa pihaa.

Historia

Vanha asuinrakennus on ollut todennäköisesti alkujaan kauempana tielinjasta. Sitä on laajennettu kuistilla n. 1950-60-luvulla ja pihapiiriin rakennettiin sauna mahdollisesti samoihin aikoihin. Tontti on lohkottu Ylä-Yrjölän tilasta ja se on voinut kuulua tilan mäkitupiin tai torppiin. Se voi olla rinteellä ollut Pöyhölän torpan rakennus. Rintämäen tontin lähellä, nykyisen Lylynrinteen asutuksen kohdalla oli vielä 1960- ja 1970-luvun vaihteessa Ylä-Yrjölän peltoja (heinällä). Ilmakuvassa Lylyjärven kylästä vuodelta 1960 mökki näkyy nykyisestä tielinjasta hiukan kauempana ja heinäpeltojen reunalla.

Ympäristö ja pihapiiri

Pihapiiriin rakennuksia ei näy Lylyntielle, ne ovat puiden ja muun kasvillisuuden suojassa. Tontin länsilaidalta alkaa maasto nousta ja jonkun matkaa rinnettä ylös on Lylynrinteen uusi asuntoalue. Lähellä ei ole muuta vanhempaa asutusta kuin "Rauhalan kaupan" talo.

Kaava Osayleiskaava pvm

Suojelu

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002. Ylä Lylyn laura muistelee, Lylyn kylän ja suvun vaiheita. Sukuhistoriikki 1996.

Suulliset lähteet

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.

Historiallinen

Ympäristöarvo

Perustelu

Arvoluokka

3

Lisätietoja, toim.pidesuos. Paikalla olevaa vanhempaa rakennuskantaa ja pihapiiriä lähellä kylätietä tulisi säilyttää.

Liitteet Kuvaliite, karttaote asemapiirros

Valokuvat Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM

Inventoija Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
29.8.2003

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	78	Rakennus id	309	Rno	177-411-1-33
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluku		1	
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko ☒		Kellari ☐	
Signeeraus/vuosil		Perustus		Nurkkakivet	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi		Vuoraus		Pystylauta, peiterima	
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Huopa -saumattu	
Rak.vuosisata	1900	Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet	1950, 1960	Kuisti		avokuisti	
		Kuistin kattomuoto		muu	

Kuvaus

Asuinrakennus on suorakaiteen muotoinen ja kapehko hirsirakennus (n. 3,5x7m). Sen perusmuoto on tupa ja kamari. Kuisti pihanpuoleiselle sivulle on rakennettu myöhemmin. Ikkunoiden paikat sivuilla ovat alkuperäiset, mutta ne on uusittu. Kuistin katto on jatkettu rakennuksen kätteestä. Kuisti on terassin tapainen. Rakennuksessa on pystylauta vuoraus peiterimoin. Se on maalattu punamultamaalilla. Ikkunoiden vuorilaudat ja rakennuksen nurkkalaudat ovat valkoiset. Kattena on huopa.

Historia

Rakennus on todennäköisesti vanha mäkitupa tai torppa. Se rakennettu 1900-luvun alkupuolella ja mahdollisesti siirretty nykyiselle paikalleen. Rakennuksen ikkunat on uusittu 1950-60-luvulla. Kuisti ja terassi on rakennettu 1950-60-luvulla. Vuoraus on myös uusittu näihin aikoihin. Huopakate on uusittu mahdollisesti 1970-80-luvulla.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Rakennus kuuluu kylän vanhaan asuinrakennuskantaan ja on osa Lylyntien varren asutusta.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

Rakennus on nyt kesämökinä.

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 2

Kiinteistö	78	Rakennus id	310	Rno	177-411-1-33
Rakennustyyppi	sauna	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Betoni - valettu	
Rakentamisaika		Runko		Rankorakenne	
Rak.vuosi		Vuoraus		Vaakalauta	
Rak.vuosikymmen	1960	Katemateriaali		Huopa -saumattu	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Saunarakennus on pieni punamultamaalilla maalattu rakennus pihan perällä. Sen pihanpuoleisella sivulla on katteen alla terassi ja sisäänkäynti. Saunan lisäksi siinä on liiteri.

Historia

uusi saunarakennus on rakennettu kesämökkikäytön aikana.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

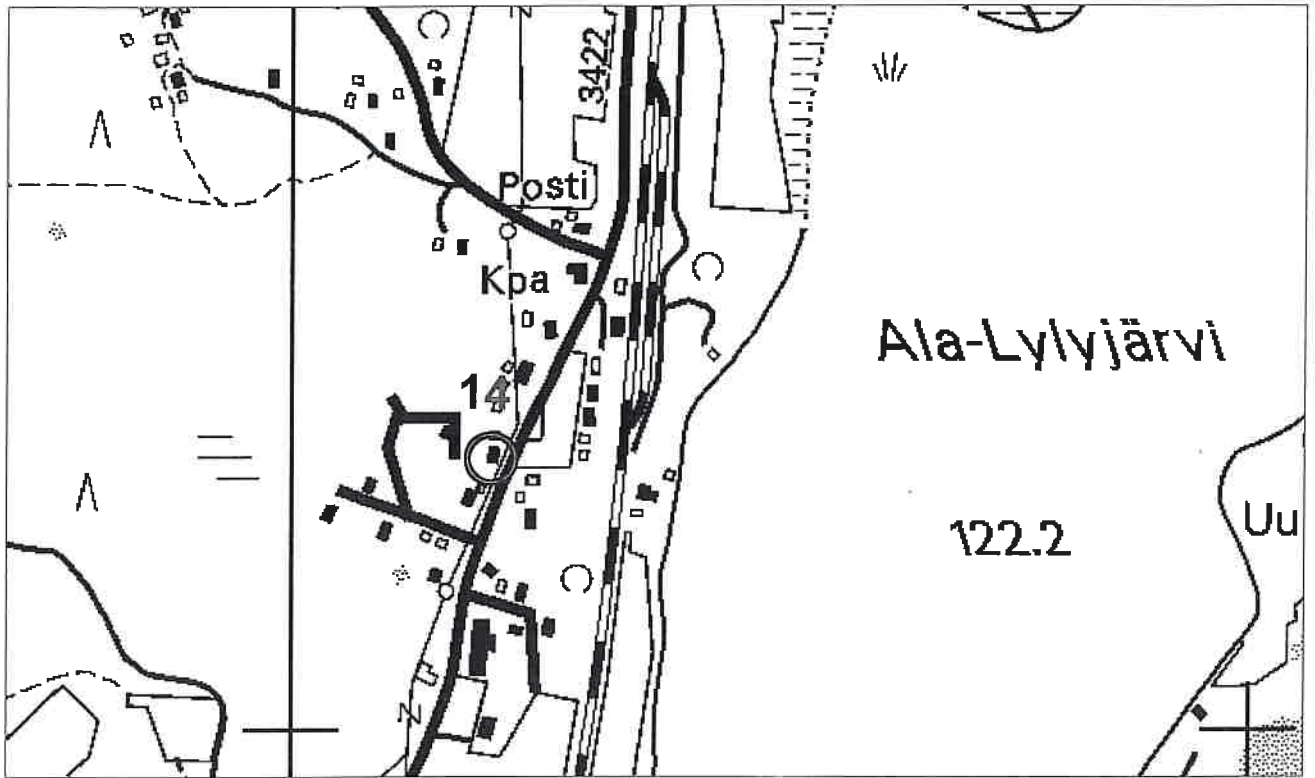
Kunto

Hyvä

Luokitus

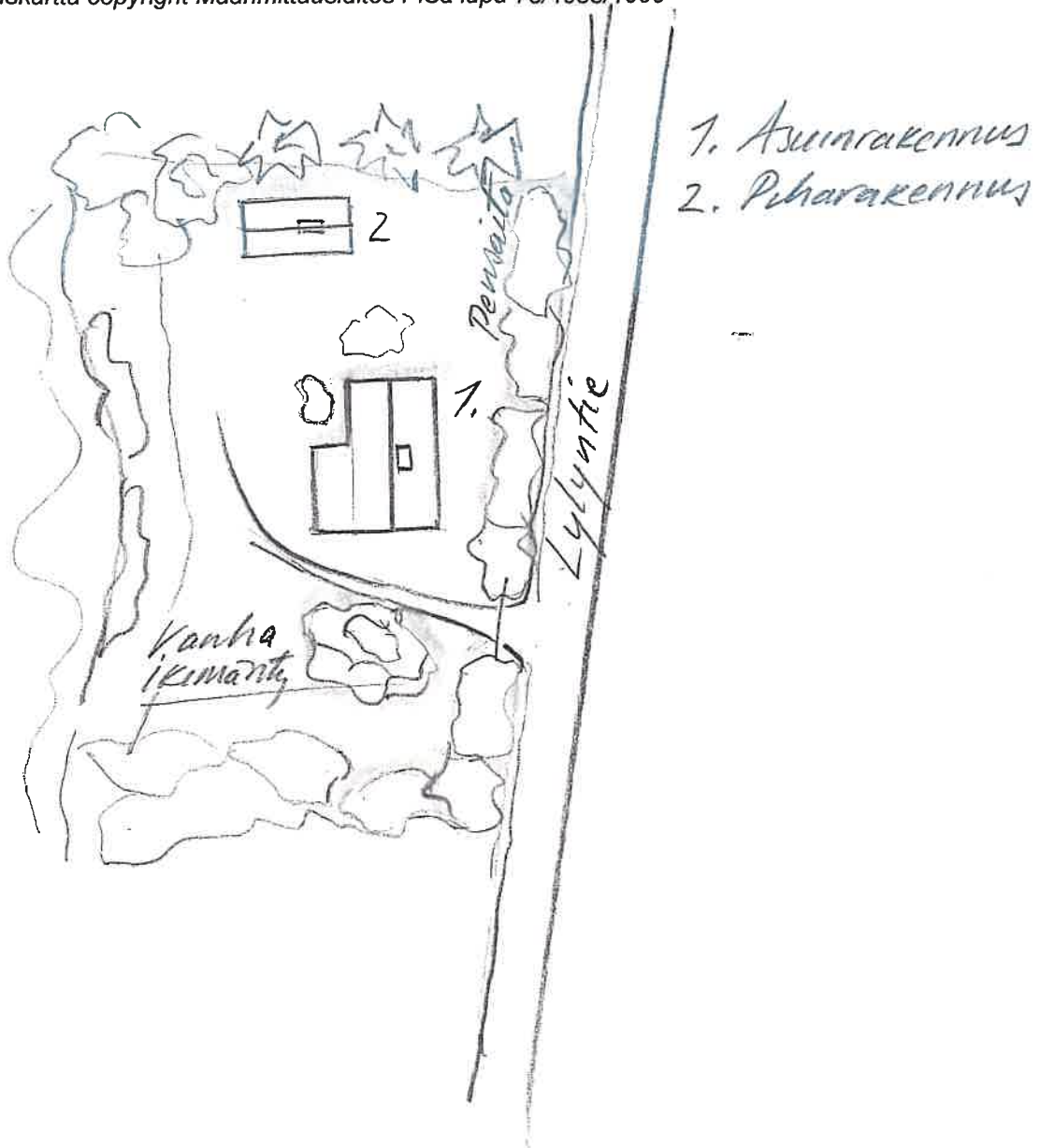
Lisätietoja

Juupajoki/Lylyjärvi/Rintamäki

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

Juupajoki/Lylyjärvi/Rintämäki

Asuinrakennus eteläsivu

Asuinrakennus pohjoissivu

Asuinrakennus ikkuna ja nurkkakivet

Sauna

Asuinrakennus länsisivu

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	79
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-86
Osoite	Isokarviantie 8	Alue	11
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyypit	lohkotila	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyypit	tontti	Rak lkm	2
		Inventoitu	2

Kuvaus

Tontti sijaitsee Karimäentieltä nousevan Isokarviantien laidalla. Tontti jää Ylä-Yrjölän tilan rakennusten taakse Lylyntieltä katsottaessa. Tontilla on 1920-luvun tyylinen vanha asuinrakennus, maakellari ja nuorempi piharakennus. Tonttia on iso ja valoisa ja pihapiirissä on vanhoja puita sekä koristekasveja.

Historia

Asuinrakennuksen rakensi nykyisen omistajan isä Väinö Sahi. Tontti lohkottiin Ala-Lylyn tilasta 1920-luvulla. Tila oli hehtaarin kokoinen. Tilan pellot ovat olleet vuokralla. Isä Sahi oli Lylyn asemalla asemamiehenä. Talon piirustukset on suunnitellut nykyisen omistajan vaari Otto Aronsson, joka teki piirustukset myös Ylä-Yrjölän uutta päärakennusta varten vuonna 1903 ja koulurakennusta varten 1904. Sahinahon asuinrakennus on edelleen alkuperäisellä paikalla, kuten maakellari, joka rakennettiin vuonna 1936. Tontti on omistajan mukaan hiekkakankaalla, josta on otettu hiekkaa mm. Ylä-Yrjölän navetan betonitiilien valmistukseen. Tontin ja Kankaan naapuritontin rajalla on edelleen pieni hiekkatöyräs mahdollisesti tästä kertomassa. Sahinahon kiinteistölle kuljettiin vielä 1960-luvulla Ylä-Yrjölän viljamakasiinin editse ja vanhan asuinrakennuksen takaa.

Ympäristö ja pihapiiri

Isokarviantie nousee Ylä-Yrjölän navetan takaa ylös rinnettä. Tontin pihamaa on tasattu hiekkarinteelle. Tontin laitamilla on luoteispuolella luonnontilaista metsämaata. Naapureina ovat Ylä-Yrjölän tila ja 1920-luvulla rakennettu Kankaan kiinteistö. Karimäentien varrella olevat rakennukset on rakennettu 1920-60-luvuilla. Niiden pihapiirit ovat hoidettuja kuten pientaloalueilla.

Kaava Osayleiskaava

pvm

Suojelu

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta. Orivesi 2002. Ylä-Lylyn Laura muistelee, Lylyn kylän ja suvun vaiheita. Sukuhistoriikki 1996.

Suulliset lähteet Lea Aalto

Kulttuurihistoriallinen arvo**Rakennushist.**

Ulkopuolella

HISTORIAINEN**Ympäristöarvo****Perustelu**

Asuinrakennus arkkitehtonisesti 1920-luvun rakennustyylin edustaja. alueen vanhempaan asutuskantaan ja ympäristöön kuuluva. Suunnittelija Otto Aronsson on tehnyt rakennuspiirustuksia Lylyn kylässä myös muita rakennuksia varten. Otto Aronsson oli Lylyn aseman ratamestarina tunnettu.

Arvoluokka

3

Lisätietoja, toim.pidesuos.**Liitteet**

Kuvaliite, karttaote asemapiirros

Valokuvat

Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM

InventoijaMinna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
29.8.2003**Tallentaja**Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	79	Rakennus id	311	Rno	177-411-1-86
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluke			1,5
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija	Itseoppinut	Ullakko	☒	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil	Otto Aronsson	Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1924	Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -profiloitu
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1940, 1950,1970	Kuisti			lasikuisti
		Kuistin kattomuoto			harjakatto

Kuvaus

Rakennus on jyrkkä harhakattoinen ja suorakaiteen muotoinen rakennus. Kuisti on sisäpihan puoleisella sivulla keskilinjasta hiukan sivussa. Kuistin ikkunat ovat pieniruutuiset ja siinä on harjakatto. Runko on hirrestä.

Alakerrassa on kuistin jälkeen eteinen ja sisä wc sekä suihku. Tupa on olohuoneena, sen kautta pääsee makuukamariin ja edelleen keittiöön, sillä huoneet ovat kierrettävissä ympäri takaisin eteiseen. Vintille on rakennettu yksi asuinhuone koilispäähän.

Rakennus on pystylautavuorattu ja maalattu vaalean keltaiseksi. Vuorilaudat ja nurkkalaudat ovat valkoiset. Julkisivuilla on ikkunoita uusittu ja osa ikkunoista on poistettu. Vuoraus on 1940-luvulta asukkaiden mukaan. Perustukset ovat valettu betoni ja alapohja on rossipohja. Rakennus ei ole enää ulkoasultaan 1920-luvun rakennustavan ja tyylin mukainen.

Asuinrakennuksen sisäpihan nurkalla on suuri maakellari, betonirunkoisena. Kellarissa oli perunapuoli ja ruokapuoli. Sota-aikana kellarissa oltiin suojassa. Kellari on edelleen hyväkuntoinen.

Historia

Rakennuksen on rakentanut nykyisen omistajan isä Väinö Sahi vuonna 1924. Rakennuksen hirsirunko ostettiin valmiina. Rakennuksen on piirtänyt omistajan isoisä Otto Aronsson, joka on piirtänyt useita paikallisia rakennuksia. Perusrunko on ollut alkujaan ilman kuistia. Jyrkkä harjakatto oli päreellä vuorattu. Ikkunat olivat 1920-luvun tapaan pikkuruutuiset yläosastaan ja neliruutuiset alaosasta. Rakennus oli hirsipintainen ja punamultamaalilla maalattu. Vintti on ollut alkujaan avovintti ilman ikkunoita. Päädyissä on ollut harjakoristeet. Rakennus on vuorattu heti sodan jälkeen ja kuisti rakennettiin samaan aikaan vuonna 1945.

Huopakatto on rakennettu 1950- ja -60-luvun vaihteessa ja peltikatto 1970-luvulla. Sisätiloissa huoneita on remontoitu todennäköisesti 1970-luvulla. Silloin eteiseen rakennettiin sisä wc ja suihku. Eteisestä rakennettiin raput vintille. Tupa ja kamari ovat edelleen samassa käytössä, mutta kamarin kaakkoisisvun ikkuna suljettiin samoin keittiön luoteissivun ikkuna kuistin vierestä. Keittiön kaapistot uusittiin (sivulle josta ikkuna suljettiin), hella ja leivinuuni purettiin remontin yhteydessä. Pönttöuunit jäivät tupaan ja kamariin. Ikkunat uusittiin vuonna 1974 ja alkuperäiset ikkunat purettiin pois.

Kulttuurihistoriallinen arvo**Rakennushistoriallinen****Historiallinen****Ympäristöarvo****Arvojen perustelu**

Asuinrakennus on asuinalueen 1920-luvun rakennuskantaa, vaikkei enää ajan rakennustavan ja tyylinmukainen. Se on tärkeä osa paikan asutushistoriaa 1920-60-luvulta.

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Hyvä

Luokitus**Lisätietoja**

Rakennuksen iän kertoo parhaiten sen jyrkkä katto ja perusmuoto. Ikkunoiden poistaminen ja uudistaminen 1970-luvulla on muuttanut rakennuksen tyyliä huomattavasti.

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 2

Kiinteistö	79	Rakennus id	312	Rno	177-411-1-86
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Betoni -harkko	
Rakentamisaika		Runko		Rankorakenne	
Rak.vuosi		Vuoraus		Lomalauta	
Rak.vuosikymmen	1970	Katemateriaali		Pelti- aalto	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti		avokuisti	
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Piharakennus on pitkä ja kapea rungoltaan sekä rankorakenteinen. Siinä on autotalli (liukuovet kiskolla), liiteri ja sauna. Saunan sisäänkäynti on katteen alla avokuistin tai pienen terassin tapaan. Rakennus on lomalaudoitettu ja maalatu punamultamaalilla. Vuorilaudat ja nurkkalaudat ovat valkoiset. Perustuksena on valetut betonipylväät nurkkakivien tapaan, saunaosassa betonivaluna. Kate on aaltopellistä.

Historia

Nykyinen piharakennus on rakennettu 1970-luvulla. Sen paikalla oli vanha rakennus, jossa oli navetta, talli, sauna ja pesutupa, aitta, liiteri, lato ja huussit. Uusi piharakennus ja sen sauna ovat edelleen käytössä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo maisemakokonaisuus

Arvojen perustelu

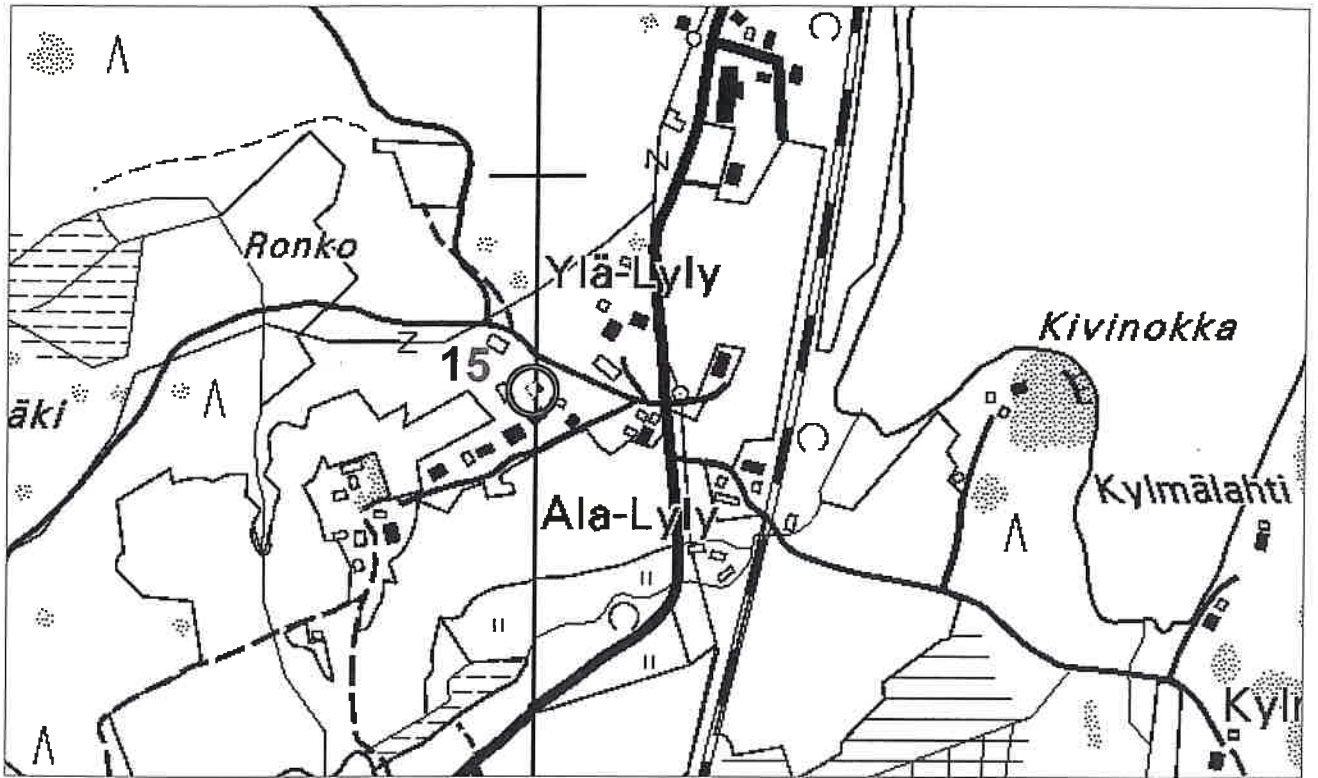
Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

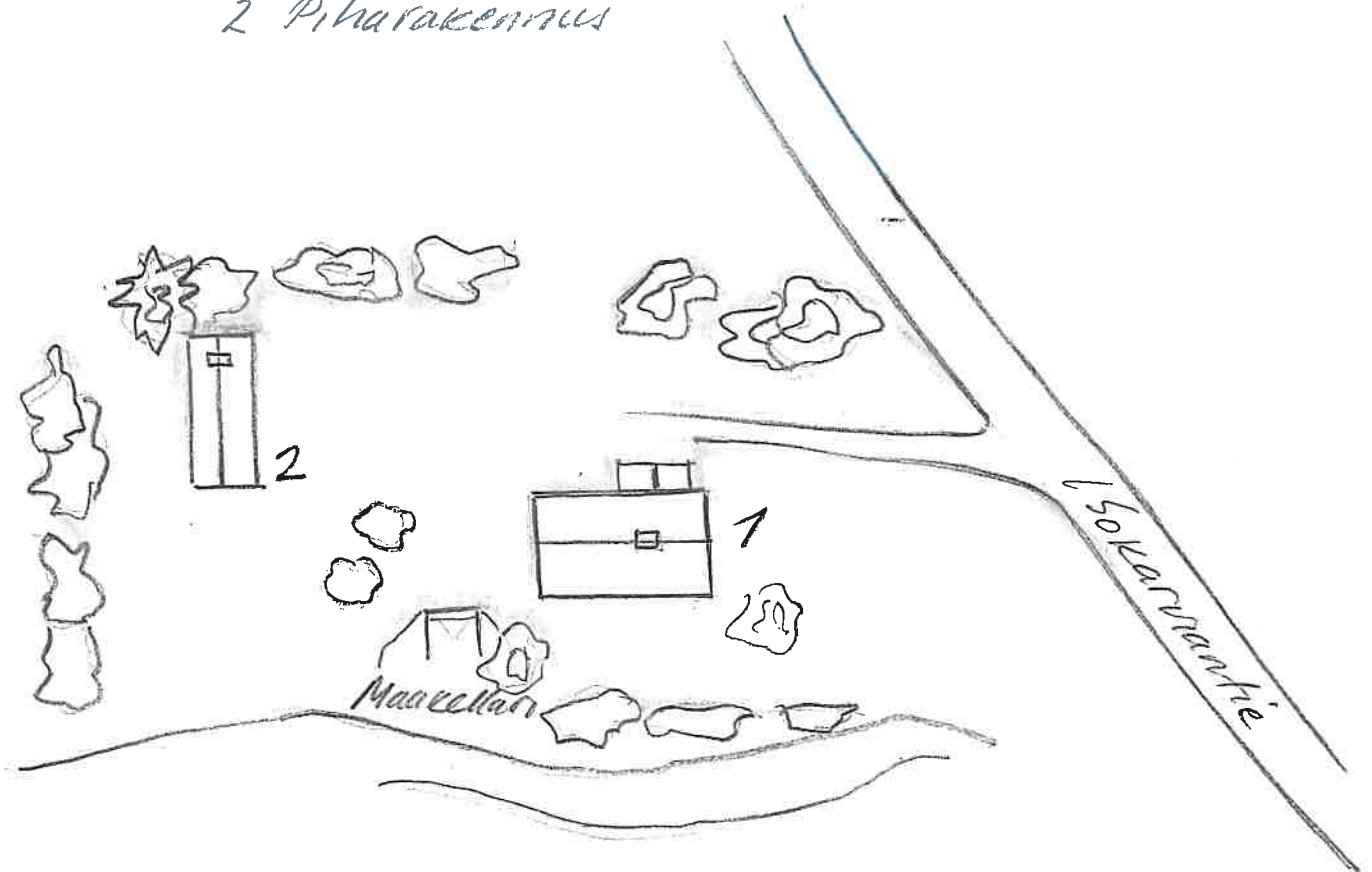
Juupajoki/Lylyjärvi/Sahinaho

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

- 1 Asumusrakennus
- 2 Piharakennus

Juupajoki/Lylyjärvi/Sahinaho

Asuinrakennus luoteissivu

Asuinrakennus kaakkoissivu

Asuinrakennus koilissivu

Asuinrakennus lounaissivu

Piharakennus koilissivu

Maakellari

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	80
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-140
Osoite	Lylyntie 204	Alue	11
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	lohkotila	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tila	Rak lkm	8
		Inventoitu	7

Kuvaus

Vainionpään tila ja tontti ovat Karviantien päässä kartalta katsottaessa. Tontille pääsee kuitenkin vain ajamalla Lylyntietä etelään kohti Ylä-Lylyjärveä. Järven pohjoisrannalta paikallistieltä erkanee yksityistie Vainionpään tilalle. Tilalla on asuinrakennus tontin korkeimmalla kohdalla, navetta, aitta, sauna, maakellari, riihi ja viljan kuivaamo sekä latorakennus. Tontilla on rakenteilla uusi aitta.

Historia

Tila on lohkottu vuonna 1924 Ala-Yrjölän (Ala-Lyly) tilasta. Asuinrakennus on mahdollisesti rakennettu 1920-luvulla. Navetta on rakennettu todennäköisesti myös 1920-luvulla. Aitta, joka on siirretty nykyiselle paikalleen ja riihi ovat vanhinta rakennuskantaa. Asuinrakennus ja aitta sekä todennäköisesti sauna ja maakellari ovat pysyneet alkuperäisillä paikoillaan. Riihi saattaa olla muualta siirretty ja latorakennus rakennettu 1920-luvun jälkeen.

Asuinrakennusta on todennäköisesti lisärakennettu 1940-50-luvulla. Rakennus on pellillä vuorattu.

Ympäristö ja pihapiiri

Tontti asuinrakennuksineen sijaitsee järveen laskevalla maalla, loivalla rinteellä. Maa-ala järvelle päin on vesijättöä, joka alkaa kasvaa umpeen. Tontti on suojaisa. Asuinrakennus on lähellä Kariniementien asuinalueita ja tietä. Muita tiloja rakennuksineen ei ole Vainionpään tilan etelä-, itä- tai länsipuolella.

Kaava Osayleiskaava **pvm**

Suojelu

Kirjalliset lähteet

Suulliset lähteet

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.

Historiallinen

asutushistoria

Ympäristöarvo

Perusteitu

Tilan rakennuksista aitta ja riihi ovat perinteisiä pihapiirin rakennuksia, jotka ovat parhaiten säilyttäneet asunsa sekä tyyliinsä. Tila ja sen rakennusryhmä on kokonaisuutena osa paikan asutushistoriaa ja lohkottujen tilojen historiaa 1900-luvun alkuvuosikymmeninä Ala-Lylyn tilakeskuksen alueella.

Arvoluokka**Lisätietoja, toim.pidesuos.****Liitteet**

Kuvaliite, karttaote asemapiirros

Valokuvat

Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM

Inventoija

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
29.9.2003

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	80	Rakennus id	313	Rno	177-411-1-140
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluke			1,5
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☒	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Betoni - valettu	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi		Vuoraus		Pelti	
Rak.vuosikymmen	1920	Katemateriaali		Pelti -profiloitu	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet	1950,1960	Kuisti		umpikuisti	
		Kuistin kattomuoto		pulpettikatto	

Kuvaus

Asuinrakennus on rungoltaan suorakaiteen muotoinen. Keskellä pihan puoleista julkisivua on kuisti sisäänkäynnillä. Kuistin katto on pulpettimallia ja profiilipellillä katettu. Se on lisätty runkoon myöhemmin. Kuistin alle on rinteseen rakennettu autotalli luiskineen. Kuistin yläpuolella on katolle rakennettu korotettu frontoni-osa. Rakennuksen ikkunat on uusittu, samoin vuoraus. perustus on valettu betoni. Peltivuoraus on maalattu vaalean vihertäväksi. Ikkunoiden vuorilaudat ovat turkoosit. Kuisti on vaakalautavuorattu. Se on maalattu vaalean ruskeaksi ja nurkkaludat keskiruskeaksi.

Historia

Rakennuksen runko on todennäköisesti hirrestä ja rakennettu 1920-luvun lopulla. Sen ikkunat on uusittu 1950-60-luvulla. Kuisti, autotalli ja kattofrontoni on rakennettu myös 1950-60-luvulla. peltivuoraus on uudempi.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Rakennus ja sen vanha pihapiiri ovat kokonaisuus, joka olisi suotavaa säilyttää. Rakennusta on muutettu paljon. Sen ulkoasu kertoo eri vuosikymmeninä vallinneista uudistamistarpeista ja ajalleen tyypillisistä ratkaisuista.

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 2

Kiinteistö	80	Rakennus id	314	Rno	177-411-1-140
Rakennustyyppi	navetta	Kerrosuku			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	muu käyttö	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☒	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Betoni - valettu	
Rakentamisaika		Runko		Sementtitiilimuuraus	
Rak.vuosi		Vuoraus		Pystylauta	
Rak.vuosikymmen	1920	Katemateriaali		Pelti -profiloitu	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Navetta on vaalea betonitiilinen rakennus. Se on rungon muodoltaan pitkä ja kapea. Ylinen on pohjoispäädyssä, mutta sinne ei ole enää siltaa. Sisäänkäynti itäisivulla sisäpihan puolella. Navetan perustus on valettu betonista. Ovet ovat lautaovia. Ikkunat ovat neljäruutuiset ja niiden yllä on tiilikaari. Katto on uusittu ja on nyt profiilipelistä. Päädyissä on pystylautavuoraus, joka on ruiskumaalattu punamullalla.

Historia

Navetta on rakennettu todennäköisesti 1920-luvulla. Rakennustavaltaan ja tyylistään se on kylän muiden samaan aikaan rakennettujen navettojen mallin mukainen. Sen takaosaan on lisätty vaja kylkiäisen tapaan (ei koko sivun mittaisena) mahdollisesti myöhemmin. Ikkunat ovat alkuperäiset.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Navetta on vanhan pihapiirin parhaiten säilynyt rakennus, aikakautensa rakentamistavan ja mallin mukainen.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **3**

Kiinteistö	80	Rakennus id	315	Rno	177-411-1-140
Rakennustyyppi	aitta	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			Pystylauta
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti- aalto
Rak.vuosisata	1900	Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Aitta on pitkä ja kapea hirsirunkoinen rakennus pihan rinteellä. Siinä on kaksi huonetta lautaovin. Nurkat ovat pitkänurkat. Rakennus on hirsipintainen ja maalattu punamullalla. Päädyissä on pystylautavuoraus. Kate on aaltopellistä ja vasta uusittu.

Historia

Aitta on vanha ja siirretty todennäköisesti paikalle tarveitaksi. Nyt se on kesäkäytössä. Aitan edustan laudoitus on uusittu lähiaikoina.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Rakennus saattaa olla siirretty nykyiselle paikalleen 1920-luvun jälkeen.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 4

Kiinteistö	80	Rakennus id	316	Rno	177-411-1-140
Rakennustyyppi	riihi	Kerros-luku			1
Nykyinen käyttö	maatalous	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	maatalous	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Nurkkakivet	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Pelti -profiloitu	
Rak.vuosisata	1900	Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Riihi on pihapiirin muista rakennuksista erillään pihan pohjoislaidalla. Se on hirsirunkoinen ja punamullalla maalattu. Riihen laajennusosa on vijan kuivaamo. Edessä on jatkettu katos pulpettikatolla, kalustusuojan tapaan. Riihiosan perustus on nurkkakivillä. Kate on profiilipellistä.

Historia

Riihi on kenties pihapiirin vanhin rakennus ja joka tapauksessa vanhin hirsirakennus. Se on todennäköisesti siirretty nykyiselle paikalleen muualta 1920-luvulla.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Riihi on laajennusosastaan huolimatta vanhan rakennusperinteen mukainen ollen lisäksi tärkeä osa vanhaa pihapiiriä ja sen rakennuksia.

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 5

Kiinteistö	80	Rakennus id	317	Rno	177-411-1-140
Rakennustyyppi	lato	Kerrosluke		1	
Nykyinen käyttö	maatalous	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	maatalous	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Betoni - valettu	
Rakentamisaika		Runko		Rankorakenne	
Rak.vuosi		Vuoraus		Pystylauta	
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Pelti -profiloitu	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Lato on pihapiirin pohjoisvällä metsänreunassa. Se on ranko- ja lautarakenteinen. Kate on vasta uusittu.

Historia

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **6**

Kiinteistö	80	Rakennus id	318	Rno	177-411-1-140
Rakennustyyppi	kellari	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	maatalous	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Tiilimuuraus
Rak.vuosi		Vuoraus			Pystylauta
Rak.vuosikymmen	1920	Katemateriaali			Pelti -profiloitu
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Kellari on navetan takana pellon reunassa. Se on osin maanvarainen. Runko on betonivalua ja tiilimuurausta. Tiilipinta on nyt maalaamaton. Navetan puoleisessa päädyssä on kellarin ovi ja neljäruutuinen ikkuna. Kate on profiilipelistä

Historia

Rakennus on voitu rakentaa 1920-luvulla navetan rakentamisen yhteydessä. Se on voinut olla kellari ja maituhuone.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Kohtalainen

Luokitus

Lisätietoja Kellarin perustus on painunut ja maa sekä kasvillisuus sen ympäriltä tulisi raivata.

RAKENNUSLOMAKE

 Rakennus **7**

Kiinteistö	80	Rakennus id	319	Rno	177-411-1-140
Rakennustyyppi	sauna	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	muu käyttö	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	muu käyttö	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			Pystylauta
Rak.vuosikymmen	1920	Katemateriaali			Pelti -profiloitu
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Saunarakennus on alavalla maalla pellon reunassa. Se on pieni punamullalla maalattu hirsirakennus. Saunaosan lisäksi siihen on rakennettu jatko-osa päätyyn, joka on pystylautavuorattu. Ikkunoiden vuorilaudat ja nurkkalaudat ovat valkoiset. Ikkunat ovat pieniruutuiset. Perustus on betonista ja kate profiilipelistä. Sauna on edelleen saunakäytössä.

Historia

Sauna on todennäköisesti rakennettu paikalleen 1920-luvulla. Lisäosa on voitu tehdä myöhemmin.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Sauna kuuluu asuinrakennuksen ja navetan kanssa pihapiirin vanhinpiin rakennuksiin.

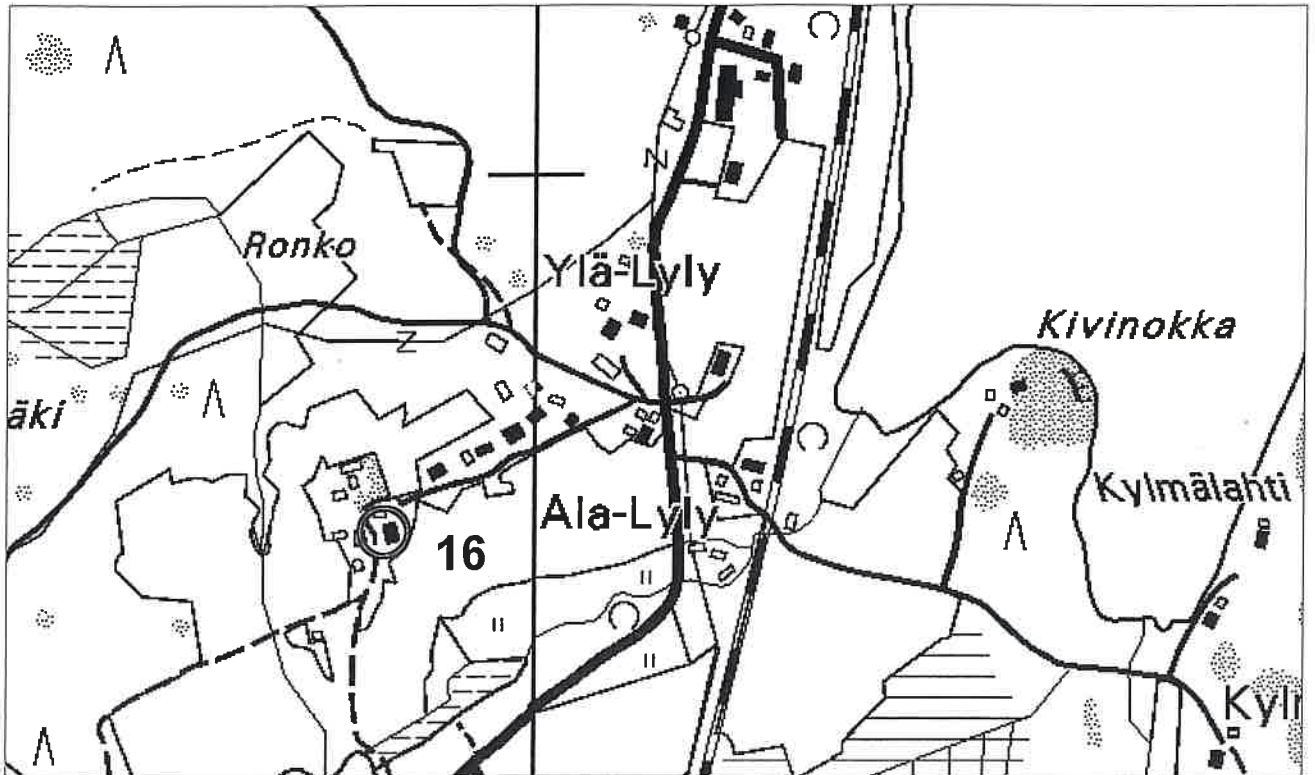
Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

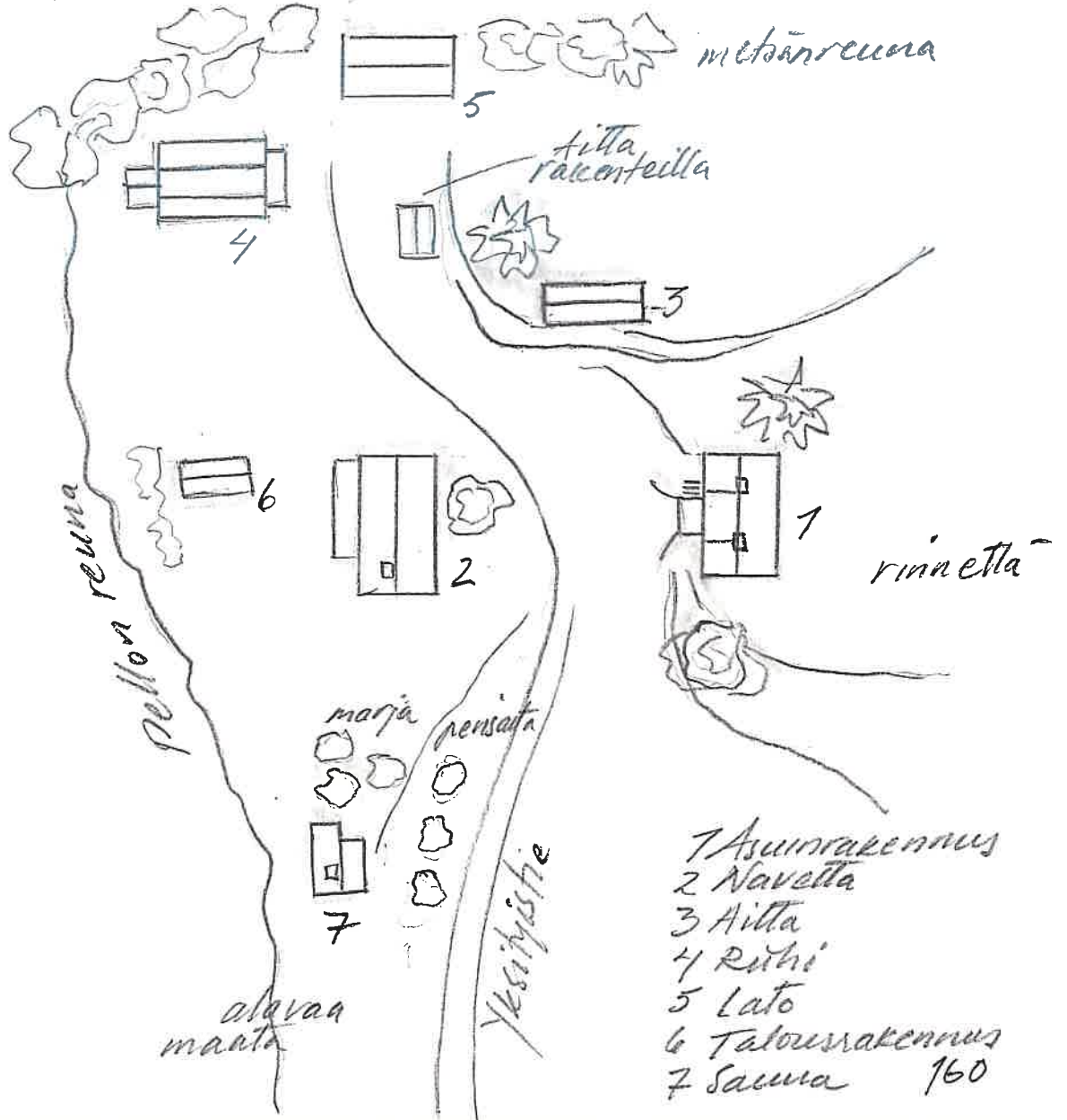
Lisätietoja

Juupajoki/Lylyjärvi/Vainionpää

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

Juupajoki/Lylyjärvi/Vainionpää

Asuinrakennus länsisivu

Asuinrakennus pohjoissivu

Aitan länsipääty

Navetta itäsivu

Maakellari

Riihi, heinälato ja aitta

Sauna

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	81
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-2-119
Osoite	Varikontie 56	Alue	11
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	mäkitupa	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tila	Rak lkm	
		Inventoitu	

Kuvaus

Viitalan tila on Lylyn asemalta noin puoli kilometriä Varikontietä luoteeseen. Varikontieltä kääntyy Viitalaan pitkä pihatie (yksityistie), joka nousee mäelle. Tien varressa oikella puolella on lato. Viitalan rakennusten ryhmä sijaitsee mäen laskevalla rinteellä. Vanha asuinrakennus ja aitta ovat korkeimmalla kohdalla. Pihapiiriin kuuluvat lisäksi navetta, maakellari, sauna, paikalle siirretty aitta, autotalli ja liiterirakennus sekä uudempi kesämökki. Rakennukset sijoittuvat suojaisan pihan ympärille. Vanha riihi on pihapiiristä n. 200 m Varikontien suuntaan keskellä sankkaa kuusimetsää.

Historia

Mäellä oli 1900-luvun alussa Teiskonlahden tilaan (kantatalo rek no 2) kuuluneita mäkitupia. Mäkialue tunnetaan paikallisesti mm. Viitala nimellä. Viitalan tilakin oli 1900-luvun vaihteessa mäkitupa ja myöhemmi torppa, joka ostettiin itselliseksi torpaksi vuonna 1925. Paikalla asui torppari Jooseppi Matinpoika Järvinen ja puoliso Vilhelmiina Järvinen. Vanha asuinrakennus on rakennettu vuonna 1891. Se on paikkakuntalaisten rakentama.

Tuulikki Järvisen suvun vanhoissa valokuvissa n 1920-30-luvulta on nähtävissä vanha pihapiiri rakennuksineen. Pihassa oli tuolloin pirttirakennus, aitta, maakellari, savusauna, talli sekä pienempi tarveaitta ja puuvajoja. Talli oli nykyistä navettaa hiukan etelämpänä. Tallin ja savusaunan välissä on ollut risuaitaa ja haka. Pirtiltä kulki polku savusaunalle, joka oli sen vastapäätä alarinteessä. Savusaunan takaa alkoi metsämaa. Pirtin itäpuolella oli metsänrinteelle raivattua peltoa.

Vanha pirttirakennus, aitta ja maakellari ovat edelleen pihapiirissä perinteisillä paikoilla. Tila on pysynyt suvun omistuksessa ja on nyt kesämökkikäytössä.

Ympäristö ja pihapiiri

Mäkialue alkaa asemalta Varikontietä noustessa tien vasemmalla puolella. Viitalan tilan kohdalla on vanhaa metsää ja sankkaa kuusikkoa. Pihapiiri, jota rakennukset reunustaa on keskeltä avoin ja valoisa. Pihapiiriä reunustaa kuusimetsä.

Kaava Osayleiskaava **pvm**

Suojelu

Kirjalliset lähteet

Suulliset lähteet

Tuulikki järvinen

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Perustelu	Kohde edustaa hienolla tavalla Varikontien varren mäkialueen vanhaa asutusta. Pihapiirissä on säilynyt asuinrakennus, sekä siihen kuuluneet aitta sekä riihi. Rakennuksessa on ollut pirtti ja kamari ja alkuperäinen huonejako on vielä nähtävissä, samoin vanha uuni ja muurinpaikka, kuten vanhat lattialankutkin ovat paikallaan. Kamarin puoli on enemmän 1920-luvun asussa ja pönttöuunilla varustettu. Vaate ja tavara-aitta on säilynyt alkuperäisessä asussa, samoin riihi. Riihessä on vielä jäljellä kiuas.
Arvoluokka	2

Lisätietoja, toim.pidesuos. Mäkialuetta rakennuksineen ja sitä reunustavaa metsäaluetta tulee säästää uudisrakentamiselta. Herkkä ja hyvin maisemallisesti säilynyt ympäristö. Vieressä mm. Roposen mäki ja mäkitupa, sekin alkuperäisessä asussaan hyvin säilyneenä. Viitalan oihapiirissä nähtävissä selkeästi eri aikaiset rakennukset ja niiden historia.

Liitteet	Kuvaliite, karttaote asemapiirros
Valokuvat	Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM
Inventoija	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 29.8.2003
Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo 1.11.2003

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	81	Rakennus id	320	Rno	177-411-1-2-119
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☒	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1891	Vuoraus			Pystylauta, peiterima
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -tiilijäljitelmä
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1950, 1980	Kuisti			veranta
		Kuistin kattomuoto			pulpettikatto

Kuvaus

Vanha torppa on pieni (n 8x6m) hirsirakennus, johon kuuluu pirtti ja kamari. Kuisti on lisätty pihan puoleiselle sivulle myöhemmin. Sisällä on alkuperäinen huonejako ja muuri uuneineen. Kamarissa on pönttöuuni 1920-luvulta. Lattialankut ovat alkuperäiset. Ulkovuoraus on pystylaudoitettu ja maalattu punamultamaalilla. Ikkunoiden vuorilaudat ja rakennuksen nurkkalaudat ovat valkoiset. Ikkunat ovat alkuperäiset kuusi ruutuiset paitsi pohjoisovulla, johon on avattu ikkuna 1950-luvulla. Perustus on tehty nurkkakiville ja täytetty tiilillä.

Historia

Rakennuksen rakensivat paikalliset 1900-luvun vaihteessa. Siinä asui nykyisen omistajan isän eno torppari Jooseppi Järvinen puolisonsa miinan kanssa. Rakennus ja maa-alue myytiin järviselle vuonna 1925.

Vanha rakennus oli hirsipintainen ja pärekattoinen vielä 1920-30-luvulla. Sisäänkäynnin ja nykyisen kuistin kohdalla oli pieni avokuisti korkeilla portailla. Ikkunoita oli vain kolmella sivulla (ei pohjoisseinällä).

Rakennusta on uusittu rakentamalla kuisti 1950-luvulla ja peltikate 1980-luvulla (pärekate on jätetty alle). Sisäänkäynnin ovi on hiukan siirtynyt kuistin vuoksi. Kamarin ja kuistin väliin on rakennettu komerot. Rakennus on ollut nykyisellä omistajalla vuodesta 1987.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen asutushistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Ks. kiinteistö

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Hyvä

Luokitus**Lisätietoja**

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 2

Kiinteistö	81	Rakennus id	321	Rno	177-411-2-119
Rakennustyyppi	aitta	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Nurkkakivet	
Rakentamisaika		Runko		Hirsi	
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen	1900	Katemateriaali		Pelti- aalto	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Aitta on pitkäaitta. Se on pitkänurkkainen (n. 7x5m) ja hirsipintainen sekä maalaamaton. Siinä on kaksi aitta-osaa lautaovin. Edessä on terassi ja kaide katteen alla. Aitta on jyrkällä rinteellä.

Historia

Aitta on rakennettu samaan aikaan pirtin kanssa. se on ollut alkujään vaate- ja vilja-aitta. Aitan katto oli päreestä. Aitta on säilynyt alkuperäisenä ja hyvässä kunnossa. Nyt se on varastoaittana ja kesäaittana.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen asutushistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Aitta on säilynyt 1900-luvun aikaisessa asussaan pääosin. Vain kate on uusittu.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 3

Kiinteistö	81	Rakennus id	322	Rno	177-411-2-119
Rakennustyyppi	navetta	Kerrosnumero		Kerrosnumero	1
Nykyinen käyttö	ei käytössä	Pohjakaava		Pohjakaava	
Alkuperäinen käyttö	muu käyttö	Rungon muoto		Rungon muoto	
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Perustus	Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko		Runko	Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus		Vuoraus	Pystylauta
Rak.vuosikymmen	1950	Katemateriaali		Katemateriaali	Pelti- aalto
Rak.vuosisata		Katon muoto		Katon muoto	Satula
Korjausvuodet	1990	Kuisti		Kuisti	
		Kuistin kattomuoto		Kuistin kattomuoto	

Kuvaus

Navetta on suorakaiteen muotoinen rungoltaan. Keskiosa, navetta, on hirsirunkoinen. Itäpäätty, talli on ranko- ja lautarakenteinen (pystylautoitus) samoin liiteriosa itäpäässä. Navetan ja tallin perustus on sementtivaluna tehty. Navetassa on tiiliseinät sisälle muurattuna. Liiteripäässä on nurkkakivet. Sitä on jatkettu takaosasta jatkamalla katetta (lautaseinä) kalustovarastoksi. Navetan ikkunat keskiosassa ovat alkuperäiset. Rakennusta ei ole maalattu ja lautavuoraus on alkuperäinen.

Historia

Navetta on rakennettu entisen navetan viereen 1940- ja 50-luvun vaihteessa, tuolloin purettiin vanha navettarakennus. Navettarakennus on nykyään varastona ja liiterinä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Täydentää vanhaa mäkitupalaisasumuksen pihapiiriä luontevalla tavalla.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 4

Kiinteistö	81	Rakennus id	323	Rno	177-411-2-119
Rakennustyyppi	liiteri	Kerrosluke		1	
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus		Betoni - valettu	
Rakentamisaika		Runko		Rankorakenne	
Rak.vuosi		Vuoraus		Pystylauta	
Rak.vuosikymmen	1950	Katemateriaali		Pelti- aalto	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Liiteri-, lato- ja traktoritallirakennus on pihatien päässä pihapiirin reunassa. Se on pitkä ja kapea (n. 12x5m) rakennus. Runko on ranko- ja lautarakenteinen. Perustuksena valettu sementtikivi. Rakennuksen pystyaukko on maalaamaton. Keskellä on suuret pariovet.

Historia

Rakennus on rakennettu 1950-luvun lopulla liiterikisi ja traktoritalliksi. Nyt se on varastona.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Luokitus

Lisätietoja

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 5

Kiinteistö	81	Rakennus id	324	Rno	177-411-2-119
Rakennustyyppi	riihi	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	ei käytössä	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	maatalous	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			
Rakentamisaika		Runko			
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			
Rak.vuosisata		Katon muoto			
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Riihiosa on maalaamaton ja hirsirunkoinen rakennus sankan kuusikon keskellä. Lautarakenteinen puimala osa on eteläpäässä. Peltikate on uusittu profiilipelistä. Sisällä on uuni ja muuri hiukan sortuneet.

Historia

Riihi on rakennettu pirtistä ja pihapiiristä n. 200m metsäpolun päähän. Siinä on riihiosa hirrestä ja myöhemmin lisätty puimaosa ranko.sekä lautarakenteinen. Riihiosa on rakennettu 1900-luvun vaihteessa. Uuni ja muuri ovat säilyneet. Riihi on nyt varastona.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen asutushistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Kohtalaisen hyvin vanhassa asussaan säilynyt riihi, joka osaltaan täydentää vanhan mäkitupalaisasumuksen pihapiiriä.

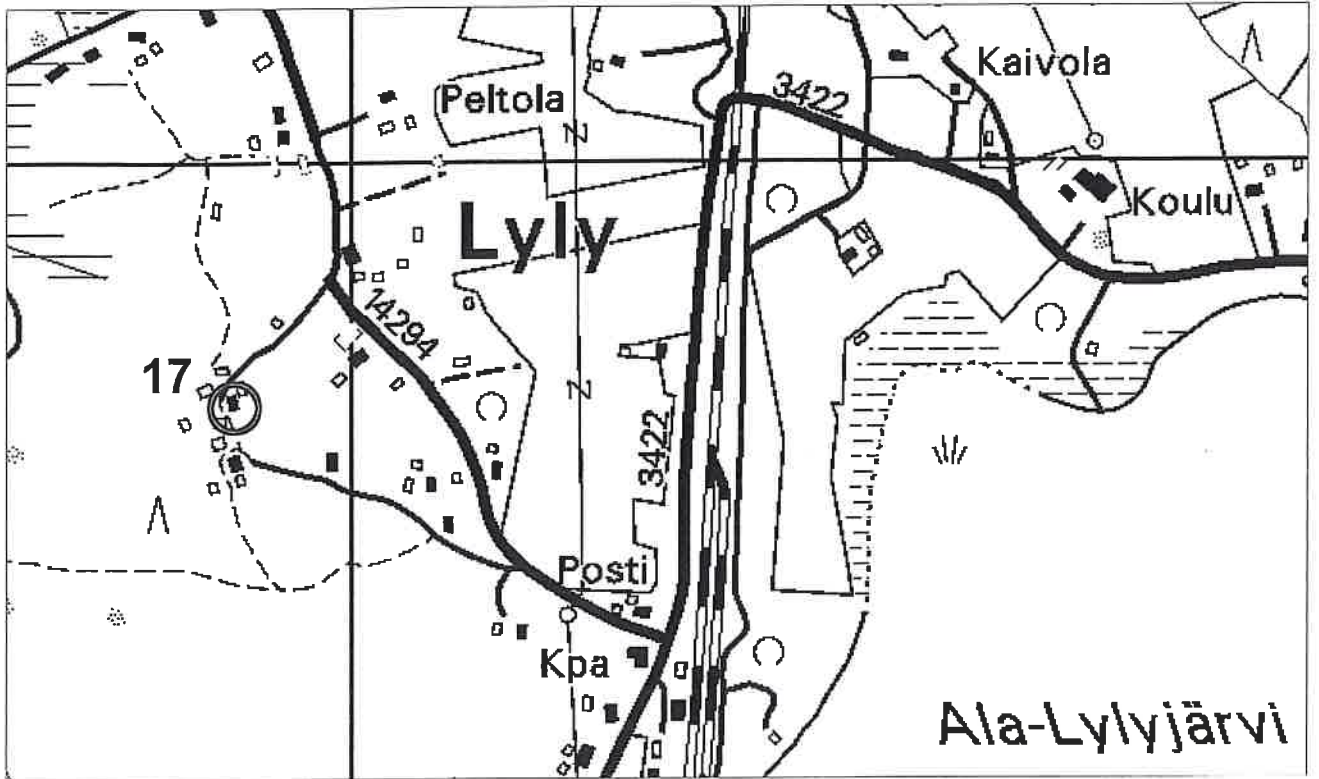
Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

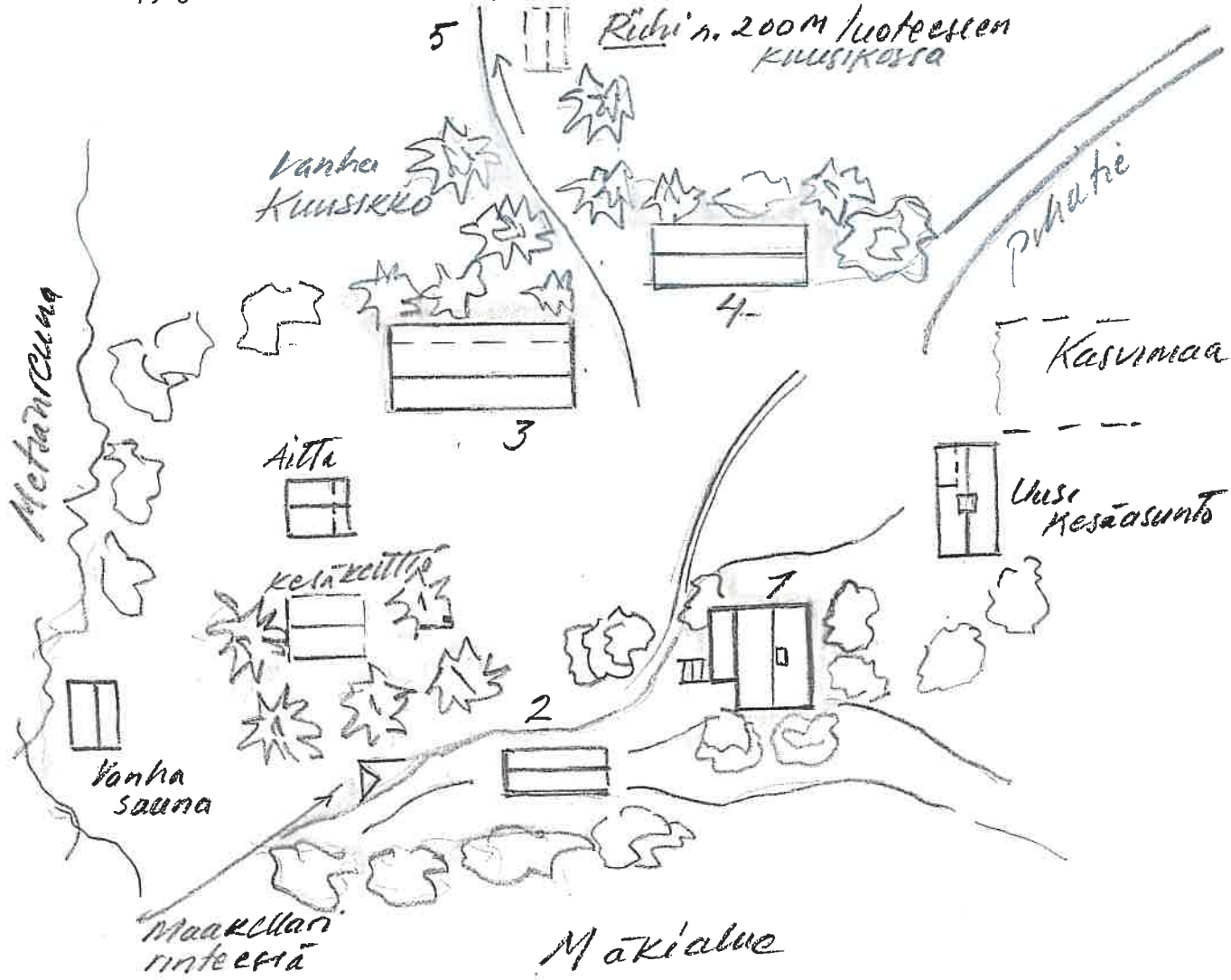
Lisätietoja

Juupajoki/Lylyjärvi/Viitala

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

Juupajoki/Lylyjärvi/Viitala

Aitta pohjoissivu

Asuinrakennus länsisivu

Asuinrakennus eteläsivu

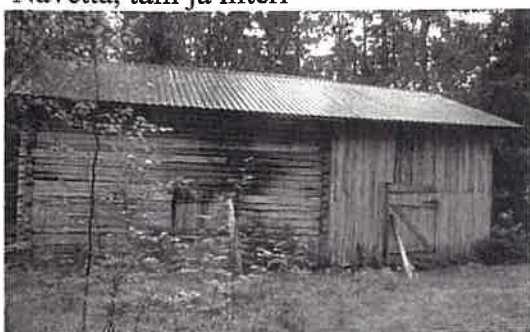
Asuinrakennus pohjoissivu

Navetta, talli ja liiteri

Autotalli ja liiteri

Riihi

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lylyjärvi	Kiinteistö id	82
Kunta	Juupajoki	Kiinteistötunnus	177-411-1-129
Osoite	Lylyntie 261	Alue	11
Aluetyyppi	haja-asutusalue	Peruskartta	2231 07
Kohdetyyppi	maatalous	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi	kantatalo	Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tila	Rak lkm	6
		Inventoitu	6

Kuvaus

Ylä-Yrjölän tilakeskus sijaitsee Lylyn asemalta Lylyntietä n 800 m etelään, tien oikealla puolella. Tilakeskuksen päärakennus erottuu hyvin Lylyntielle ja näkyy jo kaukaa asemalta ajettaessa. Päärakennus on arkkitehtonisesti muodoltaan ja tyyliltään perinteisistä maatilakennuksista poikkeava. Pihapiirin rakennusryhmään kuuluvat päärakennuksen lisäksi vanha asuinrakennus, navetta, aitta ja viljamakasiini. Puimalato sijaitsee pihapiiristä hiukan kauempana Lylyntien varressa. Pihapiiri ja ympäristön viljelysmasema ovat selvästi vanhaa asutusalueetta Lylyjärven kulttuurimaisemassa.

Historia

Ylä-Yrjölä tilakeskus on kylän kantatalo rek. no 1. Alkujaan Yrjölä niminen kantatalo ja perintötila. Tila on isojaon aikana (päätyi vuonna 1798) maarekisterikirjan mukaan halottu osiin Ylä-Yrjölä (Ylätalo) ja Ala-Yrjölä tiloiksi. Kantatalot ovat voineet olla isojaon aikaan lähellä toisiaan Lylyjärvien välisellä alavalla maalla ja joen varressa. Vuonna 1833 maarekisterikirjan mukaan Yrjölän kantatalolla oli Lehtinen niminen torppa. Ylä-Yrjölän tilalla on toiminut perinteisesti kestikievari, joka myöhemmin muuttui kyytiasemaksiksi. Kyytikievarina Ylä-Yrjölä oli tiettävästi viimeisen kerran 1920-luvun lopulla.

Yrjölän tilasta on lohkottu vuonna isojaon jälkeen seuraavaksi vuonna 1883 palstatila, valtion rautatiealuetta varten. Tilalle kuului aikanaan kymmenenkunta mäkitupaa, myöhemmin torppaa, jotka kaikki tulivat vuoden 1919 jälkeen itsellisiksi. Näitä olivat ainakin Pöyhölä, Lehtinen, Nieminen, Rauhala, Santala, Kalliola, kivimäki ja Raunio. Lylyn asema-alueen laajentamista varten tilasta on pakkolunastettu maa-ala vuonna 1951.

Suomen asutuksen yleisluettelon mukaan Yrjölä nimisellä tilalla on ollut isäntiä vuodesta 1639 (Vilppu Yrjönpoika). Nykyisellä suvulla tila on ollut vuodesta 1697. Ylä-Yrjöläksi tilan nimi muuttui isojaossa. Myöhemmin Isäntäpari Laura (os. Lakua: Lakua Lauri oli Ylä-Yrjölän isäntänä vuoteen 1918) ja Martti Toivosen aikana otettiin käyttöön suku ja tilanimi Ylä-Lyly. Tilan rekisterinimi on edelleen kuitenkin Ylä-Yrjölä. Kiinteistön omistaa suvun jäsenten Lauri, Martti ja Ritva Ylä-Lylyn muodostama yhtiö. Tilalla asuvat päärakennusta tällä hetkellä Kimmo Ylä-Lyly ja Taina Anttila perheineen. Vanhassa asuinrakennuksessa asuu vuokralaisia.

Tilalla oleva vanha asuinrakennus on rakennettu 1800-luvun alkupuolella ja Päärakennus vuonna 1903. Nämä rakennukset ovat pihapiirin vanhinta rakennuskantaa vilja-aitan lisäksi.

Aitan paikka on pihapiirissä vaihdellut. Pihapiiriin kuului 1900-luvun alkupuolella vanha navetta pihan kaakkoislaidalla. Päärakennusta vastapäätä oli tallirakennus, jonka paikalle rakennettiin uusi navetta vuonna 1926. Viljamakasiini on rakennettu pihatien varteen vuonna 1936. Vanha riihi (hevoskierrolla), Lylyn asemalle mentäessä Lylyntien varressa, on purettu. Pihapiirissä oli myös paja, joka on purettu. Lylyntien varressa on enää puimalato, joka on tiettävästi rakennettu 1950-luvulla.

Pihasuunnitelma tehtiin 1920-30-luvulla. Vanhan navetan paikalle suunniteltiin ksavimaa. Piha jäsennettiin puutarhamaiseksi istutuksin ja hiekkatein. Pihaan istutettiin myös puita, joista on jäljellä suurikokoinen vanha kuusi navetan edustalla ja vanha lehmus talon pokkipäädyn kohdalla sisäpihalla. Lylyntien puolelle istutettiin kouvurivi kuusiaidan pihanpuolelle, mutta koivut on myöhemmin kaadettu.

Ympäristö ja pihapiiri

Tilakeskuksen ympäristö on Lylyjärven vanhaa kulttuurimaisemaa, viljelysmaisemaa. Ylä-Yrjölän kohdalla peltomaisema avautuu kohti Ala-Lylyjärveä. Vielä 1960-luvulla maisema oli niin avoin, että Ylä-Yrjölän päärakennuksen kohdalta, yli peltomaiseman, pystyi näkemään Rauhalan entisen kaupparakennuksen, vesitornin sekä asemanseudun. VR:n suunniteltu rata-alueen laajentaminen 1950-luvulla ei toteutunut ja alue jäi kesannolle ja varastoalueeksi. Nykyisin paikalla on Lylyn kulman asuntoalue. Kylätie, Lylyntie, ei ole linjauksiltaan muuttunut Ylä-Yrjölän tilan kohdalla eikä siitä asemalle mentäessä ainakaan sataan vuoteen. Tiheä kuusikko tilakeskuksen pohjoispuolella ja Lylyntien varressa asemalle mentäessä on saanut kasvaa metsämaana ainakin 1900-luvun vaihteesta. Metsää ei ole raivattu tässä kohdin uudisrakennuksille. Pihapiiri on myös pysynyt tilalla samoilla kohdin suvun tiedon mukaan 1800-luvulta. 1970-luvulla on rakennettu tilan entisen haan paikalle omakotitalo, jota asuu nyt Ritva Ylä-Lyly. Ylä- ja Ala Lylyn tilakeskusten lähellä on Kanervantien taloryhmä, joka on rakennettu 1920-60-luvuilla. Kanervantien ja Lylyntien risteyksessä on lisäksi Rekolan kiinteistö, 1950-luvulla rakennettu.

Peltomaisemaan rakentamisesta on esimerkkinä Ylä-Yrjölän vanhaan hakaan 1970-luvulla rakennettu tasakattoinen omakotitalo, joka osin jää ympäröivän puuston suojaan keskellä perinteistä viljelysmaisemaa.

Kaava Osayleiskaava

pvm

Suojelu

Kirjalliset lähteet Lylyn kautta, Orivesi 2002. Ylä-Lylyn Laura muistelee, Lylyn kylän ja suvun vaiheita. Sukuhistoriikki 1996. Suomen asutuksen yleisluettelo 1650-luvulta. Maarekisterikirjat, Hämeen maanmittauslaitoksen arkisto, Hämeenlinna.

Suulliset lähteet

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.	arkkitehtoninen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Perustelu	Kylän vanha kantatalo, joka sijaitsee alkuperäisen (isojaon aikaisen) paikkansa läheisyydessä, avoimena säilyneen peltoaukean keskellä,

maisemallisesti hyvin näkyvällä paikalla. Rakennuskanta edusta tyyllisesti vaihtelevaa rakennustapaa, mutta on pääosin säilyttänyt vanhat piirteensä hyvin. Päärakennuksessa on havaittavissa selvästi uusrenessanssi- ja nikkarityylin vaikutteita, mahdollisesti liittyen ratapihan rakennusten arkkitehtuuriin. Pihapiiriin rakennukset ja niiden sijoittaminen yhtenäisen pihan ympärille edustaa erityisesti 1900-luvun alkuvuosikymmeninä vallalla ollutta mallia.

Arvoluokka

I

Lisätietoja, toim.pidesuos. Maisemakokonaisuus Ylä-Yrjölän ja Ala-Yrjölän (Ala-Lyly) . tilakeskuksen kohdalla on säilynyt hyvin perinteisenä viljelysmaisemana. Tämä maisemakokonaisuus, johon kuuluvat Ylä-Yrjölän pihapiirin rakennukset, tilan pellot (nykyisin vuokralla) ja metsämaat on pyrittävä säilyttämään nykyisellään ja uudisrakentamista näille maiseman osa-alueilla tulee välttää.

Liitteet

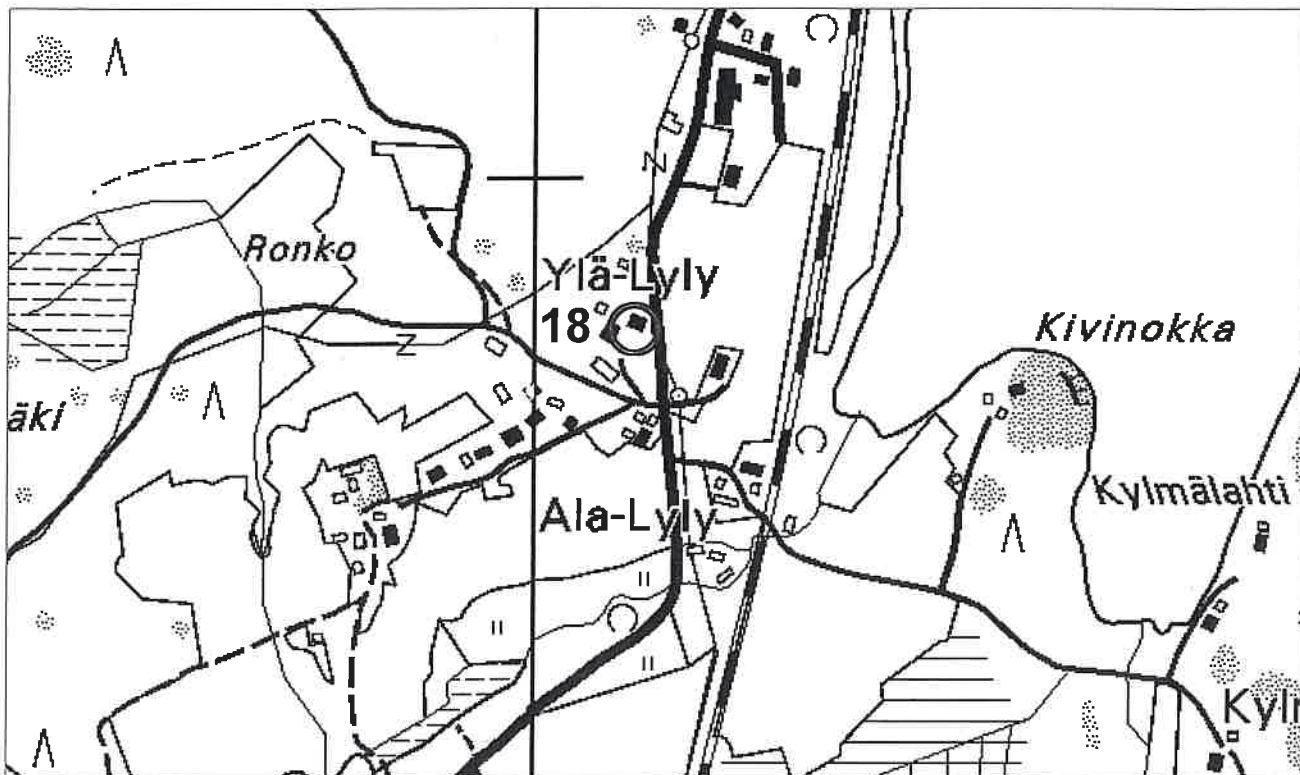
Kuvaliite, karttaote asemapiirros

Valokuvat

Juupajoen Lylyn rakennusinventointi 2003 CDROM/PMM

InventoijaMinna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
29.8.2003**Tallentaja**Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
1.11.2003

Juupajoki/Lylyjärvi/Ylä-Yrjölä

Peruskartta copyright Maanmittauslaitos PiSa lupa 75/4033/1999

1:8000

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 1

Kiinteistö	82	Rakennus id	325	Rno	177-411-1-129
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija	Itseoppinut	Ullakko	☒	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil	Otto Aronsson	Perustus			Lohkokivi
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi	1903	Vuoraus			Vaakalauta
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -saumattu
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1930, 1970, 2000	Kuisti			lasikuisti
		Kuistin kattomuoto			muu

Kuvaus

Päärakennus on rungoltaan suorakulmainen ja pitkä hirsirakennus, jonka sisäpihan puolella on poikkipääty (n. 12m) . Lylyntien puolella on kaksi frontonipäätyä rakennuksen päädyissä. Lylyntien puoleinen julkisivu on n. 24m pitkä. Katto päätyineen on harjakatto. Rakennuksen sisäpihan puoleisen pitkän sivun ja päädyn kulmaukseen on rakennettu lasikuisti. Kuisti on viistottu. Siinä on kolme sivua (kuusikulmion mukaan). Lasikuistin ikkunoiden ruutujako ja puitteet muodostavat koristeellisen kuvion. Kuistin oven yllä on tympanon kentässä koristeornamentti ja päätyfrontonin yllä on harjakoriste.

Rakennuksen pihatien puoleisessa päässä on tornimainen rakennusosa pulpetti ja harjakattoineen. Rakennuksen arkkitehtuuri, muoto ja tyyli ovat perinteisistä maalarakennuksista poikkeava.

Sisätilat ovat lähes alkuperäisen pohjakaavan mukaiset. Sisäänkäynti pirttiin on pihatien puoleisesta päädyistä. sisäpihan puolella on pirtti, Sali ja pöykkipäädyn Sali. Näiden välissä on kuisti ja sisäänkäynti pienen eteisen tapaan. Lylyntien puoleisella sivulla on Sali, makuuhuone, keittiö ja saunatilat. Yläkertaan on portaat tornimaisesta päädyistä. Yläkerrassa on vinttihuoneita.

Ikkunoiden paikat julkisivuilla ovat säilyneet alkuperäisinä. Ikkunat ovat T-mallisia ruutujaoltaan. Vuorilautoissa on puuleikkauskoristeet. Ikkunoiden yläosan lista on syvä profiilinen friisilistan tapaan. Päädyissä on harjakoristeet. Ikkunoiden koristekehukset, päätykoristeet ja nurkkalaudat ovat valkoiseksi maalattu.

Rakennus on vaakaludoitettu ja maalattu vaalean keltaiseksi. Vuoraus on uusi. Kate on myös uusi ja tehty saumapellistä. Perustukset ovat lohkokivestä ja muurattu laastilla.

Historia

Päärakennus on rakennettu vuosina 1903-04. Sen on suunnitellut Lylyn ratamestari Otto Aronsson. Aronsson suunnitteli ja piirsi kylän koulurakennuksen ja Ylä-Yrjölän tilan päärakennuksen samoihin aikoihin vuosina 1903-04. Näiden rakennusten puuleikkauskoristeissa ja rakennuksen arkkitehtonisessa tyyliässä on selvästi piirteitä asema-arkkitehtuurista.

Ylä-Yrjölän päärakennuksen suunnittelussa Aronsson on yhdistänyt asemarakennuksista tuttuja muotoja ja tyyliä, kuten frontonipäätyjä, huvilamaisia kuisti- ja tornirakenteita sekä ikkunoiden uusklassisia koristeaihteita. Kaakkoispäädyssä on ollut piirustuksien mukaan terassi koristekaittein ja kannatin konsolein. Ikkunalliset pariovet ovat vielä jäljellä, mutta parveke on purettu. Päätyfrontonin yllä oli harjakoriste. Rakennuskokonaisuus on varsin omintakeinen yhdistelmä asema- ja huvilarakennusta.

Rakennuksen pohjakaava ja perusmuoto ovat säilyneet hyvin alkuperäisinä. Vuonna 1937 on iso pirtti jaettu keittiöksi ja pirtin puoleksi. Suuri pirtin muuri ja uuni on silloin purettu ja keittiöön tehtiin uusi uuni. Tornimaiseen päätyyn on lisätty pulpettikattoinen lisäosa 1930-luvun lopulla.

Päärakennuksen valmistuttua se oli aluksi hirsipintainen ja vain päädyissä oli laudoitus ja nurkkaludat olivat valkeaksi maalattu. Kate oli päreestä. Rakennuksessa on ollut vaakalautavuoraus 1930-luvulta ja se maalattiin aluksi keltamullalla. Keltamulta oli vuorauksen väri vielä 1940- ja -50-luvun vaihteessa. Kate uusittiin 1930-luvun alussa huopakatteeksi.

1970-luvulla on rakennettu keskuslämmitys, sisä wc ja sauna. 2000-luvun vaihteessa on tehty pintaremonttia, uusittu vuoraus ja kate (saumapelti). Kate oli huovasta vuosina 1930-2000.

Rakennuksen vanha ulkoasu ja ikä on muutoksista huolimatta vielä havaittavissa. Samoin vanha pihapiiri siinä tehdyistä muutoksista huolimatta. Parhaiten vanhan asuinpaikan osoittavat vanhat säilyneet pihapuut.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	arkkitehtoninen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Ks. kiinteistö

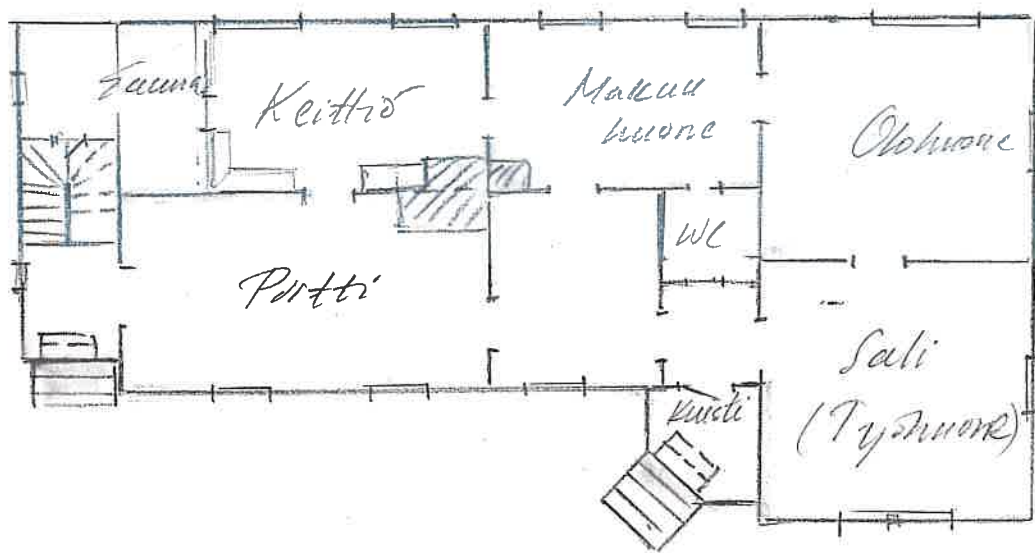
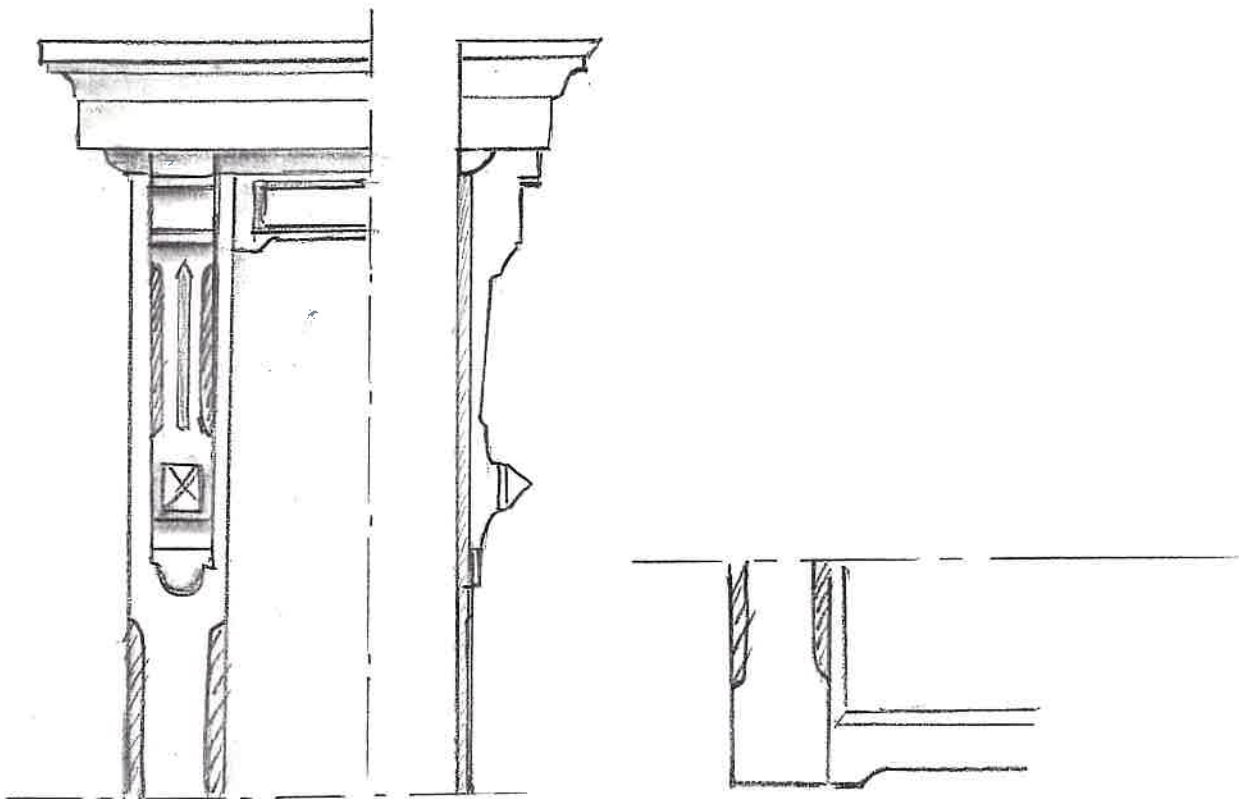
Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

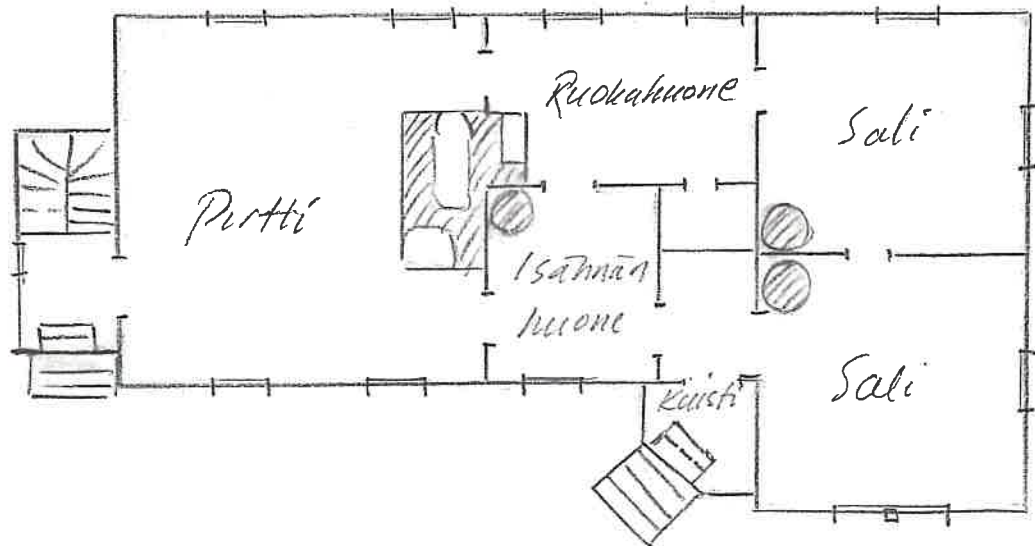
Luokitus

Lisätietoja Ylä-Yrjölän päärakennus Lylyntien varressa ja keskellä kylän avointa viljelysmaisemaa tulisi säilyttää. Päärakennuksen huoneita ei ole hyvä enää jakaa eikä rakennusta kannata enää

laajentaa, jotta alkuperäinen pohjakaava säilyisi havaittavissa. Pintaremontit ovat muuttaneet huoneiden tyylin ja niiden alkuperäinen käyttötarkoitus on paikoin huonosti huomattavissa. Päärakennuksen julkisivun ikkunoiden paikat, puitteet ja kehyslistat koristeineen tulisi säilyttää alkuperäisen kaltaisina. Rakennuksen vuorauksessa ja maalauksessa tulisi huomioida alkuperäinen ulkoasu (pönttilaudoituksen jäsenitys julkisivuissa, laudan leveys ja maalin värin laatu sekä sävy).

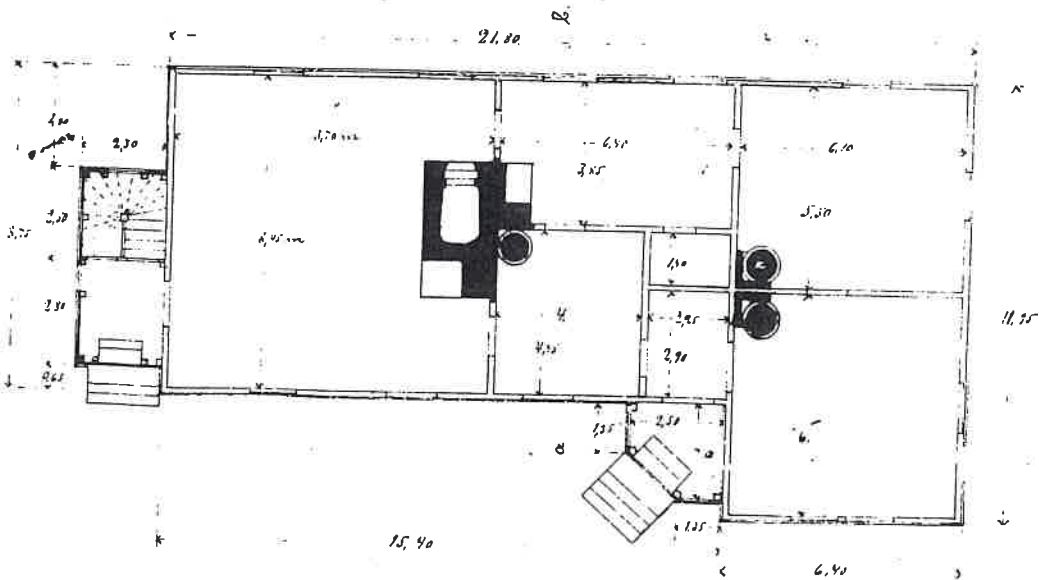
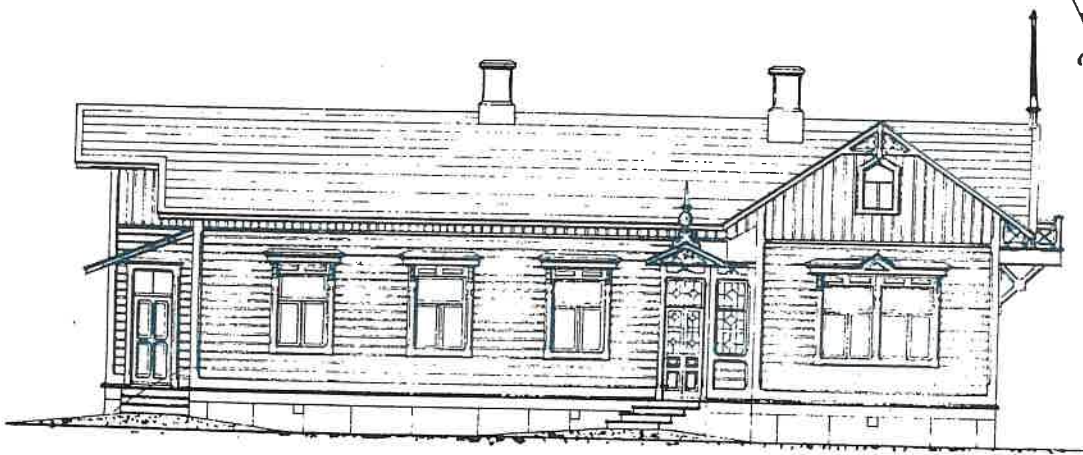
2003

1903/04
-1937

(Y.L.)

*Ylä-Yrjöta
ulkoasuja pohjakaava 1904 ASUIN*

Juupajoki/Lylyjärvi/Ylä-Yrjölä

Asuinrakennus1 koilissivu

Asuinrakennus1 lounaissivu

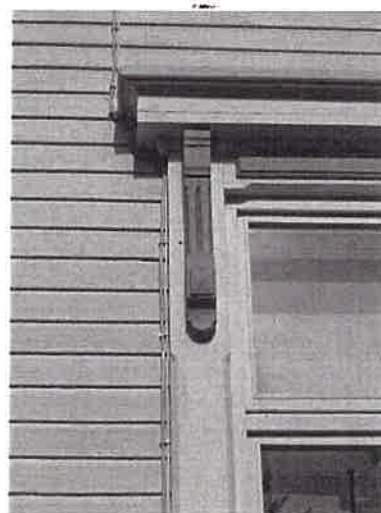
Asuinrakennus1 kaakkoissivu

Asuinrakennus1 luoteissivu

Asuinrakennus1 kuisti

Asuinrakennus1 ikkunadetalji

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 2

Kiinteistö	82	Rakennus id	326	Rno	177-411-1-129
Rakennustyyppi	asuinrakennus	Kerrosluku			1
Nykyinen käyttö	asuminen	Pohjakaava			Paritupa, läpikuljettav.
Alkuperäinen käyttö	asuminen	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Lohkokivi
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			Vaakalauta
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -saumattu
Rak.vuosisata	1800	Katon muoto			Satula
Korjausvuodet	1830, 1960	Kuisti			umpikuisti
		Kuistin kattomuoto			pulpettikatto

Kuvaus

Vanha asuinrakennus on rungoltaan pitkä ja kapea, suorakaiteen muotoinen hirsirakennus. Siinä on umpikuisti keskellä sisäpihan puoleista sivua. Rakennuksessa on harjakatto ja kuistissa pulpettikatto.

Sisällä on huonejako muuttunut vuosisadan ja kymmenten kuluessa. Ikkunoiden paikat ovat vanhat ja ne kertovat, että rakennuksessa on tupa ja kamareita. Ikkunat ovat kuusiruutuiset. Ikkumoiden vuorilaudat ja listat ovat muodoltaan pelkistetyt talonpoikaisen rakennustavan ja -tyylin mukaan. Kuistin ikkunat ovat uudemmat. Ne ovat pieniruutuiset koristeellisen puitejaon mukaan.

Nurkkalaudat, vuorilaudat ja listat ovat valkoiset. Ulkovuoraus on uusi ja maalattu vaalean keltaiseksi, kuten päärakennuksessa. Perustus on tehty lohkokivistä kylmämuuraamalla. Kuistin perustus on uusittu.

Historia

Vanhan asuinrakennuksen ikää ei tarkoin tiedetä. Suomen sukutilat II julkaisun mukaan mainitaan, että Ylä-Yrjölä vanha päärakennus on 1800-luvun alkupuolelta. Vuonna 2000 tehdyn remontin yhteydessä huomattiin, että rakennusta on jossain sen historian vaiheessa jatkettu, kertoi Ritva Ylä-Lyly. On mahdollista, että vanha asuinrakennus oli tilalla n. 1800-1850, mutta sen hirret käytettiin myöhemmin nykyisen rakennuksen jatkeeksi. Vanhan asuinrakennuksen perusta ei kuitenkaan ole 1800-luvun alussa rakennettu. Hirsirakennus on myös lyhyt nurkkainen. On mahdollista, että nykyinen lohkokiviperustus tehtiin 1800-luvun lopulla ja samassa yhteydessä asuinrakennusta on jatkettu.

Asuinrakennus oli todennäköisesti alkujaan paritupa, jota jatkettiin ja jaettiin myöhemmin kamareiksi. Se oli hirsipintainen 1930-luvulle asti, ja katteena oli päre. Rakennusta

remontoitiin 1930-luvulla ja peruskorjattiin ajan mukaiseksi 1960-luvulla. Kuisti uusittiin vanhan kuistin paikalle mahdollisesti 1960-luvulla. Ikkunat ovat vieläkin pieniruutuiset ja 1920-luvun mallin mukaisia.

2000-luvun vaihteessa huoneissa tehtiin pintaremontti (mm. poistettiin lastulevyt seinistä) ja ulkoseiniin laitettiin uusi vuoraus sekä katolle kate. Rakennuksessa on asunut aiemmin mm. tilan työnjohtaja ja sen jälkeen aika-ajoin vuokralaisia.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Rakennus on tilan vanhimpia säilyneitä rakennuksia vanhan vilja-aitan lisäksi ja on olennaisen tärkeä osa vanhaa pihapiiriä. Rakennuksen perusmuotoon ja pohjakaavaan, sekä koristeluun tehdyt muutokset kertovat rakennuksen historiasta havainnollisella tavalla.

Tallentaja	Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo
-------------------	---

Kunto	Hyvä
--------------	------

Luokitus	
-----------------	--

Lisätietoja	
--------------------	--

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 3

Kiinteistö	82	Rakennus id	327	Rno	177-411-1-129
Rakennustyyppi	navetta	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	maatalous	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	maatalous	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko ☒		Kellari ☐	
Signeeraus/vuosil		Perustus		Betoni - valettu	
Rakentamisaika		Runko		Sementtitiilimuuraus	
Rak.vuosi	1926	Vuoraus		Lomalauta	
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali		Pelti -profiiloitu	
Rak.vuosisata		Katon muoto		Satula	
Korjausvuodet	1970, 1980, 2000	Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Navetta on päärakennuksen kokoinen, pitkärunkoinen ja jyrkkäkattoinen. Sen runko on betonitiilestä ja päädyissä on pystyaukko. Navetan perustus on sementtivalusta. Siinä on navettaosa, talliosa, maitola, karjakeittiö, ja nyt varastotilaa. Päädyssä on silta ylisille. Navetta on säilynyt muodoltaan ja tyyliltään hyvin. Sitä ei ole korotettu tai jatkettu. Vanhat tiilikaari-ikkunat ja oviaukot tiilikaarineen sekä listoineen ovat säilyneet. Ovet ovat paneeloituja. Katto laskee hyvin alas ja on profiilipellillä katettu.

Historia

Navetta rakennettiin vuonna 1926 entisen tallin ja hevospihan paikalle. Betonitiilet tehtiin omalla tilalla ja hiekka valuu hankittiin viereisestä hiekkaharjusta, joka jää navetan taakse. Navetassa oli alkujaan tilat 18:lle lehmälle ja neljälle hevoselle. Lisäksi oli maitola, karjakeittiö, autovaja, kalustovaja, mankelihuone ja sauna. Katon kate oli vuoteen 1937 tiilestä. Eläimiä navetassa pidettiin 1880-luvun lopulle asti. Navettaa on remontoitu 1970-luvun puolivälissä ja 1880-luvulla siihen rakennettiin lämpökeskus. Loput tilat ovat varastona ja kalustotiloina. Nyt katteena on profiilipelti.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	rakennusperinteinen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Navettarakennus on säilynyt hyvin ja siitä on nähtävissä ajan maatalousrakennusten rakennustapa sekä -tyyli. Rakennus on tärkeä osa vanhaa pihamiljöötä.

Ylä-Yrjölä (18)

Juupajoen rakennusinventointi 2003

Tallentaja

Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto

Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 4

Kiinteistö	82	Rakennus id	328	Rno	177-411-1-129
Rakennustyyppi	viljamakasiini	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	ei käytössä	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija	Tyyppi/mallipiirustus	Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Betoni - valettu
Rakentamisaika		Runko			Sementtitiilimuuraus
Rak.vuosi	1936	Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Tiili -betoni
Rak.vuosisata		Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Viljamakasiini on sementtitiilestä, syvärunkoinen ja jyrkkäkattoinen rakennus. Se sijoittuu pihatien varteen metsän reunaan. Siinä on tiilikate. Oven yllä on tiilikaari ja ylinnä kolme kapeaa ikkunaa. Oven ylle on uurrettu rakennusvuosi 1936. Päätykolmio on katkoinen ja siinä on tiiliprofiililista. Ovi on teräslevystä rautataoksin ja ammalttu mustaksi. Makasiini on harmaa, betonitiilen värin mukaan.

Historia

Makasiini on rakennettu tilalla tehdyistä sementtitiilistä. Se on tehty Hämeen ja Satakunnan maanviljelysseuran julkaisemien makasiinin tyyppiirustusten mukaan.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	arkkitehtoninen
Historiallinen	asutushistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	Makasiini kuuluu pihapiirin talousrakennuksiin ja on osa sen vanhaa rakennuskantaa. Makasiini on säilynyt alkuperäisessä asussaan.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus **6**

Kiinteistö	82	Rakennus id	329	Rno	177-411-1-129
Rakennustyyppi	kellari	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Luonnonkivi -laasti
Rakentamisaika		Runko			Tiilimuuraus
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti -profiloitu
Rak.vuosisata	1900	Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Maakellari on pihatien varressa heti viljamakasiinin jälkeen. Se on rakennettu nousevaan rinteeseen lähelle metsänreunaa. Maakellarin katto on harjakatto ja katettu pellillä. Sisäänkäynnin päätyosa on pystylaudoitettu. Sisällä on kaksi huonetta, peruna ja juurespuoli sekä ruokakellari osa. Perustukset ja seinät on muurattu sekä tiilestä että luonnonkivestä, osin sekaisin muuraukseen. Lattia on kivistä. Kellarin katto on jyhkeistä graniittikivistä.

Historia

Maakellarin tarkkaa ikää ei tiedetty. Se on ilmeisesti rakennettu uuden päärakennuksen rakentamisen aikoihin 1900-luvun alussa. Katon poratut ja lohkotut graniittikivet ovat vaatineet ammattitaitoista kivityömiestä. Asemanseudun rakentamisen aikoihin, 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa, kylällä on varmasti ollut taitavia kivityömiehiä. Maakellari on ollut sota-aikoina suojana. Nyt maakellari on edelleen kellarikäytössä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Rakennustavaltaan erityinen maakellari on tärkeä osa vanhaa pihamiljöötä.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 6

Kiinteistö	82	Rakennus id	330	Rno	177-411-1-129
Rakennustyyppi	aitta	Kerrosluke			1
Nykyinen käyttö	varastointi	Pohjakaava			
Alkuperäinen käyttö	varastointi	Rungon muoto			
Suunnittelija		Ullakko	☐	Kellari	☐
Signeeraus/vuosil		Perustus			Nurkkakivet
Rakentamisaika		Runko			Hirsi
Rak.vuosi		Vuoraus			
Rak.vuosikymmen		Katemateriaali			Pelti- aalto
Rak.vuosisata	1800	Katon muoto			Satula
Korjausvuodet		Kuisti			
		Kuistin kattomuoto			

Kuvaus

Aitta on otsa-aitta pitkänurkillä. Sen perustus on nurkkakivillä. Se on hirsipintainen ja punamultamaali on kulunut pois. Katto ja kate ovat uudet.

Historia

Aitta on 1800-luvun alkupuolella rakennettu pihapiiriin. Se on ollut aiemmin viljamakasiinin ja maakellarin välillä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen rakennusperinteinen

Historiallinen asutushistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Aitta on osapihan rakennuksista vanhin ja parhaiten säilynyt alkuperäisessä muodossaan sekä ulkoasussaan.

Tallentaja Minna Halonen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja Aittaa on siirretty pihapiirissä todennäköisesti useastikin historiansa aikana.

Asuinrakennus2 kaakkoissivu

Navetta

Viljamakasiini

Aitta

Maakellari

Vanhat pihapuut sisäpihalla